

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра Обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»

Директор інституту (декан факультету)

_____ Олег Шеремет
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2023 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Володимир Осмятченко
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО
СТУПЕНЯ МАГІСТРА

зі

спеціальності _____ 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми _____ Облік і аудит

на тему: _____ Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення
процесу виробництва продукції

Виконав: здобувач 2 курсу, групи БО-2-5М

_____ Ключко Вікторія Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник _____ Кудренко Наталія Володимирівна
(прізвище, ім'я та по батькові повністю) (підпис)

Консультанти _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

_____ (прізвище та ініціали) (підпис)

_____ (прізвище та ініціали) (підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я, як здобувачка Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавала і не одержувала недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2023 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра Облік і аудит

Освітній ступінь магістр

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва)

Освітньо-професійна програма Облік і аудит
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту

професор, доктор економічних наук

В. О. Осмятченко

«01» жовтня 2022 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Клочко Вікторія Сергіївна

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу виробництва продукції

керівник роботи Кудренко Наталія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по-батькові)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “29” вересня 2022 року №575-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 01 лютого 2023 року

3. Вихідні дані до роботи Закони України, Податковий Кодекс України, Постанови Кабінету Міністрів, Постанови Національного банку України, Положення Міністерства фінансів України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, фінансова та статистична звітність ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2021 роки, первинна документація ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», навчально-наукова література, дані аналітичного та синтетичного обліку, періодична література

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Вступ. Розділ 1. Теоретичні основи процесу виробництва продукції. Розділ 2. Аналіз

фінансово-господарської діяльності на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» та організація виробничого процесу. Розділ 3. Теоретико-методологічні основи аудиту процесу виробництва продукції. Загальні висновки і пропозиції. Перелік використаних літературних джерел. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу Рис. 1.1. Концепції визначення сутності виробничих витрат, Рис. 1.2. Схема виробничого процесу, Рис. 1.3. Об'єкти аналізу виробничої діяльності, Рис. 1.4. Облік процесу виробництва, Рис. 2.1 Сосиски «З шинкою та сулугуні», Рис. 2.2. Сосиски «З сиром Mozzarella», Рис. 2.3. Дитячі сосиски «Міні», Рис. 2.4. Дитячі сосиски «П'яточки з сиром», Рис. 2.5. Структура технологічного процесу виробництва м'яса та субпродуктів на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», Рис. 2.6. Організаційна структура ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», Рис. 2.7. Структура бухгалтерії, Рис. 2.8. Розширена структура бухгалтерії, Рис. 2.9. Джерела фінансування ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», Рис. 2.10. Аналіз виконання виробничої програми підприємства, Рис. 2.11. Облік виробничого процесу, Рис. 2.12. Налаштування виробничих підрозділів, Рис. 2.13. Ресурсні специфікації, Рис. 2.14. Довідник витрат, Рис. 2.15 Облік витрат, Рис. 2.16 Звіт виробництва за зміну, Рис. 2.17 Списання матеріалів, Рис. 2.18 Бухгалтерські проведення відповідно до звіту виробництва за зміну, Рис. 2.19 Оренда виробничого цеху, Рис. 2.20 Методи розподілення непрямих витрат, Рис. 2.21 Закриття місяця, Рис. 2.22 Закриття рахунків, Рис. 2.23. Класифікація чинників, що мають вплив на собівартість продукції, Рис. 3.1 Тест внутрішнього контролю, Рис. 3.2 Модель аудиту виробничого процесу.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ			
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ			

М'ЯСОКОМБІНАТ» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ			
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО- МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ			

7. Дата видачі завдання 01 жовтня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	03.10.2022-09.10.2022	Виконано
2	Розділ 1. Теоретичні основи процесу виробництва продукції	10.10.2022-31.10.2022	Виконано
3	Розділ 2. Аналіз фінансово-господарської діяльності на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» та організація виробничого процесу	01.11.2022-29.11.2022	Виконано
4	Розділ 3. Теоретико-методологічні основи аудиту процесу виробництва продукції	30.11.2022-29.12.2022	Виконано
5	Загальні висновки і пропозиції	30.12.2022-10.01.2023	Виконано
6	Перелік використаних літературних джерел	11.01.2023-16.01.2023	Виконано
7	Додатки	17.01.2023-19.01.2023	Виконано

Здобувач _____ Ключко В. С. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Кудренко Н. В. _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна магістерська робота на тему «Облікове, інформаційне та контрольне забезпечення процесу виробництва продукції» містить: 122 сторінок тексту, 25 таблиць, 29 рисунків, 41 найменування використаних літературних джерел.

Досліджується проблема удосконалення облікового та контрольного забезпечення процесу виробництва продукції.

Магістрська робота складається зі вступу, 3-х розділів, загальних висновків та пропозицій, переліку використаних літературних джерел і додатків.

Перший розділ розкриває дослідження самої сутності обліково-аналітичного забезпечення процесу виробництва продукції, розкриває питання формування інформаційної бази підприємства, нормативно-правову базу регулювання обліку, аналізу та аудиту процесу виробництва продукції. Даний розділ розкриває теоретичну інформацію про процес виробництва продукції.

У другому розділі проведено детальний аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», досліджено динаміку показників прибутковості, фінансової стійкості, ліквідності активів, оцінено фінансові результати діяльності підприємства за 2020-2021 роки. Також проаналізовано ефективність виробництва продукції. Розкрито основну інформацію про м'ясокомбінат та його організаційну структуру. Крім цього, детально охарактеризовано основні техніко-економічні показники, їх динаміку та фактори, які спричинили коливання показників в одну чи іншу сторону.

Третій розділ містить детальну інформацію про аудит процесу виробництва продукції, його основні етапи та особливості. Наведено перелік робочих документів аудитора, що можуть використовуватися при здійсненні аудиту виробничого процесу. За результатами здійсненого у магістерській роботі дослідження у третьому розділі запропоновано заходи покращення

обліково-аналітичного, контрольного забезпечення процесу виробництва продукції.

***Ключові слова:** процес виробництва продукції, витрати, витрати виробництва, собівартість продукції, організація виробництва, основні виробничі витрати, накладні виробничі витрати, наказ про облікову політику, облік витрат виробництва продукції, аналіз витрат виробництва, аудит процесу виробництва, коефіцієнт загальної ліквідності.*

SUMMARY

The qualifying master's thesis on the topic "Accounting, information and control support of the production process" contains: 122 pages of text, 25 tables, 29 figures, 41 names of used literary sources.

The problem of improving the accounting and control support of the production process is being studied.

The master's thesis consists of an introduction, 3 chapters, general conclusions and proposals, a list of used literary sources and appendices.

The first section reveals the research of the very essence of accounting and analytical support of the production process, reveals the issue of forming the information base of the enterprise, the regulatory and legal framework for the regulation of accounting, analysis and auditing of the production process. This section discloses theoretical information about the production process.

The third section contains detailed information about the audit of the production process, its main stages and features. The list of working documents of the auditor that can be used in the audit of the production process is given. According to the results of the research carried out in the master's work, in the third section, measures to improve the accounting and analytical, control support of the production process are proposed.

Keywords: *production process, costs, production costs, cost of production, organization of production, main production costs, overhead production costs, order on accounting policy, accounting of production costs, analysis of production costs, production process audit, general liquidity ratio.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ.....	14
1.1. Наукові дослідження сутності процесу виробництва продукції, витрат виробництва в Україні та в світі.....	14
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту процесу виробництва продукції.....	21
1.3. Організація процесу виробництва продукції та сучасні інформаційні технології його обліку.....	26
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I.....	39
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ.....	41
2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».....	41
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2021 роки.....	57
2.3. Методологічні основи та практичний аналіз процесу виробництва продукції.....	68
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II.....	83
РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ.....	87
3.1. Теоретичні основи аудиту процесу виробництва продукції.....	87
3.2. Організація проведення аудиту процесу виробництва продукції на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».....	93
3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних і контрольних процедур процесу виробництва продукції.....	108
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III.....	112

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	114
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ	
ДЖЕРЕЛ.....	118
ДОДАТКИ.....	123

ВСТУП

На сьогоднішній день в нас ера споживання. І це проявляється в будь-чому: одяг, розваги, природні ресурси, інформаційні продукти, широкий асортимент послуг, ну і, звичайно, їжа. Оскільки їжа займає величезну частку в житті кожної людини, аналіз харчової галузі залишається актуальним протягом років.

Складовою харчової промисловості, що займає величезний обсяг - є м'ясна галузь. М'ясокомбінати, консервні заводи, які працюють в даній галузі займаються такими видами діяльності як заготівля та забій різного виду м'яса, кролів та птиці. Окрім цього підприємства також займаються виробництвом м'ясних консервів та напівфабрикатів, ковбасних виробів тощо. Якщо ж поглянути на фінансовий бік виробленої продукції, то можна сміливо сказати, що саме м'ясна галузь посідає перше місце в харчовій промисловості. М'ясокомбінати, де продукцію переробляють комплексно зазвичай розміщують у великих містах. Але доцільніше дані підприємства розташовувати там, де розвинуте тваринництво. Дана концепція дозволить зменшити витрати на транспортування живої худоби.

М'ясна промисловість займається не тільки харчовими продуктами, а ще й виробництвом амінокислот, тваринних кормів, таких препаратів, як інсулін та гепарин.

Облік виробництва продукції є досить актуальною темою. Адже, незважаючи, на вірус COVID-19 та воєнні дії, все населення споживає ту чи іншу продукцію. Тому перед підприємством стоїть завдання виробити якомога якіснішу та доступну продукцію в необхідному обсязі.

Виробництво – це основа харчового підприємства. Завжди постають питання яку кількість продукції необхідно виробити, як покращити ефективність виробництва, як забезпечити комфортні умови праці для працівників виробничого цеху. Також регулярно необхідно проводити огляд виробничих ліній та іншого обладнання для того, щоб уникнути проблем чи поломок в майбутньому.

Розвиток виробничих відносин, підвищення конкурентності на ринку зумовлює виробників, власників виробничих підприємств знаходити нові шляхи до формування виробничих витрат, а отже, переглядати наявні стереотипи у сфері витрат виробництва. Сучасні реалії вимагають від виробничих підприємств виготовляти м'ясну продукцію з залученням найменшого обсягу витрат. Важливо забезпечити компетентність в ході формування облікової інформації і щодо об'єму виробленої продукції, і об'єму затрачених на її виробництво матеріальних засобів та праці.

Об'єкт дослідження: господарська діяльність ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», а саме процес виробництва продукції, облік та контроль виробничих витрат м'ясокомбінату.

Предметом дослідження в дипломній роботі є теоретично-методичні основи обліку та контролю продукції та процесів виробничого підприємства, а також практичні його основи.

Методи дослідження: при написанні дипломної роботи до уваги бралися наступні методи: аналітичні (в ході аналізу фінансових показників підприємства, результатів діяльності дослідження, особливостей обліку виробничих процесів), монографічний (при вивченні економічної категорії «виробництво продукції», «собівартість»), логічне узагальнення (при підсумуванні результатів проведеного дослідження, висвітленні висновків від проведеного дослідження). А також методи групування, спостереження, причинно-наслідкового зв'язку, графічний та табличний методи, дедукція.

Мета дипломної роботи: дослідження теоретичного матеріалу з процесу виробництва продукції, розроблення рекомендацій по покращенню обліку, здійснення контролю над виробничими витратами та загальним процесом виробництва продукції.

В дипломній роботі розкрито економічну сутність витрат виробництва, проаналізовано витрати виробництва та вихід м'ясної продукції, охарактеризовано нормативно-правове забезпечення облікового процесу і контролю виробничих витрат та виходу готової продукції на підприємстві.

Детально розглянуто фінансово-економічну характеристику ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», організацію роботи бухгалтерського відділу та оцінено облікову політику, проаналізовано стан виробничих витрат та виходу готової продукції м'ясокомбінату, розглянуто рекомендації щодо покращення обліку процесу виробництва продукції.

Для досягнення поставленої вище мети, необхідно вирішити ряд завдань:

1. Ознайомитися із специфікою діяльності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».
2. Дослідити економічну сутність понять, пов'язаних з виробничими процесами
3. Проаналізувати нормативно-правове забезпечення обліку та здійснення контролю над витратами виробництва та виходом готової продукції [37, с.7-8].
4. Провести аналіз техніко-економічних показників на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», процесу виробництва продукції.
5. Ознайомитися з особливостями ведення бухгалтерського обліку на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».
6. На основі проведеного дослідження запропонувати шляхи подальшого розвитку ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».

Наукова новизна одержаних результатів знаходить своє відображення в теоретичному обґрунтуванні виробничих витрат, розробці рекондаційних заходів щодо удосконалення обліку процесу виробництва продукції.

В процесі проведеного дослідження удосконалено підходи до обліку виробничих витрат м'ясокомбінату в частині формування даних, що відображаються на рахунку 23 «Виробництво» [37, с.7-8]. Це дає змогу визначити показники собівартості продукції.

Дістало подальшого розвитку організаційно-методичні аспекти побудови обліку та здійснення контролю над витратами виробництва м'ясної продукції в розрізі різних рівнів формування інформації для потреб здійснення

оперативного контролю над витратами протягом технологічного процесу та покращення дієвості оперативних рішень [37, с.7-8].

Базою проходження практики стало підприємство ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», яке розташовано у м. Житомир, неподалік від нашої столиці – м. Києва. ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» - це один з перших, згідно з всеукраїнським рейтингом підприємств з виготовлення продукції із якісної м'ясної сировини.

Досвід працівників ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», що накопичувався роками постійно доповнюється сучасними технологіями та наявністю безмежних можливостей, до того ж, підприємство дотримується принципу – виробництво висоякісної продукції з підтриманням традиційних та улюблених смаків.

На даний час потужності м'ясокомбінату використовуються не повністю по зрозумілим причинам.

Основні виробничі потужності підприємства складають:

- 100 тон за зміну – виробництво м'яса та субпродуктів;
- 21 тону за зміну – виробництво ковбасних та копчених виробів;
- 3600 тон – ємність зберігання м'яса в холодильнику одночасно;
- 100 тон на добу – потужність заморозки м'яса на кістках та в блоках [35, с.13].

Але підприємство продовжує успішно реалізовувати свою продукцію – випускає більше 100 найменувань та має більше 50 фірмових магазинів у Житомирі та Києві. І це не дивно, адже, як я згадувала вище – в будь-яких обставинах людина завжди буде споживати харчову продукцію.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ

1.1. Наукові дослідження сутності процесу виробництва продукції, витрат виробництва в Україні та в світі

Виробничий процес – найбільш складна ділянка обліку, тому необхідна особлива зосередженість бухгалтерії на всіх етапах виробництва.

Надзвичайно важливою складовою системи управління будь-якого підприємства є оцінювання ефективності зроблених управлінських дій. Дана оцінка полягає в співставленні результатів діяльності поряд з витратами, що призначені для досягнення цих результатів. В якості витрат розглядаються витрати ресурсів: матеріальних цінностей, трудових ресурсів у вигляді робочого часу, зарплати, основних засобів у формі зносу та інше. Якщо в ході провадження своєї діяльності суб'єкт підприємництва формує доходи, то здійснюється виробництво продукції, що може виражатися як у вартісному вираженні, так і в натуральному вираженні; реалізація продукції - у вартісному, натуральному, умовно-натуральному вираженні. Отже, витрати виробництва – це сукупність спожитої живої та уречевленої праці, що виступає як витрати засобів і предметів праці [37, с.7-8].

Економічна наука в Україні характеризує економічну сутність виробничих витрат, виходячи з праць провідних українських дослідників. Для прикладу, М. В. Божко розглядає «процес виробництва як кібернетичну систему виробничого споживання і як процес створення нового продукту в натурально – речовій формі і у вартісному виразі» [12]. Аналогічної думки притримується і Ф. Ф. Бутинець вказуючи, що «процес виробництва необхідно одночасно вивчати в двох аспектах: як процес створення нового продукту; як процес виробничого споживання» [13]. Тобто кожен аспект виробничого процесу виступає самостійним об'єктом вивчення.

Серед дослідників, що займалися удосконаленням управління виробничими витратами, можна виділити таких науковців як Г. Фандель, Р.

Каплан, В. Завгородній, Г. Козаченко, О. Орлов, П. Атамас, Д. Бримсон, М. Чумаченко та інші. Вчені пояснюють економічні витрати як «затрати втрачених можливостей», тобто обсяг грошових коштів, що можна отримати за найоптимальнішого з усіх альтернативних варіантів використання ресурсів [15, с. 8].

Характеризуючи економічну сутність виробничих витрат, доцільно розкривати виробництво як явище, що має двоякий характер:

- в процесі виробництва споживаються ресурси;
- відбувається процес створення нової продукції.

Позиції на рахунок формування сутності витрат представлено на рис.

1.1.

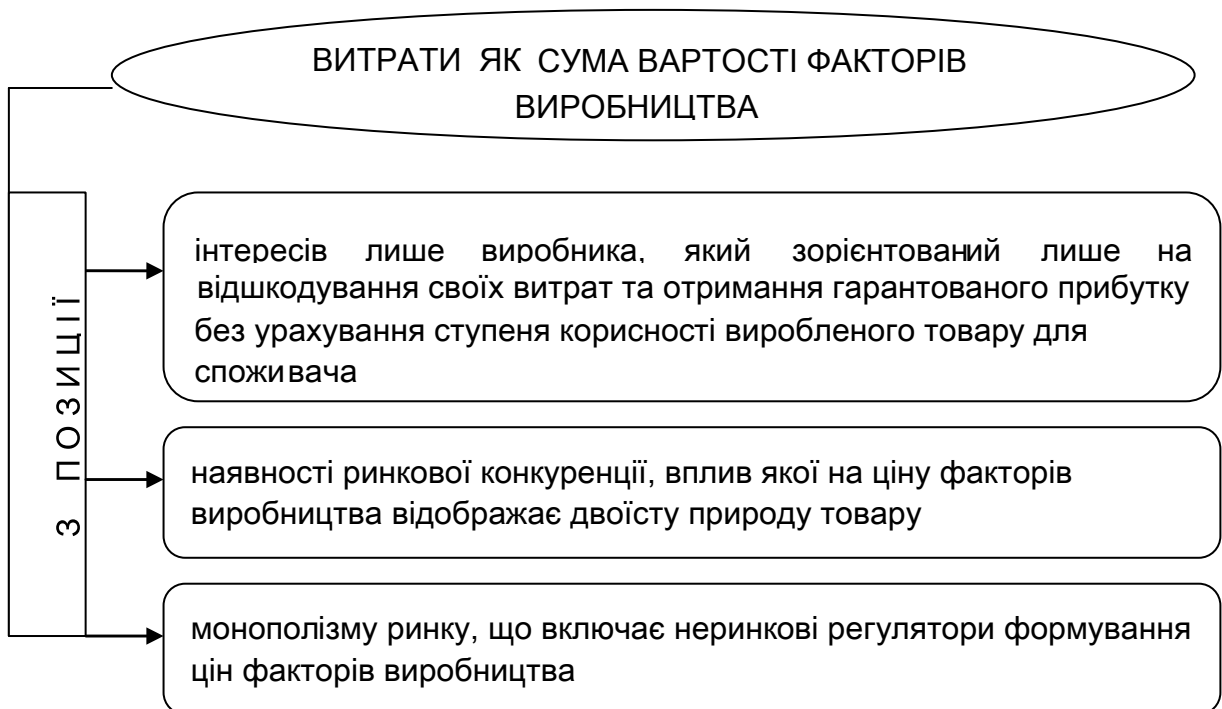

Рис. 1.1. Концепції визначення сутності виробничих витрат [37, с. 12]

Узагальнюючи вже існуючі підходи трактування поняття «виробничі витрати», можна стверджувати, що вони відображають плату за здійснення виробничого процесу (тобто це плата за користування ресурсами, необхідними для виробництва), яка коливається, дивлячись від умов здійснення виробництва.

С. Петренко і Л. Сухарева зазначають, що витрати виникають в той момент, коли відбувається купівля товарів чи послуг. Відомий дослідник Е.

Хедріксен говорить, що «витрати являють собою несприятливий рух ресурсів, що зменшує прибуток фірми. Але не кожен несприятливий рух – це витрати. Більше того, витрати – це використання чи споживання товарів та послуг в ході отримання доходу» [34, с. 35]. Проте, на мою думку, найбільш доречним є ствердження Ф, Бутинця. Так як трактувань поняття «виробничих витрат» чимало, доцільно систематизувати науково-методичні джерела (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Науково-методичні підходи до визначення поняття «витрати виробництва»

№	Джерело	Сутність
1	2	3
<i>Економічний підхід</i>		
1	Р. Ентоні	Грошове вимірювання суми видатків, які використовуються з певною метою
2	С. Котляров	Вартість ресурсів (трудових і матеріальних), що застосовуються для виробництва продукції, отримання прибутку чи досягнення інших цілей підприємства
3	О. Коцюба, М. Грещак	Обсяг використаних ресурсів у грошовому вимірі для досягнення певної мети
4	С. Петренко, Л. Сухарева	Сума видатків, зазначених організацією на момент придбання товару чи послуг
5	І. Бланк	Поточні витрати матеріальних, трудових, фінансових і інших видів ресурсів на виробництво продукції, виражені у грошовій формі
6	Ю. Кравчук, А. Турило	Вартісне вираження абсолютної величини застосовано-спожитих ресурсів, необхідних для здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства і досягнення ним поставленої мети
<i>Бухгалтерський підхід</i>		
7	П(С)БО 16 «Витрати»	Зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення власного капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками) за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені

1	2	3
8	МСФЗ для МСП	Зменшення економічної вигоди протягом звітного періоду, що відбувається у формі вибуття чи використання активів або збільшення зобов'язань, що веде до зменшення власного капіталу за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені
9	В. Савчук	Збільшення зобов'язань (пасивів) або зменшення активів, або поєднання того чи іншого у зв'язку з виробництвом і постачанням товарів у рамках діяльності підприємства
10	В. Івашкевич	Відтік чи інше використання активів і (або) виникнення кредиторської заборгованості в результаті відвантаження або виробництва товарів, надання послуг чи здійснення інших операцій, які є основою діяльності господарюючого суб'єкта
11	Є. Мних	Зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками)
12	Ж. Дегальцева, В. Говдя	Витрати на виробництво продукції складаються з видатків, що пов'язані з використанням природних ресурсів, сировини, палива, матеріалів, трудових ресурсів, нематеріальних активів у процесі виробництва продукції (робіт, послуг)

Джерело: складено автором на основі [5], [8], [11], [15], [16], [22], [25], [33], [34], [36], [40], [41]

Аналізування наукової літератури на рахунок підходів до визначення поняття «виробничі витрати» підводять нас до висновку, що більшість економістів характеризують витрати як спожиті ресурси чи кошти, які необхідні в процесі виробництва продукції.

Науковці Д. Шорт та Г. Велш описують витрати як «певну величину ресурсів за певний період часу, що використовуються підприємством для отримання доходу». І. Мельниченко говорить, що процес виробництва достатньо складний і необхідно здійснювати контроль за організацією виробництва та його результатом [20, с. 43]. Г. Соболев вказує на те, що процес виробництва варто розглядати з двох боків: з одного – процес виробничого

споживання предметів та засобів праці і живої праці; з іншого – основа одержання нової продукції, робіт чи послуг.

При виробництві м'ясної продукції впливає також такий чинник як природа. Природний фактор особливо характерний для м'ясного господарства, адже без забезпечення належних умов не вдасться зробити достатні запаси їжі для тварин та різного виду кормів.

Вартісна характеристика процесу виробництва складається з виробничих витрат; собівартість – метаморфоза ресурсів в ході виробництва продукції. Такий шлях до економічного визначення поняття виробничих витрат доречно використовувати як опорний для тлумачення даного поняття в обліковій термінології.

З точки зору бухгалтерського обліку, до виробничих витрат необхідно відносити абсолютно всі витрати, що реально здійснюються за рахунок грошової форми. Поняття «виробничі витрати» знаходить своє відображення в численних законах, положень, стандартів бухгалтерського обліку. Для прикладу, НП(С)БО 1 та НП(С)БО 16 визначають витрати як «зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення власного капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками)» [4], [5]. Таке пояснення сутності витрат здебільшого представлено через різні операції з активами та власним капіталом. Тобто витрати включають лише конкретні витрати ресурсів (з сторони бухгалтерського обліку). Собівартість – це вираження виробничих витрат на продукцію у грошовому вимірі.

В межах підходів, що розглянуті в табл. 1.1 мета формування витрат є різною. Так, з економічної точки зору формування витрат відбувається для подання даних для подальших управлінських рішень на рахунок аналізу та планування. З бухгалтерської – витрати відображають діяльність підприємства, а саме інформацію, що міститься у фінансовій звітності [17, с. 34-35].

Розрахунок та здійснення контролю виробничих витрат здійснюється за допомогою бухгалтерського обліку, що знаходить своє відображення у фінансовій звітності підприємства, а саме у формах 1 «Баланс» та 2 «Звіт про фінансові результати». Ряд статей калькуляції визначається підприємством самостійно. Це слугує основою складання кошторисів, внутрішньої звітності підприємства. Взагалі на основі виробничих витрат обирається цінова політика компанії, визначається рівень організації виробництва, формується оцінка доцільності провадження господарської діяльності підприємства.

Переважна частина виробничих витрат харчового підприємства – це звісно матеріальні витрати: сировина, комплектуючі вироби, матеріали, тара, запасні частини тощо.

Метою облікового процесу виробничих витрат є створення показників, що взаємодіють між собою і складають собівартість продукції. Таким чином необхідно здійснювати постійний контроль над способом розподілення витрат та формуванням собівартості [15, с.10].

Собівартість та виробничі витрати – поняття, що тісно пов'язані, але не потрібно їх ототожнювати. Адже, з економічної точки зору, собівартість виробленої продукції – це окрема категорія, яка є системою економічних взаємозв'язків між суб'єктами процесу виробництва та готової продукції [37, с. 14]. В той самий час, як вже говорилося, собівартість відображає витрати компанії на вироблення продукції та готову продукції у грошовій формі. Можна зробити висновок, що собівартість – це комплекс, що поєднує в собі безліч витрат, пов'язаних з виробництвом: спожиті засоби виробництва, заробітна плата виробничого персоналу, соціальне страхування.

Собівартість є важливим показником діяльності кожного підприємства. Вона відображає вартість виробництва продукції та є показником, що показує керівництву підприємства на скільки доцільним є здійснення такого виду діяльності, чи є дане виробництво вигідним за всіх наявних умов. Підприємство не може встановлювати ціну, що є нижчою від собівартості,

адже тоді воно зазнає збитків, буде нерентабельним, відповідно, постане питання доцільності провадження такого виду діяльності.

Зазвичай «собівартість» характеризують як вартість ресурсів, що використовується у процесі виробництва, які припадають на одиницю конкретної продукції.

Над структурою собівартості точаться дискусії вже довгий час і при вивченні даного питання дослідники стикалися з різними проблемами. Для прикладу, О. Гуляєв відносить до собівартості заробітну плату робітників, сировину та матеріали, амортизацію, витрати механічної сили [19, с. 57]. В. Сопко говорить, що «собівартість продукції виникає з витрат, що здійснюються в межах та поза межами виробництва. Тому витрати пов'язані з виготовленням чи реалізацією продукції чи управлінням. Перша група витрат складає виробничу собівартість, група реалізації – витрати зі збуту, група управління – витрати на управління» [20, с. 45]

Інфляція та різні зміни в економіці країни підвищують собівартість продукції, адже відбувається здорожчання ресурсів як сировини, так і на обслуговування обладнання, технологічних ліній. Отже, щоб знайти шляхи вдосконалення обліку виробничих витрат необхідно прослідкувати зв'язок собівартості та сутності витрат. Саме зменшення обсягу собівартості є пріоритетом для підприємства, що прагне збільшувати рівень прибутку.

Отже, розглянувши основні поняття виробничого процесу, робимо підсумок, що виробнича діяльність складається:

- з праці людей, що власне є фундаментом трудового процесу;
- засоби праці – ті засоби, які використовують працівники в процесі виробництва – інструменти та обладнання;
- предмети праці – це сировина та матеріали, що використовуються працівниками та перетворюються на готову продукцію.

Сам виробничий процес представлено на рис. 1.2.

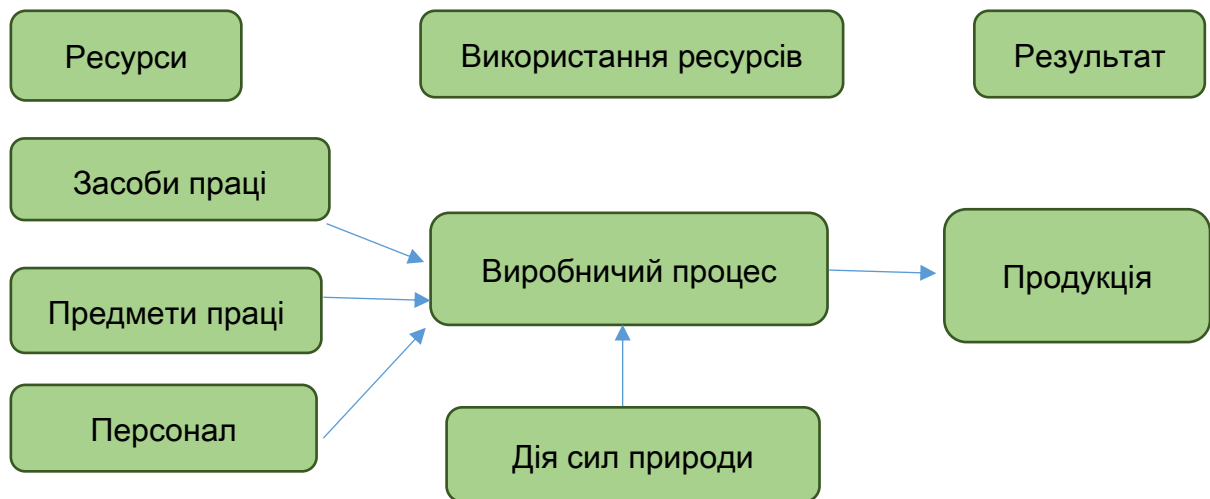

Рис. 1.2. Схема виробничого процесу

База діяльності підприємства – це виробничий процес, що об'єднує між собою і дії людей, і засоби праці, в результаті чого сировина та матеріали трансформуються в готову продукцію.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту процесу виробництва продукції

Належний рівень системи обліку виробничих витрат базується на основі нормативно-правових актів. Ця база формувалася протягом багатьох років та постійно зазнає змін внаслідок змін в економіці.

Більшість науковців виділяє 4-рівневу систему нормативно-правового регулювання:

- перший – Закони України, постанови Кабміну;
- другий – нормативні документи Міністерства фінансів України, Національного банку України, Державного казначейства та інших регулюючих установ;
- третій – нормативно-правові акти, листи міністерств, положення, методичні рекомендації, інструкції тощо;
- четвертий – робочі документи, за якими розроблюється облікова політика підприємства.

Отже, ієрархія нормативно-правового регулювання від першого до четвертого, де перший рівень вважається найвищим.

В ході своєї діяльності, а саме обліку процесу виробництва, підприємства керуються відповідною законодавчою базою України. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1996 р. розкриває засади організації, регулювання, ведення обліку та безпосередньо складання звітності [2]. При обчисленні об'єкту оподаткування Податковий Кодекс України передбачає певний перелік витрат [1]. Саме Податковий Кодекс найбільш повно та близько відображає класифікацію витрат за податковим та бухгалтерським обліком.

Підсумовуючи вивчення наукової літератури та нормативно-правових актів, відображення виробничого процесу у різних джерелах доцільно подати в таблиці (табл. 1.2).

Варто відзначити, що в МСФЗ не передбачено конкретного стандарту, що регулював би порядок відображення та обліку витрат у звітності. Це все викладено в окремих стандартах. Для прикладу, МСФЗ 2 «Запаси» регулює оцінку витрат за матеріалами, МСФЗ 16 «Основні засоби» - витрати на амортизацію. Натомість П(С)БО 16 «Витрати» оперує лише поняттям «витрати».

Визначення показника «витрати» в П(С)БО має схожість по визначенню з МСФЗ. Проте, поняття, що міститься в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку є більш ширшим, конкретизованим та деталізованим.

Таблиця 1.2

Нормативно-правова база обліку процесу виробництва

№	Джерело	Розкриття інформації
1	2	3
1	Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»	Визначаються терміни «активи», «витрати», «господарська операція»; розкрито питання обліку витрат виробництва та принципи їх регулювання
2	Податковий Кодекс України	В розділі I і III висвітлено склад витрат та порядок їх визначення

1	2	3
3	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Визначає порядок віднесення витрат та доходів у звітному періоді, де формується фінансова звітність. Охарактеризовано критерії визнання витрат та принципи відображення їх у фінансових результатах
4	НП(С)БО 16 «Витрати»	Визначається термін «витрати», особливості їх визнання та склад. Охарактеризовано поділ витрат. Також визначається «виробнича собівартість», склад загальновиробничих витрат. Розкрито яка інформація має розкриватися у фінансовій звітності
5	План рахунків бухгалтерського обліку, Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій	Характеризується економічний зміст, структура, призначення кожного рахунку, надається типова кореспонденція рахунків. Затверджено систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку, що використовуються для збирання інформації. Надаються рекомендації на рахунок організації аналітичного обліку. Зокрема, представлено перелік рахунків, що використовуються при обліку витрат виробництва.
6	Закон України «Про аудиторську діяльність»	Визначається поняття аудиторської діяльності, права та обов'язки суб'єктів у сфері аудиту. Наводиться порядок надання аудиторських послуг. Аудитор спирається на даний закон при проведенні аудиту витрат виробництва
7	П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати»	Визначено поняття «витрати», передається зміст цього поняття та відображення витрат в Звіті про фінансові результати, проте не виражає змісту категорії «витрати виробництва» на рівні процесу виробництва
8	МСБО 1 «Подання фінансових звітів»	Наводяться рекомендації щодо класифікації витрат за функціями як «частини собівартості продажу», за характером (витрати на виплату працівникам, витрати на збут, амортизація, витрати на рекламу)

1	2	3
9	Міжнародний стандарт аудиту 120 «Концептуальна основа МСА»	Визначено мету аудиту, основи проведення перевірок фінансової звітності аудитором
10	Міжнародний стандарт аудиту 800 «Аудиторський висновок при виконанні завдань з аудиту спеціального призначення»	Метою даного стандарту є встановлення принципів та надання певних рекомендацій через аудиторські завдання спеціального призначення, зокрема: - конкретні рахунки, їх елементи чи статті у фінансовій звітності; - фінансова звітність, складена відповідно до основ бухгалтерського обліку

Джерело: складено автором на основі [14], [37, с.20], [38]

Отже, нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку та аудиту в Україні, зокрема і виробничих витрат здійснюється Верховною Радою України (приймаються закони та постанови), Кабінетом Міністрів України (приймаються постанови органами місцевого самоврядування, місцевими державними адміністраціями), Президентом України (здебільшого через форми указів) [32, с. 304].

Згідно із Податковим Кодексом України собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг – це витрати, які прямо пов'язані з виробництвом та (або) придбанням реалізованих протягом звітного податкового періоду товарів, виконаних робіт, наданих послуг, що застосовуються в частині, яка не суперечить Розділу III Податкового Кодексу України [1].

Дерій В. А. зауважив, що велика кількість класифікацій «не бере до уваги нормативно-правові акти місцевого значення (район, область). Звичайно, останні трапляються рідко, але вони ж реально існують у формі вказівок, методичних рекомендацій, листів, положень, роз'яснень, що пов'язані з місцевим фінансуванням, кадровою політикою, оподаткуванням,

специфікою роботи, конкретної для певної галузі» [18, с. 79]. Відповідно до своїх слів, науковець пропонує нормативно-правові акти стосовно бухгалтерського обліку, економічного контролю доходів і витрат, фінансової звітності розділяти на міжнародні, загальнодержавні, галузеві, загальнооблікові, регіональні, внутрішньогосподарські [18, с. 80].

В сучасних умовах нормативно-правова база трансформується у формі підлаштування системи бухгалтерського обліку та аудиту до міжнародних стандартів.

Так як результати калькулювання становлять базу інформаційної основи для управління, тому витрати, які складають собівартість продукції, робіт чи послуг групуються за статтями калькуляції. Перелік статей калькуляції в Україні не затверджено на законодавчому рівні і підприємство власноруч формує перелік даних статей на основі НП(С)БО 16. Одним з найважливіших та дієвих методів обліку та контролю – це інвентаризація [7].

Важливим елементом в обліку та контролі над витратами виробництва є Наказ про облікову політику підприємства. Даний документ висвітлює інформацію про облік елементів облікової політики, що є характерним для цього підприємства. Тобто перелік статей витрат, які наведені в Наказі про облікову політику має застосовуватися на практиці.

На основі розглянутого вище матеріалу можна зробити висновок, що шляхом покращення державного регулювання є поліпшення нормативно-правової бази бухгалтерського обліку витрат виробництва, оскільки велика кількість підприємств ще досі користуються старою матеріальною базою та не вдосконалюються під впливом часу [38].

Також необхідно зазначити, що законодавство є досить пластичним в сучасних умовах господарювання. Отже, необхідно проводити системний аналіз нормативно-правових актів, які здійснюють регулювання обліку та аудиту виробничих витрат українських підприємств.

Відповідне нормативно-правове забезпечення обліку і контролю виробничих витрат та виходу готової продукції на підприємстві – це необхідна

умова ефективного управління компанією. Без цього підприємство зазнає невдачі в ході своєї господарської діяльності, що, зрештою, призведе до його банкрутства чи в гіршому випадку – ліквідації.

1.3. Організація процесу виробництва продукції та сучасні інформаційні технології його обліку

Організація виробництва – це взаємодія робочої сили, засобів та предметів виробництва для досягнення якісних результатів за умови ефективного використання ресурсів [31, с. 8]. Виробництво у ринковій економіці – це види діяльності, що незалежно від сфери застосування, дають дохід.

З наукової точки зору, організація виробництва – це сукупність методів, законів, правил, принципів, процесів, дій та навичок, що спрямовані на об'єднання всіх елементів виробництва; створення необхідних умов для досягнення поставленої мети як керівника, так і працівників; погодження дій всіх учасників виробничого процесу задля забезпечення ефективного виробництва та отримання і примноження прибутку.

В процесі виробництва виконується безліч різних дій та операцій. Кожна така операція чи їх сукупність, внаслідок яких утворюється трансформація предмету праці з одного якісного стану в інший являє собою виробничу стадію. Для прикладу, це може бути замішування тіста, формування виробів, випікання булочок, варіння сиропу, нарізка сировини, очищення від бруду буряків тощо.

Всі операції та виробничі процеси мають бути раціонально розподілені по часу в процесі виробництва, щоб не було ніяких заминок чи простоїв. Звичайно, кожне підприємство має свої особливості такого розподілу відповідно до специфіки своєї діяльності, але можна виокремити загальні принципи процесу виробництва, що забезпечать раціональне використання часу. До таких принципів відносяться: пропорційність, спеціалізація, ритмічність, автоматичність, гнучкість, безперервність, автоматичність.

Вважаю доцільним подати інформацію про принципи виробничого процесу у вигляді таблиці (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Принципи раціональної організації виробничого процесу

№	Принцип	Характеристика
1	2	3
1	Пропорційність	Полягає в тому, щоб сукупна продуктивність ланок виробництва, що пов'язані технологічно була пропорційна обсягу робіт, що виконуються. При досягненні принципу пропорційності не відбувається недовантаження одних ділянок виробництва чи, навпаки, перевантаження інших. При недотриманні цього принципу можуть виникати так звані «вузькі місця», тобто незавантаженість окремих ділянок виробництва.
2	Спеціалізація	Принцип полягає в обмеженні різномаяття елементів процесу виробництва, зокрема зменшення номенклатури продукції, що виробляється на кожній ділянці підприємства, а також виробничих операцій, які здійснюються на робочих місцях. При збільшенні однорідності виробництва, спеціалізація полегшує його організацію та створює всі передумови для його автоматизації. Через це ресурси підприємства використовуються значно краще, а отже, виготовляється якісніша продукція та зменшується обсяг собівартості
3	Ритмічність	Полягає в тому, що випуск готової продукції та робота всіх підрозділів підприємства має здійснюватися із певною ритмічністю, певним повторним циклом. При дотриманні принципу виготовляється однакова кількість продукції за однаковий часовий проміжок або ж планомірно зростає, забезпечуючи рівномірну завантаженість робочих місць. Найкраще ритмічність виробничих процесів відображається через коефіцієнт ритмічності виробництва (K_p): $K_p = \frac{P_{ф.пл}}{P_{пл}}$ де $P_{ф.пл}$ – це фактичний виробіток продукції за визначений проміжок часу в межах планового завдання за цей період; $P_{пл}$ – планове завдання виробітку продукції за певний проміжок часу.

1	2	3
4	Автоматичність	Принцип характеризує звільнення працівника від участі безпосередньо у виконанні операцій процесу виробництва. Актуальність цього принципу знаходить своє відображення на підприємствах, що мають важкі та шкідливі умови праці, де необхідно максимально віддалити працівника від небезпек, пов'язаних з ними.
5	Гнучкість	Характеризує здатність оперативної адаптації процесу виробництва до змін в організаційно-технічних умовах, що пов'язані з модифікацією продукції чи її переходом на виготовлення нової продукції. Даний принцип особливо актуальний тоді, коли відбувається прискорення науково-технічного процесу. Принцип гнучкості дозволяє пройти процес освоєння нової продукції в короткі терміни, мінімізуючи при цьому витрати.
6	Безперервність	Принцип ґрунтується на тому, що перерви між схожими чи взаємозалежними процесами (технологічними операціями) були відсутніми, а за неможливості – зводилися до мінімуму. Найкраще даний принцип реалізується в підприємствах харчової промисловості.
7	Найменших зусиль	Передбачається така побудова процесу виробництва, за якої витрати енергоресурсів на транспортування предметів праці між операціями максимально мінімізуються, звісно враховуються і особливості технології

Джерело: складено автором на основі [31, с.50]

Об'єкти, що досліджуються при аналізі процесу виробництва представлено на рис. 1.3.

Варто зазначити, що при господарських операціях ніщо не проходить просто так, все підтверджується документально. Так інформаційна база при обліку та аналізу виробництва та реалізації готової продукції включає в себе первинні документи, фінансову звітність, статистичну звітність та інші джерела. Упорядкування руху документів від моменту їх складання чи одержання від інших підприємств до використання для бухгалтерських

Рис. 1.3. Об'єкти аналізу виробничої діяльності

записів та наступної передачі їх до архіву називаються *документообігом*. Порядок документообігу прямо залежить від особливостей кожного підприємства та його облікового апарату [24, с. 16]. Даний порядок визначає відділ бухгалтерії, що затверджується керівником підприємства при складанні облікової політики підприємства. Таким чином для ефективної організації руху документів на підприємстві запроваджується графік документообігу. Графік відображає строки оформлення та одержання документів від інших підприємств чи матеріально-відповідальних осіб, терміни знаходження даних документів у різних підрозділів підприємства, терміни передачі первинних документів до бухгалтерії для подальшої обробки. Графік документообігу має схематичний вигляд, який виконується кожним відділом, підрозділом підприємства із зазначенням взаємозв'язку та строків виконання робіт [24, с. 16]. Завдяки графіку документообігу забезпечується контроль над документами, над особами, що відповідальні за їх формування чи передачу до інших підрозділів.

Як говорилося вище, інформаційна база включає різні первинні документи, що потребує глибшого аналізу (табл. 1.4).

Інформаційна база для обліку процесу виробництва

№	Група	Джерело інформації
1	Первинні документи	Ф. В-2 «Відомість обліку виробничих запасів, готової продукції і товарів»; ф. В-6 «Відомість обліку реалізації (відвантаження і оплати)»; ф. М-11 «Накладна на відпуск товарно-матеріальних цінностей», ф. ТН-1 «Товарно-транспортна накладна», відомості здавання на склад готової продукції, графіки її відвантаження; акт на списання палива; акт виконаних робіт; таблиць використання робочого часу та розрахунок заробітної плати; бухгалтерські довідки; накладні; рахунки; кошторис витрат на виробництво; калькуляції; акт-вимога; видаткові накладні; звіт виробництва; виробниче замовлення, платіжне доручення; лімітно-забірні картки
2	Фінансова звітність	Ф.1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан); ф.2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід); ф.5 «Примітки до річної фінансової звітності»
3	Статистична звітність	Ф.1-П (термінова) «Терміновий звіт про виробництво промислової продукції (робіт, послуг); ф.1-п (квартальна) «Квартальна звітність промислового підприємства (об'єднання) про випуск окремих видів продукції в асортименті»; річна ф.1-п «Звіт підприємства (об'єднання) про виконання плану за продукцією»
4	Інші джерела	Матеріали оперативного обліку виконання договорів, претензії споживачів, робочі наради, результати попередніх досліджень, дані про якість продукції тощо

Джерело: складено автором на основі [31, с.50-51]

Для бухгалтерського обліку процесу виробництва використовуються наступні рахунки та субрахунки:

- 23 «Виробництво» - призначений для відображення загальної картини по витратах на виробництво продукції, виконання робіт чи надання послуг. За дебетом відображається прями матеріальні витрати, трудові та інші прями

витрати, а за кредитом – сума фактичної виробничої собівартості, завершеної виробництвом продукції [27, с. 106-107]. Облік аналітики відбувається в розрізі видів виробництв, статей витрат або ж видів чи груп продукції

- 90 «Собівартість реалізації» - узагальнюється інформація про собівартість реалізованої готової продукції (робіт, послуг). Дебет цього рахунку відображає виробничу собівартість реалізованої продукції, кредит – списання витрат в порядку закриття оборотів по дебету на 79 рахунок «Фінансові результати».

- 91 «Загальновиробничі витрати» - дебет рахунку показує суму визнаних витрат, кредит – щомісячне списання за відповідним розподілом на рахунки 23 «Виробництво» та 90 «Собівартість реалізації». Аналітика рахунку ведеться в розрізі місць виникнення, центрів чи статей витрат.

- 92 «Адміністративні витрати» - за дебетом своє відображення знаходить сума визнаних адміністративних витрат, за кредитом – списання на 79 рахунок «Фінансові результати».

- 93 «Витрати на збут» - призначений для накопичення інформації про витрати на збут. Дебет показує суму визнаних витрат на збут, а кредит – списання на той же рахунок – 79 «Фінансові результати».

- 94 «Інші витрати операційної діяльності» - даний рахунок необхідний для обліку витрат операційної діяльності за винятком витрат, що містяться на рахунках 90, 91, 92, 93. Відображення за дебетом і кредитом аналогічне до попередніх витрат.

Отже, синтетичний облік процесу виробництва здійснюють на таких рахунках: 23 "Виробництво", 24 "Брак у виробництві", 25 "Напівфабрикати", 26 "Готова продукція", 15 "Капітальні інвестиції", 39 "Витрати майбутніх періодів", рахунки класу 9 "Витрати діяльності". Наприкінці місяця визначають фактичну собівартість товарного випуску готової продукції і суму списують на дебет рахунків 26 "Готова продукція".

Залишок (сальдо) за рахунком 23 "Виробництво" може бути лише дебетовим. Відображення в обліку процесу виробництва схематично зображено на рис. 1.4.

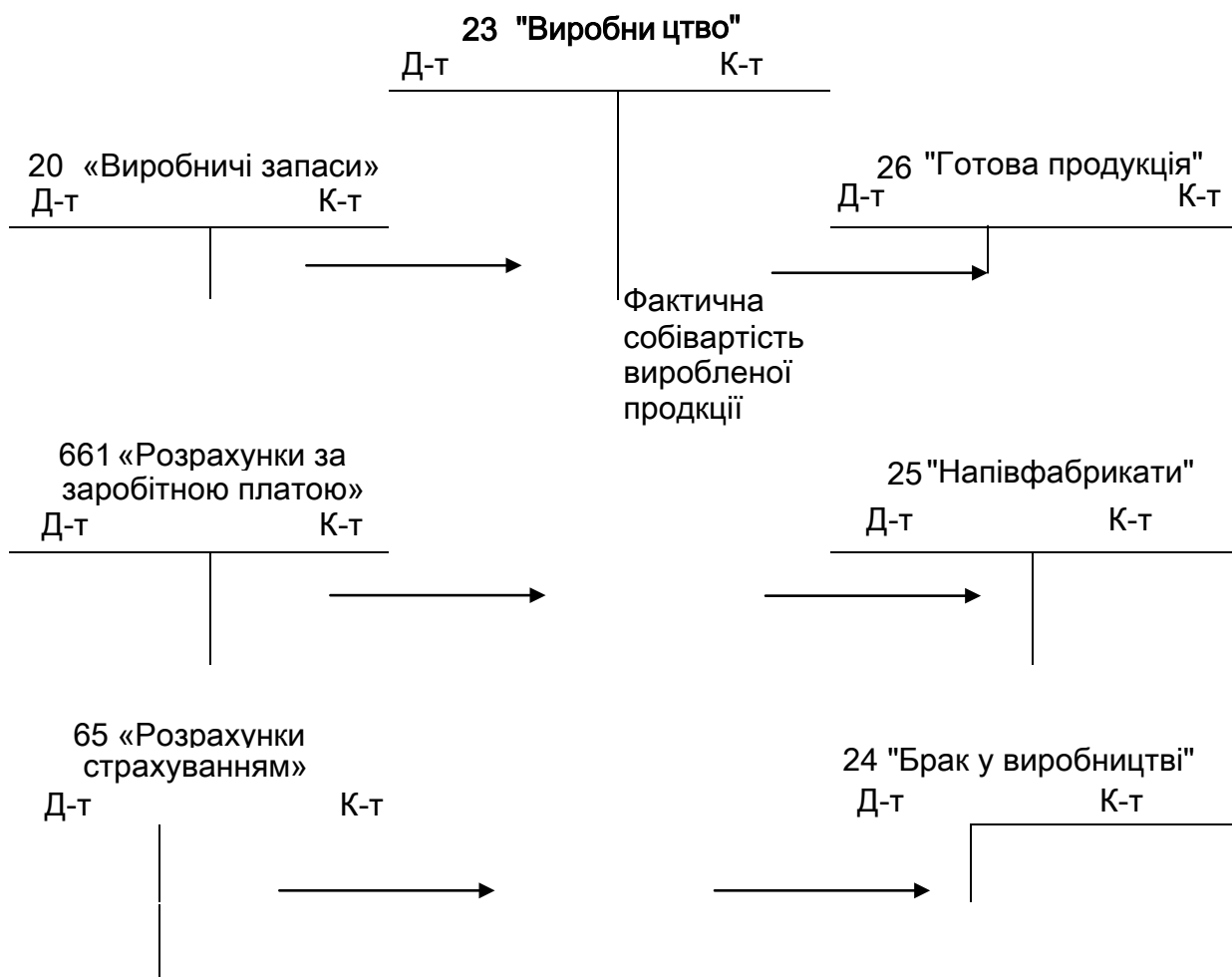

Рис. 1.4. Облік процесу виробництва

Слід зауважити, що не всі витрати, які пов'язані із виробництвом продукції можна відразу віднести на собівартість конкретного виду продукції. Виходячи із цього, за цільовим призначенням виробничі витрати поділяються на основні і накладні (табл. 1.5).

Реалізація – це завершальний етап виробничої діяльності підприємства, завдяки якому одержується кінцевий результат всієї діяльності підприємства – отримання максимального обсягу прибутку. І чим якісніше виробництво та чим швидший цикл виробництва – тим обсяг прибутку зростатиме.

Загалом схема документообігу процесу виробництва продукції нічим не відрізняється від документообігу на інших ділянках обліку за своєю сутністю,

Види виробничих витрат

Основні	Накладні
це витрати, які безпосередньо пов'язані із виробництвом продукції, виконанням робіт, наданням послуг певного виду (сировина, заробітна плата виробничих працівників та ін.).	це витрати, які не можуть бути безпосередньо прямо віднесені на собівартість конкретного виду продукції. Прикладом таких витрат є витрати, пов'язані із обслуговуванням виробництва, які обліковуються по рахунку 91 "Загальновиробничі витрати". Розподіл накладних витрат та включення їх до собівартості конкретних виробів по дебету аналітичних рахунків рахунку 23 "Виробництво" та кредиту рахунку 91 "Загальновиробничі витрати" здійснюється пропорційно заробітної плати або заробітної плати і вартості матеріалів, витрачених на виробництво певного виду продукції.

Джерело: [37]

але, звичайно, є документи, що притаманні лише виробничому процесу (табл. 1.6).

Фактичний відпуск готової продукції покупцям зі складу або цеху оформляють на підставі доручення на право одержання цінностей, накладної, а за необхідності перевезення продукції - товарно-транспортної накладної.

Документальне оформлення витрат виробництва здійснюється з використанням вимог-накладних, накладних, нарядів на виконання робіт, актів прийому виконаних робіт, табелів, прибуткових ордерів, рахунків-фактури, авансових звітів, видаткових касових ордерів, довідок бухгалтерії, відомостей розподілу витрат тощо.

Так як норми та регламенти первинних документів базуються на законодавчих актах, то всі вони складаються на бланках, що мають завержену Державною службою статистики, типову форму і, окрім цього, також на бланках спеціалізованих форм, що регламентуються відповідними міністерствами та відомствами.

Таблиця 1.6

Схема документообігу по виробничому процесу

№ п/п	Документ	Коротка характеристика	Кількість екземплярів	Підписант	Зберігання
1	2	3	4	5	6
1	Товаро-транспортна накладна	Основний перевізний документ. Документ, що необхідний для списання та оприбуткування ТМЦ для бухгалтерського обліку	4 екземпляри: перший підписує відправник вантажу, другий – особою, що отримує вантаж для подальшого оприбуткування ТМЦ; третій – перевізник (є підставою для розрахунків за виконані послуги) та четвертий екземпляр – також перевізником (даний екземпляр додається до шляхового листа та є підставою для нарахування йому заробітної плати)	Відправник вантажу, перевізник та особою, що отримує вантаж	Зберігаються на підприємстві 3 роки
2	Платіжне доручення	Розрахунковий документ, що містить письмове доручення платника обслуговуючого банку здійснити перерахунок грошових коштів на рахунок отримувача	Випишується в необхідній для учасників безготівкових розрахунків кількості екземплярів, проте не менше 2-х	Головний бухгалтер, керівник, відповідальний працівник банку платника	Зберігається протягом 5-ти років після закінчення року, коли документ останній раз використовувався

продовження до табл. 1.6

1	2	3	4	5	6
3	Податков а накладна	Документ, що використовується платниками ПДВ для обліку податкового зобов'язання та податкового кредиту.	Складається в 2-х примірниках (оригінал видається особі, що купує, копія залишається у продавця)	Підписується особою, уповноваженою платником податку	Зберігаються в архіві 3 роки
4	Бухгалтерська довідка	Використовується при підтвердженні операцій, що були отримані розрахунковим методом, крім цього на підставі документу вносяться записи коригування в облікові реєстри в зв'язку з певними виправленнями помилок в бухгалтерському обліку	Як правило, складається в 1 примірнику	Бухгалтер, що склав бухгалтерську довідку та головний бухгалтер	Зберігається в архіві 3-5 років в залежності від документа (протягом 3-х років, якщо документи вже пройшли перевірку, протягом 5-ти – якщо документ містить інформацію про фінансові операції)
5	Розрахунково-платіжна відомість	Використовується для видачі заробітної плати, а також містить інформацію про порядок розрахунку: оклад,	Ведеться в єдиному екземплярі	Бухгалтер з обліку заробітної плати (головний бухгалтер), керівник, касир	Зберігається в бухгалтерії протягом 5-ти років, якщо в цей період пройде їх звітна перевірка, якщо перевірки

продовження до табл. 1.6

1	2	3	4	5	6
		кількість робочих днів, нарахування та утримання			немає, то відомість зберігається 75 років
6	Розрахунковий листок робітника	Використовується для розрахунку заробітної плати працівникам	2 екземпляри: один надається працівников, другий залишається в підприємства	Бухгалтер з обліку заробітної плати, головний бухгалтер	Зберігається в бухгалтерії протягом 5 років, якщо в цей період пройде їх звітна перевірка, якщо перевірки немає, то - 75 років
7	Лімітно-забірна картка (ф. М-8)	Використовується для оформлення відпуску сировини, матеріалів, що систематично витрачаються при виготовленні продукції. Відображається внутрішнє переміщення сировини та матеріалів зі складу на склад при виробничому цеху	Виписуються бухгалтерією (відділом постачання або іншою відповідальною особою) на одне чи декілька найменувань матеріалів у двох примірниках терміном на один місяць. Один примірник видається матеріально-відповідальним особам структурних підрозділів підприємства, а другий – завідувачому складу (комори) чи інших складських приміщень.	Під час відпуску матеріалів МВО на складі розписується у видачі в екземплярі карти від цеху, а одержувач матеріалів, в свою чергу, розписується у примірнику, який зберігається на складі.	Здача складом лімітно-забірних карток в бухгалтерію проводиться в кінці місяця разом зі Звітом про рух матеріальних цінностей.

продовження до табл. 1.6

1	2	3	4	5	6
8	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів (ф. М-11)	Використовується для обліку руху матеріальних цінностей, а також відпуск стороннім організаціям. Використовується на підприємствах в частині вимоги при списанні запасів на потреби, пов'язані з управлінням виробництвом, обслуговуванням виробничого процесу, утриманням основних засобів	випишується в двох примірниках. Один примірник передається одержувачам (цеху, дільниці та т. п.), другий – складу, який потім передається до бухгалтерії.	підписується головним бухгалтером або особою, на те уповноваженою особою	Зберігаються в архіві протягом 3-х років
9	Звіт виробництва за зміну	Використовується для відображення операцій з випуску продукції, надання внутрішніх виробничих послуг, для розподілу прямих витрат на випуск продукції та не має типової форми	Складається в одному екземплярі	Начальником цеху та відповідальною особою, що склала даний звіт	Зберігаються в архіві протягом 3-х років

продовження до табл. 1.6

1	2	3	4	5	6
10	Інвентаризаційний опис запасів; Інвентаризаційний опис ТМЦ	Використовується для інвентаризації сировини, матеріалів, готової продукції.	Матеріали інвентаризації (описи, акти, звіряльні відомості, протоколи) оформлюються не менше, ніж у 2-х примірниках комісією на підставі перерахунку, зважування, перемірювання цінностей окремо за кожним місцезнаходженням і матеріально відповідальною особою чи групою осіб, на зберіганні яких знаходяться цінності.	Підписують усі члени комісії та матеріально-відповідальна особа, після чого передають до бухгалтерії	На підставі інвентаризаційного опису складається акт інвентаризації, після чого відділом бухгалтерії складається звіряльна відомість

Джерело: складено автором

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

Економічний бік виробничих витрат полягає у тому, що витрати виникають щодо подання цієї інформації керівництву підприємства з метою її аналізу, подальшого планування та належного ціноутворення. Бухгалтерський – полягає у розкритті інформації про виробничо-господарську діяльність підприємства, яку можна прослідкувати у фінансовій звітності [17, с. 34-35]. Дослідивши різні погляди на визначення сутності витрат, я більше схилиюся до опису витрат зі сторони бухгалтерського обліку, що витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів чи збільшення зобов'язань через здійснення виробничо-господарської діяльності підприємства, що призводить до зниження рівня власного капіталу. Дана концепція показує реальну фактичну суму витрат за період, що слугує надійним та достовірним їх відображенням в обліку.

Головними завданнями облікового процесу та аудиту виробничих витрат є:

- проведення постійного контролю фактично здійснених витрат відповідно до їхніх планових розмірів для прийняття управлінських рішень та вчасного виявлень проблем;
- надання інформації керівництву підприємства для визначення ефективності його діяльності;
- розрахунок собівартості продукції для формування цінової політики підприємства;
- аналіз результатів, отриманих від процесу виробництва.

Для покращення нормативно-правової бази є нагальним питання щодо розроблення методичних рекомендацій в питаннях контролю витрат, їх обліку та калькулювання згідно Податкового Кодексу України та НП(С)БО, враховуючи галузеву специфіку формування витрат виробництва та собівартості продукції [38].

Важливим складником успішної діяльності підприємства є гарно злагоджена система управління, що неможливо без аналізу управлінських дій.

В процесі аналізу управлінських дій робиться співставлення результатів діяльності та витрат, що пов'язані із цими результатами.

Терміни «виробничі витрати» та «собівартість» є взаємопов'язаними показниками, проте їх необхідно розділяти. Виробничі витрати – це конкретні ресурсні витрати (з точки зору бухгалтерського обліку), а собівартість – це грошове вираження виробничих витрат на конкретну продукцію.

Бухгалтерський облік має забезпечувати інформацією щодо витрат виробництва, адже вчасне реагування та проведення відповідних заходів дозволить скоротити такі витрати, оптимізувати виробничі процеси та підвищити ефективність діяльності підприємства.

Система обліку витрат та здійснення контролю над виробничим процесом неможливе без відповідного нормативно-правового забезпечення, що є передумовою здійснення ефективного менеджменту підприємства. Загальний документообіг процесу виробництва не відрізняється від інших ділянок обліку. Всі операції оформлюються відповідними документами та мають відповідні реквізити.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Організаційно-економічна характеристика та організація обліку на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Для дослідження було обрано підприємство ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат», який є одним з лідерів у своїй галузі серед українських виробників. Саме широка асортиментна лінія та досвід робітників і членів управління дозволяють займати такі місця у всеукраїнському рейтингу [29].

Продукція м'ясокомбінату досить різноманітна, є сосиски, сардельки, м'ясні делікатеси і, звісно, ковбаси різного виду копчення (сирокопчені, напівкопчені, варено-копчені). Станом на сьогоднішній день, ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має 3 головних марки, які завоювали смаки споживачів з різними вподобаннями. Це ТМ «Gremio de la Carne», ТМ «М'ясна Гільдія», ТМ «Ранчо». Вважаю доцільним подати загальну інформацію про підприємство у вигляді таблиці (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

№	Показник	Опис
1	2	3
1	Повна назва	Товариство з обмеженою відповідальністю «Житомирський м'ясокомбінат»
2	Скорочена назва	ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»
3	ЄДРПОУ	32122069
4	Адреса	Україна, 10025, Житомирська обл., місто Житомир, вул. Сергія Параджанова, буд. 127
5	Форма власності	Недержавна власність
6	Дата реєстрації	06.08.2002

1	2	3
7	Статутний капітал	6 437 000,00 грн.
8	Види діяльності	10.13 Виробництво м'ясних продуктів (основний) 10.11 Виробництво м'яса; 46.32 Оптова торгівля м'ясом і м'ясними продуктами; 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля; 47.19 Інші види роздрібною торгівлі в неспеціалізованих магазинах
9	Ліцензії	30 ліцензій
10	Торгові марки	ТМ «Gremio de la Carne», ТМ «М'ясна Гільдія», ТМ «Ранчо»
11	Керівник	Бабич Олег Анатолійович
12	Контактна інформація	Контактні номери: 041 248 25 66, 080 030 33 99 Електронна адреса: art32122069@ukr.net

Джерело: складено автором

Розглянемо більш детально продукцію, що виробляється під кожною торговою маркою. Почнемо з ТМ «М'ясна Гільдія», яка є найбільш відомою серед споживачів. Перш, ніж перейти до аналізу продукції, варто зазначити, що вся продукція ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є сертифікованою та якісною, що підтверджується відповідними сертифікатами. У 2014 році на м'ясокомбінаті було впроваджено систему управління безпекою харчових продуктів згідно міжнародного стандарту ISO 22000:2005 (заснованого на принципах НАССР – системи аналізу ризиків та управління критичними контрольними точками) [29]. Запровадивши дану систему, ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» забезпечив собі економію ресурсів; зниження обсягу браку; скороченню витрат, що пов'язані з відхиленням продукції на ринку; управління над критичними процесами; проведення попереджувальних

заходів для досягнення поставлених цілей; гарантію на випуск безпечної та високоякісної продукції; беззаперечну довіру споживачів.

Члени управління постійно здійснюють контрольні заходи щодо змін в системі якості продукції та харчової безпеки. Якщо ж певні зміни таки впроваджуються (незалежно чи це національний чи міжнародний рівень), керівництво якомога скоріше адаптує виробництво до нових умов та стандартів якості. Також керівництвом підприємства прийнято рішення про створення спеціальної системи моніторингу показників якості постачальників, а саме визначено параметри завдяки яким характеризується якість поставок.

Тож приступимо до аналізу асортименту продукції. Серед асортименту ТМ «М'ясна Гільдія» була створена лінія сосисок «Майстри смачного життя», де кожна сосиска має особливу рецептуру та готується не більше 5-10 хвилин. Дана лінійка налічує сосиски з сиром Mozzarella, шинкою та сулугуні, з вершками та з телятиною тощо. Для прикладу, розглянемо сосиски «3 шинкою та сулугуні» складаються з свинини (54%), яловичини і птиці (по 8%), та сиру (8%). Калорійність на 100 г продукту – 299, Ккал; білків -10 г, жирів – 28 г, вуглеводів – 1,8 г. Зберігати таку продукцію можна протягом 50 діб (рис. 2.1). Ті споживачі, що люблять грузинську кухню, надають перевагу саме цим сосискам.

Рис. 2.1. Сосиски «3 шинкою та сулугуні»

Натомість, сосиски «3 сиром Mozzarella» більше купують споживачі, що цінують італійську кухню (рис. 2.2). Склад сосисок: свинина (46%), яловичина (17%), сир (8%). Калорійність на 100 г продукту – 299,2 Ккал; білків -10 г, жирів – 28 г, вуглеводів – 1,8 г. Термін зберігання такий же як і в попередній

продукції. Як бачимо, склад та КБЖУ особливо не відрізняються, але саме такі пропорції роблять доволі цікавий та різний смак сосисок.

Рис. 2.2. Сосиски «З сиром Mozzarella»

Досить популярною є також лінійка «М'ясняшки», що складається з дитячих видів ковбас: дитячі сосиски «Троє поросят», «Три корівки», «П'яточки з сиром», «Міні». Дитячі сосиски «Міні» складаються з: свинини (47%), яловичини (25%), птиці (8%). КБЖУ на 100 г продукту: калорійність – 244,4 Ккал, білків – 10,0 г, жирів – 22,0 г, вуглеводів – 1,6 г. Зберігання таких сосисок становить не більше 25 діб (рис. 2.3).

Рис. 2.3. Дитячі сосиски «Міні»

Дитячі сосиски «П'яточки з сиром» складаються з: свинини (47%), яловичини (17%), птиці та сиру (по 8%). КБЖУ на 100 г продукту: калорійність – 281,2 Ккал, білків – 10,0 г, жирів – 26,0 г, вуглеводів – 1,8 г. Термін зберігання такий як і в попередньої продукції - 25 діб (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Дитячі сосиски «П'яточки з сиром»

Загалом, асортимент продукції м'ясокомбінату різноманітний, налічує 4 асортиментні групи – сосиски, напівкопчені ковбаси, сирокочені ковбаси, варені ковбаси. До м'ясних делікатесів відносять: крила курячі копчені, балик «Традиційний», «По-угорськи», бастурма «Кавказька», «Фірмова», балик «По-техаськи», «По-іспанськи», грудинка «По-українськи», сало «По-українськи», «По-домашньому», «По-угорськи» тощо. Більш детально зі складом кожного виду продукції можна ознайомитися на офіційному сайті [30].

Найважливішим завданням ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» є підтримання якості продукції та залучення нових споживачів через рекомендації вже наявних споживачів та через рекламні кампанії. Стратегічна мета – задоволення вимог потенційних та наявних споживачів якісною продукцією та розширення ринків збуту, що дозволить реалізовувати продукцію на міжнародному рівні, а також покращення рівня добробуту акціонерів, членів колективу та суспільства.

Забезпечення належного рівня виробництва неможливе без якісної сировини, якісного обладнання та, звісно, робітників, які будуть кваліфікованими в даній області та відповідально ставитимуться до своїх обов'язків та підтримання наявних стандартів в компанії та на виробництві. Тож ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має весь цей арсенал в наявності. Зокрема, на підприємстві встановлено сучасне обладнання провідних фірм виробничого обладнання: «Autotherm», «Copland», «Handtman», «Laska», «Maja», «Polyclip», «Webomatic». Здійснюється також постійний моніторинг постачальників. Так, відібравши кращих з кращих підприємство співпрацює з КСП Житомирської області, а також АТ "Житомирголовпостач", ГМЗ м'ясомолторгу, "Хлібопродукти", УПТК Житомирської та Київської областей, "Укрхарчопром" (м. Київ), "Житомироблтара", "Київгофтара".

Не варто забувати, що будь-яка сфера діяльності має конкурентів, а особливо, в сфері виробництва. Так «Житомирський» конкурує зі всіма заводами та пекарнями, що виготовляють та реалізують ковбасну продукцію

в Україні. Найбільш вагомими є «Глобинський м'ясокомбінат», м'ясна фабрика «Фаворит», м'ясокомбінат «Ятрань», «Ювілейний» та «Кременчугмясо».

Продукція виготовляється за відкритим характером, тобто має відкритий цикл виробництва (підприємство закуповує сировину у фізосіб (селян, одноосібних господарів, фермерів) та здійснює перевезення власним транспортом). Реалізація продукції відбувається або в роздріб, або оптовими закупками. Доставляється продукція транспортом м'ясокомбінату по фірмових точках продажу.

Структура підприємства мало відрізняється від інших виробничих підприємств та має цехову структуру. Є такі підрозділи: виробничі цехи, котельня та лабораторія. Крім цього м'ясокомбінат має допоміжне господарство «Високе», яке виробляє тваринну та рослинну продукцію. Організаційна структура має лінійно-функціональний характер. Безпосередньо бухгалтерія підпорядковується директору та займається розробкою наказу про облікову політику, здійснює облік виробництва, розрахункових та інших операцій. Виробничі цехи включають: забійно-розбиральний цех, цех передзабійного огляду тварин, субпродуктовий, камера охолодження напівтуш, жировий цех, ковбасний, шкірно-засолювальний, кишковий, цех перероблення крові та холодильник (рис. 2.5).

Забійно-розбиральний цех знаходиться на верхньому поверсі виробничого приміщення – це дає можливість забезпечити безперервний зв'язок основного сировинного цеху з цехами, що розташовані нижче по вертикалі за допомогою трубопроводів. Інші цехи взаємодіють між собою за горизонталлю: здійснюється транспортерами, вагонетками з видаленням супротивних потоків [9].

База передзабійного утримання худоби (скотобаза) призначена для розміщення, сортування, ветеринарного огляду та відпочинку забійних тварин. Скотобаза містить відкриті, закриті загоны, спеціальні приймальні майданчики, що облаштовані сортувальними розколами та загоном прийому тварин. Також на скотобазі є склади, які використовуються як дезинфекційний

майданчик для автотранспорту. Біля скотобази розміщено ветеринарно-санітарний блок. Даний блок складається з карантинного приміщення, ізолятору та санітарної бойні.

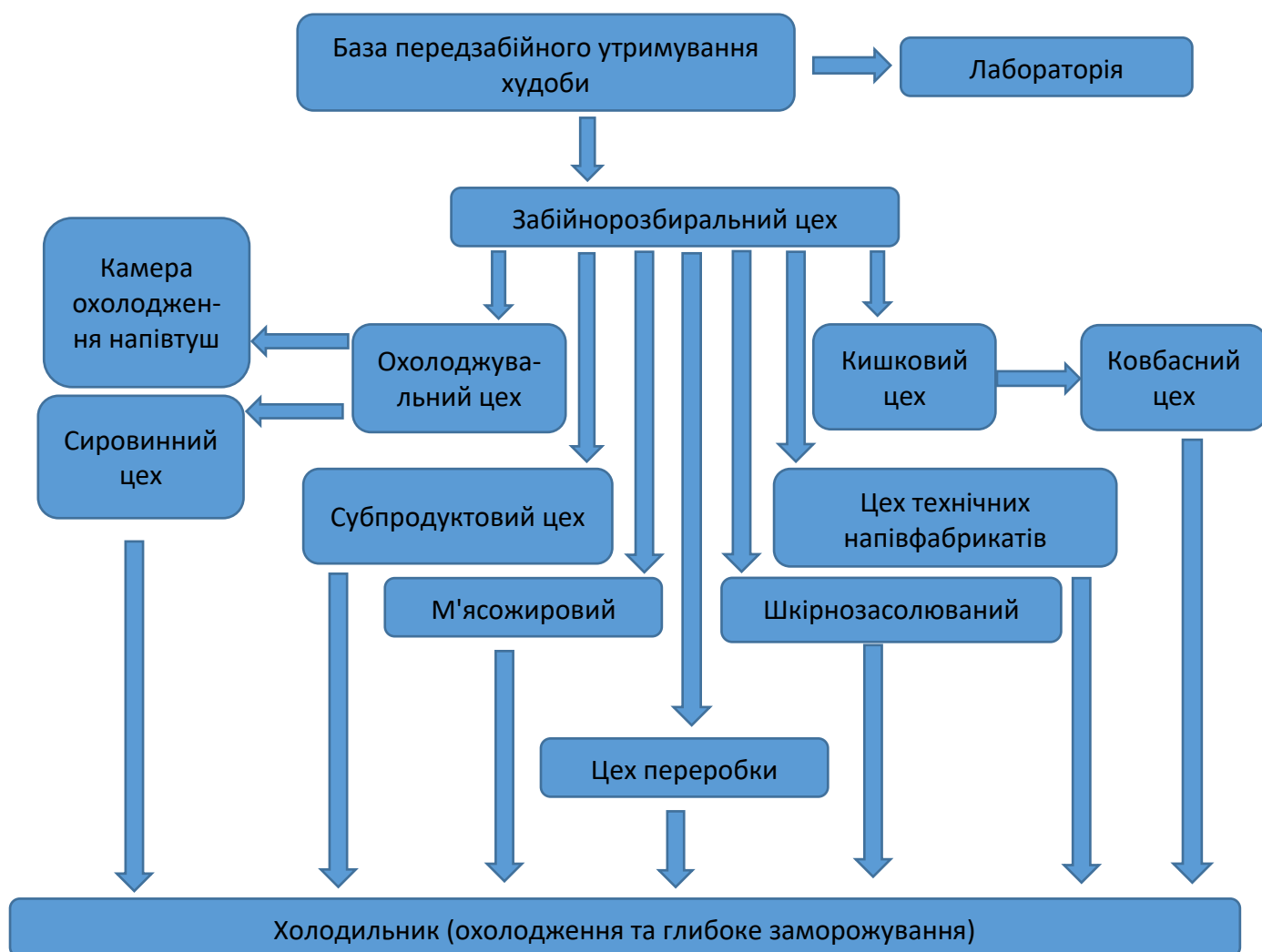

Рис. 2.5. Структура технологічного процесу виробництва м'яса та субпродуктів на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Поряд із карантинним відділом та бійнею розміщується ізолятор. Його місткість розрахована на 1% добового надходження тварин на скотобазу. Якщо тваринка видужує, то її направляють до забою на санітарну бійню. Холодильник, що є розміщується біля цехів – є частиною технологічного процесу на м'ясокомбінаті. Надійсність та потужність холодильника проявляється в його робочій температурі. На ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» такі показники є досить високими - близько 25°C нижче 0 (напівтуша 200-230 кг повністю замерзає орієнтовно за 3,5-4 години); варто

зазначити, що загальна місткість холодильника більше 800 тон м'яса та субпродуктів.

Таким чином, проаналізувавши стан виробничого процесу на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» можна стверджувати, що технологія виробництва відповідає визначеним нормам, здійснюється належний огляд за тваринами та подальший догляд за сировиною, також м'ясокомбінат має змогу зберігати велику кількість м'яса та субпродуктів за рахунок вмісткого холодильника та забезпечувати безперебійні поставки дл оптових та роздрібних покупців за рахунок широкого арсеналу автотранспорту.

Необхідно також розглянути організаційну структуру ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» (рис. 2.6). Кожен працівник виконує обов'язки відповідно до своїх посадових інструкцій. Так, голова з комерційних питань контролює фінансово-господарську діяльність підприємств на рахунок матеріально-технічного забезпечення, також контролює ефективність використання ресурсів за цільовим призначенням, організовує логістику, контролює виконання зобов'язань щодо поставки сировини та відповідність їх до заключених договорів тощо.

Начальник відділу збуту контролює раціональне використання транспорту та забезпечення необхідними ресурсами та запчастинами для автотранспорту, оформлює договори щодо перевезення продукції з різними транспортними компаніями. Менеджер з роздрібної торгівлі аналізує діяльність конкурентів, бере участь у розробці нових форм роботи з клієнтами, контролює умови зберігання та підготовки готової продукції до відвантаження. Менеджер з оптової торгівлі має додатково до вищезгаданих обов'язків ще й розробку програми формування попиту на продукцію, візує супровідні документи, організовує зв'язки з партнерами та контролює виконання обов'язків перед контрагентами.

Завідувач канцелярії має вчасно обробляти кореспонденцію та доставляти її відповідно до призначення, організовує роботу з обліку, реєстрації, передавання та зберігання в архіві документації.

Організаційна структура ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

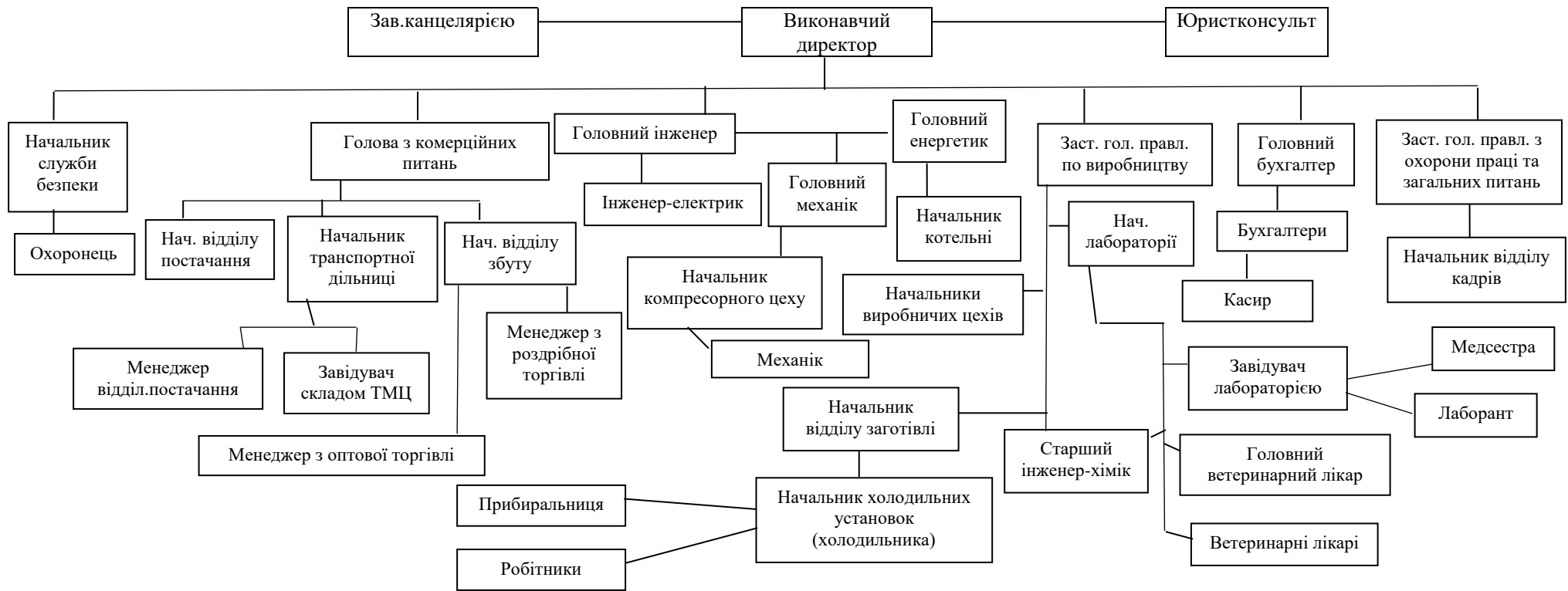

Рис. 2.6. Організаційна структура ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Канцелярія взаємодіє з усіма структурними підрозділами м'ясокомбінату.

Начальник служби безпеки забезпечує захист майна підприємства від злочинних посягань, досконале володіння різними видами зброї та прийомами рукопашного бою, володіє навичками надання першої медичної допомоги, має навички з усунення нескладних поломок в систему зв'язку та сигналізації. Має в своєму підпорядкуванні 11 осіб, що проводять регулярний огляд речей робітників, контролюють роботу охоронно-пожежної сигналізації та забезпечують нагляд за територією м'ясокомбінату.

Головний інженер здійснює пошук реконструкції ліній виробництва, забезпечує підвищення рівня його технічної підготовки, здійснює модернізацію та поточний ремонт обладнання та устаткування, своєчасно (за необхідності) складає креслення, розробляє нормативи трудомісткості обладнання та норми витрат матеріалів. Головний механік складає та оформлює технічну звітність, організовує якісний ремонт обладнання, визначає застаріле обладнання та в разі необхідності замінює несправні деталі, складає коштории на проведення ремонтів, вносить необхідні зміни в паспорти устаткування. Інженер-електрик забезпечує виробництво парою, електроенергією, газом та водою, здійснює належний контроль над дотриманням інструкцій безпеки з поводженням електричних пристроїв тощо. Механік робить поточний огляд та контроль захисних пристроїв на механічному устаткуванні цехів, складає графіки перевірок устаткування, оформлює заявки на закупівлю запасних частин та відсутніх матеріалів.

Начальник компресорного цеху контролює виробничо-господарську діяльність цеху, складає плани поточного виробництва, подає звітність про діяльність цеху, забезпечує виконання виробничих завдань, забезпечує безперебійний випуск продукції належної якості, організовує роботу з підвищення кваліфікації робітників. Головний енергетик організовує експлуатацію енергетичного обладнання, відповідає за поточний ремонт енергоустановок, складає норми витрат усіх видів енергії, бере участь у випробуванні енергетичних установок.

Заступник голови правління по виробництву контролює діяльність цехів по випуску продукції, забезпечує дотримання стандартів та технічних умов, систематично аналізує технічний рівень виготовлення продукції.

Начальник лабораторії забезпечує належне проведення дослідів та хімічних аналізів, здійснює контроль над відповідністю готової продукції чинними стандартам якості та технологічним умовам, бере активну участь у підготовці готової продукції до держатестації та проходження сертифікації. Завідувач та працівники лабораторії проводять експрес-аналізи, ведуть лабораторні журнали, впроваджують у виробництво нові методи лабораторного контролю, готують пропозиції щодо покращення робіт з контролю виробництва, наглядають за станом вимірювальної апаратури, контролюються поточний стан лабораторного обладнання та відповідних реактивів. Начальник відділу заготівлі забезпечує виконання планових завдань по переробці тваринних продуктів та їх заготівлю до встановлених норм, відповідає за правильне утримання тварин чи птиці, вчасну заготівлю якісних кормів.

Головний ветеринарний лікар аналізує хвороби тварин, виявляє чи є наваність епідемій та вірусних захворювань, здійснює терапевтичне та хірургічне лікування тварин, оглядає худобу та птицю. Ветеринарні лікарі діагностують ушкодження тварин та птиці, проводять заходи щодо попередження захворювань тварин та птиці, контролюють виконання правил при утриманні, догляду та годування тварин.

Начальник котельні забезпечує безперебійне виробництво теплової енергії, організовує заходи для зменшення собівартості виробленої теплової енергії, здійснює контроль над дотриманням лімітів витрат палива, розробляє плани розвитку матеріально-технічної бази котельні.

Отже, аналіз організаційної структури ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» показав, що працівники відділу збуту частково виконують функції маркетингово відділу. Маркетингова діяльність має нерегулярний

характер та потребує подальшого розвитку, адже на даному етапі це позначається на ефективності роботи інших відділів підприємства.

Щодо організації бухгалтерії, то підприємство має в своєму арсеналі головного бухгалтера, 7 бухгалтерів та касира. Бухгалтерський облік ведеться відповідно до закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [2]. Структура бухгалтерії представлена на рис. 2.7.

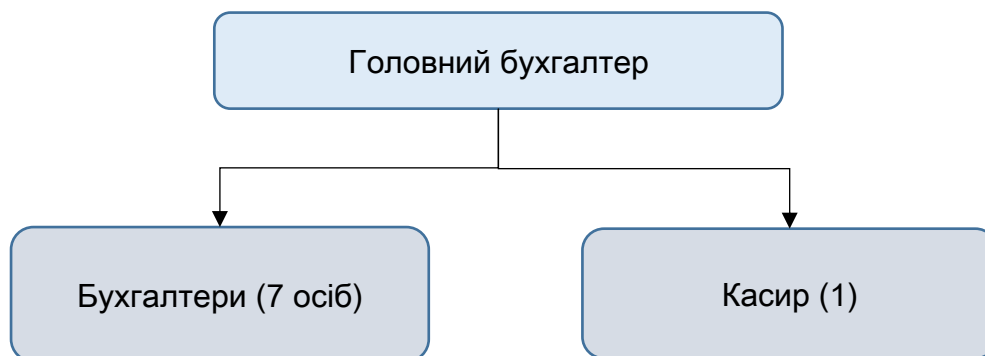

Рис. 2.7. Структура бухгалтерії

Головний бухгалтер має певні обов'язки, що також зазначаються в посадовій інструкції. Зокрема, головний бухгалтер контролює використання всіх видів ресурсів (фінансових, трудових та матеріальних); організовує бухгалтерський облік на підприємстві; займається підготовкою первинних облікових документів, за якими не встановлено типових форм; контролює правильність нарахування відсотків за кредитними договорами; складає та подає фінансову звітність; надає методичну допомогу працівникам підрозділів підприємства; керує працівниками бухгалтерії; розробляє пропозиції щодо внесення змін в облікову політику та реєстри аналітичного обліку.

Бухгалтери на м'ясокомбінаті виконують обов'язки відповідно до тих ділянок обліку, якими вони займаються. Для прикладу, бухгалтер з обліку виробничих витрат складає калькуляцію собівартості продукції вкінці звітного періоду; визначає чи відповідає фактичний рівень собівартості одиниці продукції затвердженим положенням та порівнює його з нормативним (прогнозним, кошторисним) та рівнем ринкових цін; проводить регулярний моніторинг та контроль за фактичним рівнем витрат з метою виявлення відхилень та формування економічної стратегії на майбутнє; відповідає за

забезпечення адміністрації підприємства інформацією, що необхідна для прийняття управлінських рішень; оцінює економічні результати виробничої діяльності структурних підрозділів.

Касир самостійно та в повному обсязі здійснює всі касові операції згідно чинного законодавства та Положення «Про порядок ведення касових операцій» № 148 [6]; перевіряє правильність оформлення видаткових та прибуткових касових ордерів (ВКО та ПКО); формує пакет документів касира; здійснює прийом та видачу готівки на підставі касових документів; контролює рух коштів по рахунку 301 «Готівка в національній валюті»; слідкує за лімітом залишків грошових коштів в касі.

Загалом схема бухгалтерії представлена на рис. 2.8.

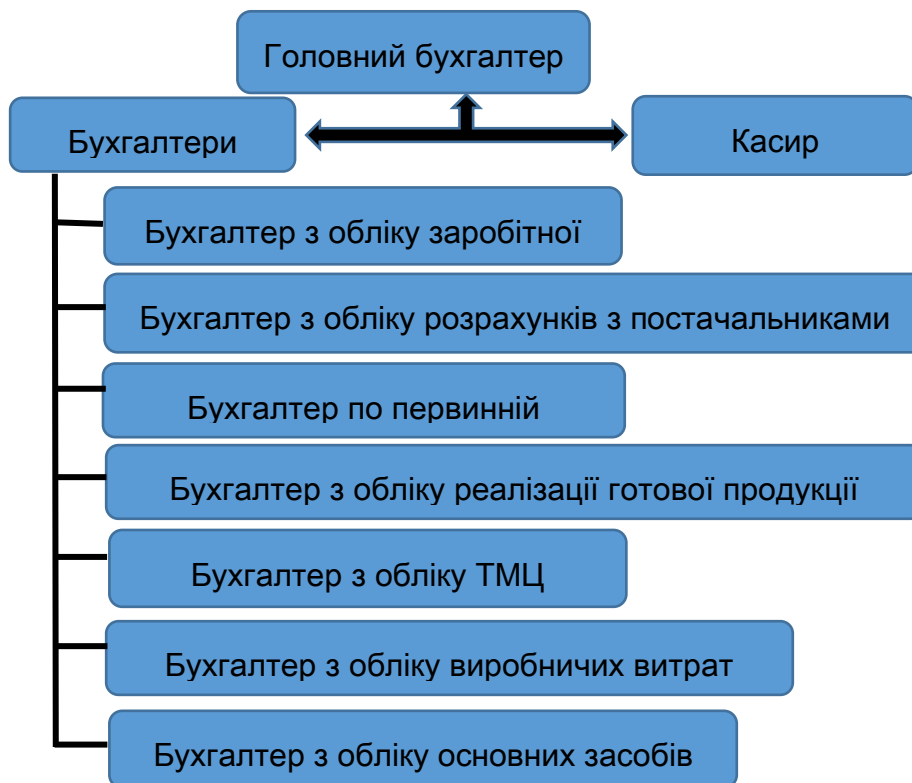

Рис. 2.8. Розширена структура бухгалтерії

Облікова політика на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» формувалася головним бухгалтером та керівником підприємства. Наказ про облікову політику є головним документом, що регламентує прийоми та методи бухгалтерського обліку на підприємстві, технології обробки інформації та документообігу. Облікова політика ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за

своєю сутністю не відрізняється від інших харчових підприємства, але має свої особливості і формується згідно до Законів України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, МСБО, П(С)БО, МСФЗ, інших законодавчих актів України.

Основними принципами облікової політики на даному підприємстві є:

- 1) повне висвітлення;
- 2) обачність;
- 3) автономність;
- 4) превалювання сутності над формою;
- 5) послідовність;
- 6) безперервність;
- 7) нарахування та відповідність доходів і витрат;
- 8) історична (фактична) собівартість

Наказ про облікову політику визначає, що для підготовки фінансової звітності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» концептуальною основою є Національні положення (станданти) бухгалтерського обліку [10].

Відповідно до Наказу про облікову політику на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» розроблено робочий план рахунків.

Фінансова звітність готується на базі правил обліку та оцінки об'єктів обліку за історичною собівартістю. Ніяких змін в обліковій політиці не відбувалося протягом досліджуваного періоду, а також не було виявлено помилок за минулі роки. Відповідно до облікової політики виручка визначається в тому обсязі, в якому існує ймовірність отримати економічні вигоди, а також, коли розмір виручки піддається достовірній оцінці.

Щодо ПДВ - він стягується за двома ставками: на національному ринку ПДВ становить 20%. Вхідний ПДВ відшкодовується заліком ПДВ від продажу після отримання податкової накладної від контрагента-постачальника. Податок на додану вартість, який відноситься до реалізації, сплачується платником податків податковим органам за першої подією: або отримання передоплати від споживачів, або поставка продукції споживачам. Оцінка

податкових активів і зобов'язань з поточного податку на прибуток відбувається в сумі, що передбачається до відшкодування податковими органами.

Основні засоби обліковуються за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації та збитків від знецінення. Амортизація основних засобів розраховується на основі прямолінійного методу. Періоди амортизації відповідають Податковому Кодексу України та відображають прогнозні строки корисної експлуатації активів:

Споруди – від 10 до 20 років;

Машини та обладнання – 5 років;

Транспортні засоби – 5 років;

Холодильне обладнання – 4-5 років;

Комп'ютерни та офісне приладдя – 3 роки.

Інвентарний об'єкт основних засобів є їх одиницею обліку. Нарахування амортизації за МНМА, вартістю до 20 000 грн. відбувається в той день, коли проходить оприбуткування активу в розмірі 100% від його первісної вартості. Як тільки відбулося початкове визнання, то основні засоби починають обліковуватися за первісною вартістю (собівартістю), коригуючись при цьому сумою накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

Щодо запасів - то вони обліковуються по меншій із двох величин: собівартості чи чистій ціні реалізації. Собівартість складається з витрат на придбання запасів та витрат, що пов'язані з їх доставкою і доведенням до робочого стану. Відпуск запасів у виробництво, продаж чи при вибутті, оцінюється за методом ФІФО. Чиста ціна реалізації показує розрахункову ціну продажу, яка виникає при звичайній діяльності та зменшується на розрахункові витрати, необхідні для підготовки і продажу активу.

Класифікація фінансових активів ділиться на: фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через рахунки прибутків та збитків, позики та заборгованість дебіторів. фінансові активи для продажу. Спочатку

фінансові активи визнаються за справедливою вартістю. Подальша оцінка залежить від їх класифікації.

Торгова дебіторська заборгованість відображається за чистою реалізаційною вартістю. Час від часу на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» проводиться аналіз строків старіння дебіторської заборгованості та, за неохідності, вносить певні зміни в розмір резерву сумнівних боргів. Сума резерву - це різниця між вартістю за балансом та сумою очікуваного відшкодування. Така сума резерву сумнівних боргів відображається у фінансовій звітності, а саме у звіті про сукупний дохід у інших операційних витратах. Якщо за безнадійною заборгованістю минув строк позовної давності, то відбувається її списання з балансу одночасно зменшуючи нарахований резерв сумнівних боргів.

Відображення статутного капіталу здійснюється за номіналом відповідно до Статуту підприємства. Облік авансових платежів здійснюється за первісною вартістю, але за винятком ПДВ та резерву на знецінення. На кожну звітну дату підприємство визначає ознаки, які можуть свідчити про знецінення активу. Якщо така ознака присутня, то відшкодовувальна вартість оцінюється і, при знеціненні, списання активу прирівнюється до суми його очікуваної відшкодовувальної вартості (розраховується найбільша з двох: справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж чи цінність від використання). Збиток від знецінення визнається як різниця між оціночною сумою очікуваного відшкодування та балансовою вартістю.

Дохід на підприємстві визначається в момент збільшення активу або зменшення зобов'язань, що зумовлює підвищення власного капіталу; витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно з зменшенням активу або збільшенням зобов'язань.

Фінансова звітність вимагає від керівництва підприємства визначити певні припущення, які впливають на розкриття суми доходів, витрат, активів, зобов'язань і на розкриття інформації про непередбачені зобов'язання в кінці періоду. Ці значення в основному включають:

- резерв сумнівної заборгованості.
- строки корисного використання основних засобів та інвестиційної нерухомості.
- знецінення нефінансових активів.

Сама ж фінансова звітність готується на основі принципу про безперервність діяльності. Також фінансова звітність Товариства, яка затверджена керівником, не може змінюватися учасниками Товариства.

Звітність по ПДВ м'ясокомбінат надає через відповідну декларацію за звітний період, термін подання якої становить не більше 20 днів від останнього дня звітного періоду. Дана декларація підписується головним бухгалтером та керівником платника податків. Протягом 10 календарних днів, платник податків зобов'язаний сплатити ту суму податкового зобов'язання, що вказувалася у поданій податковій декларації.

Податкового Кодекс України описує наступні види податків, які сплачує підприємство:

- податок на додану вартість – 20%;
- податок на прибуток – 18%;
- податок на доходи фізичних осіб – 18%;

Окрім цього роботодавцями також сплачується ЄСВ, що становить 22%.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2021 роки

Аналіз виробничо-господарської діяльності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» - це саме те, що дозволить зрозуміти наскільки ефективним є процес виробництва та наскільки добре чи погано м'ясокомбінат здійснює свою діяльність. Основні дані пропонуємо одержати на основі поданого нижче макету (табл. 2.2). Як бачимо, джерела отримання даної інформації різні: фінансова звітність, внутрішня інформація підприємства, власні розрахунки.

Таблиця 2.2

Макет аналітичної таблиці основних техніко-економічних показників

№	Показник	Один. вимір у	2020 рік	2021 рік	Абсолютн е відхиленн я, +/-	Відносне відхилен ня, %
<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>E</i>
1	Випуск продукції в незмінних цінах	тис. грн.	Ф.1 р.810	Ф.1 р.810	1E – 1D	(1E/1D) * 100% - 100%
2	Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	Ф.2 р.2000	Ф.2 р.2000	2E – 2D	(2E/2D) * 100% - 100%
3	Чисельність промислово-виробничого персоналу	осіб	Ф.1-П р.829	Ф.1-П р.829	3E – 3D	(3E/3D) * 100% - 100%
4	Витрати на оплату праці	тис. грн.	Ф.2 р.2505	Ф.2 р.2505	4E – 4D	(4E/4D) * 100% - 100%
5	Продуктивність праці на 1 працюючого ПВП,	тис. грн./ос .	1D/3D	1E/3E	5E – 5D	(5E/5D) * 100% - 100%
6	Середньорічна оплата праці	тис. грн./ос .	4D/4D	4E/4E	6E – 6D	(6E/6D) * 100% - 100%
7	Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	Ф.1 р. 1010	Ф.1 р. 1010	7E – 7D	(7E/7D) * 100% - 100%
8	Віддача основних засобів	грн/гр н	1D/7D	1E/7E	8E – 8D	(8E/8D) * 100% - 100%
9	Середньорічні залишки обігових коштів	тис. грн.	Ф.1 р. 1166	Ф.1 р. 1166	9E – 9D	(9E/9D) * 100% - 100%

продовження до табл. 2.2

<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>E</i>
10	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	-	2D/9D	2E/9E	10E – 10D	(10E/10D) * 100% - 100%
11	Середньорічна вартість активів	тис. грн.	Ф.1 р. 1300	Ф.1 р. 1300	11E – 11D	(11E/11D) * 100% - 100%
12	Власний капітал	тис. грн.	Ф.1 р.1495	Ф.1 р.1495	12E – 12D	(12E/12D) * 100% - 100%
13	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	Ф.2 р.2050	Ф.2 р.2050	13E – 13D	(13E/13D) * 100% - 100%
14	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	коп.	13D/2D	13E/2E	14E – 14D	(14E/14D) * 100% - 100%
15	Матеріальні витрати	тис. грн.	Ф.2 р.2500	Ф.2 р.2500	15E – 15D	(15E/15D) * 100% - 100%
16	Матеріаловіддача	грн/грн	15D/1D	15E/1E	16E – 16D	(16E/16D) * 100% - 100%
17	Валовий прибуток (збиток)	тис. грн.	Ф.2 р.2090	Ф.2 р.2090	17E – 17D	(17E/17D) * 100% - 100%
18	Прибуток (збиток) операційної діяльності	тис. грн.	Ф.2 р.2190	Ф.2 р.2190	18E – 18D	(18E/18D) * 100% - 100%
19	Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	Ф.2 р.2305	Ф.2 р.2305	19E – 19D	(19E/19D) * 100% - 100%
20	Рентабельність власного капіталу	%	19D/12D*100	19E/12E*100	20E – 20D	-

продовження до табл. 2.2

<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	<i>E</i>	<i>F</i>	<i>E</i>
21	Рентабельність загальна (активів)	%	19D/11D*100	19E/11E*100	21E – 21D	-

Джерело: складено автором

На основі аналітичної таблиці проведемо аналіз основних техніко-економічних показників ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Основні техніко-економічні показники ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2021 рр.

№	Показник	Один. виміру	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
1	Випуск продукції в незмінних цінах	тис. грн.	1352463	1427183	74720	5,52
2	Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	1350451	1423130	72679	5,38
3	Чисельність промислово-виробничого персоналу	осіб	1695	1772	77	4,54
4	Витрати на оплату праці	тис. грн.	199940	237720	37780	18,89
5	Продуктивність праці на 1 працюючого ПВП,	тис. грн./ос.	797,91	805,41	7,50	0,94
6	Середньорічна оплата праці	тис. грн./ос.	117,96	134,15	16,19	13,72
7	Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	134394	146710	12316	9,16
8	Віддача основних засобів	грн/грн	10,06	9,73	-0,33	-3,28
9	Середньорічні залишки обігових коштів	тис. грн.	614	699	85	13,84
10	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	-	2199,43	2041,75	-157,68	-7,17
11	Середньорічна вартість активів	тис. грн.	477318	496946	19628	4,11
12	Власний капітал	тис. грн.	9159	32271	23112	252,34
13	Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	966943	1047812	80869	8,36

продовження до табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7
14	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції	коп.	71,60	73,63	2,03	2,84
15	Матеріальні витрати	тис. грн.	1116417	1189621	73204	6,56
16	Матеріаловіддача	грн/грн	0,83	0,83	0	0,00
17	Валовий прибуток (збиток)	тис. грн.	383508	375318	-8190	-2,14
18	Прибуток (збиток) операційної діяльності	тис. грн.	89094	64271	-24823	-27,86
19	Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	38779	7445	-31334	-80,80
20	Рентабельність власного капіталу	%	423,40	23,07	-400,33	-
21	Рентабельність загальна (активів)	%	8,12	1,50	-6,62	-

Джерело: складено автором на підставі внутрішньої інформації підприємства, власних розрахунків та Додатку А-1, Додатку А-2, Додатку Б-1 та Додатку Б-2

Таблиця 2.3 показує, що обсяг переважної кількості показників збільшився. Більш детально проаналізуємо показники, що зазнали найбільш суттєвих змін. Розмір власного капіталу на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» становив 32271 тис. грн. у 2021 році, а це збільшення показника на 23112 тис. грн. порівняно з попереднім роком. Отже, у відсотковому вираженні показник становить 252,34%, відбулося збільшення практично в 3,5 рази. Така позитивна динаміка спричинена переважно збільшенням нерозподіленого прибутку у 2021 році. Я б рекомендувала цю суму спрямувати на виплату відсотків. Прибуток від операційної діяльності теж зазнав змін, але з негативною динамікою, що, відповідно, вплинуло на обсяг чистого прибутку. Так, в 2021 р. зменшення чистого прибутку становило близько 81% в порівнянні з 2020 р. і дорівнювало 7445 тис. грн. Як бачимо, відбулося зменшення майже в 5 разів. Можна довго аналізувати причини, але основною, на мою думку, є збільшення собівартості продукції в 2021 р. І, прогнозуючи витрати на 2023 р., можу стверджувати, що така тенденція зберігатиметься і надалі, адже військовий стан спровокував інфляційні

процеси, здорожчення матеріалів та сировини, відтік людського ресурсу тощо. Окрім собівартості на зниження чистого прибутку вплинули також зміни у статті «Інші витрати», переважний обсяг якої був спрямований на виплату відсотків та відрахування на резерв сумнівних боргів (Додаток А-2, Додаток Б-2).

Для детального аналізу діяльності м'ясокомбінату, пропоную розглянути також ефективність використання активів, що дасть змогу зрозуміти наскільки добре використовується обладнання та устаткування, як їх складова. Скористаємося наступними формулами:

1. Віддача основних засобів

$$F_v = V_{vp} / V_{oz}, \quad (2.1)$$

де V_{vp} – вартість виробленої продукції, V_{oz} – балансова вартість основних виробничих засобів;

2. Місткість основних засобів

$$F_m = V_{oz} / V_{vp} \quad (2.2)$$

3. Озброєність основними засобами

$$F_o = V_{oz} / \text{Ч}, \quad (2.3)$$

де Ч – середньооблікова чисельність працівників підприємства

Спочатку розрахунок проведемо для 2020 р.

- Віддача основних засобів: $966943 / 134394 = 7,20;$ (2.1)

- Місткість основних засобів: $134394 / 966943 = 0,14;$ (2.2)

- Озброєність основними засобами: $134394 / 1772 = 75,84$ (2.3)

Аналогічним чином, проводимо розрахунки для 2021 р., щоб далі порівняти ці показники.

- Віддача основних засобів: $1047812 / 146710 = 7,14;$ (2.1)

- Місткість основних засобів: $146710 / 1047812 = 0,14;$ (2.2)

- Озброєність основними засобами: $146710 / 1695 = 68,55.$ (2.3)

Отже, у 2021 р. та 2020 р. місткість основних засобів залишалася взагалі на незмінному рівні та становила 0,14. Натомість віддача основних засобів зазнала змін та зменшилася у 2021 р. порівняно з 2019 р. Робимо висновок, що

протягом аналізованого періоду в складі виробленої продукції вартість основних засобів була сталою, а зменшення озброєності основними засобами спричинене частковим скороченням кількості працівників.

Проаналізуємо показники платоспроможності підприємства та фінансову стійкість. Для цього розрахуємо коефіцієнти: швидкої ліквідності, абсолютної ліквідності, загальної ліквідності на основі аналітичної таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Макет аналітичної таблиці показників ліквідності

№	Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення, + / -	Темп приросту, %
A	B	C	D	E	F
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\Phi.1 \text{ p.1165} + \text{p.1160}}{\Phi.1 \text{ p.1695}}$	$\frac{\Phi.1 \text{ p.1165} + \text{p.1160}}{\Phi.1 \text{ p.1695}}$	1D – 1C	$(1D/1C) \cdot 100\%$ *
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\Phi.1. \text{ p.1195-1100}}{\text{p.1695}}$	$\frac{\Phi.1. \text{ p.1195-1100}}{\text{p.1695}}$	2D – 2C	$(2D/2C) \cdot 100\%$ *
3	Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	$\frac{\Phi.1 \text{ p.1165} + \text{p.1160}}{\Phi.1 \text{ p.1695}}$	$\frac{\Phi.1 \text{ p.1165} + \text{p.1160}}{\Phi.1 \text{ p.1695}}$	3D – 3C	$(3D/3C) \cdot 100\%$ *

Джерело: складено автором

Всі дані беремо з ф.1 «Баланс». Розрахунки відразу згрупуємо та подамо для зручності у вигляді таблиці (табл. 2.5).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує взаємозалежність частини активів, а саме грошових коштів та їх еквівалентів та поточних зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності – характеризує здатність підприємства вчасно розраховуватися за своїми зобов'язаннями перед контрагентами за допомогою високоліквідних активів. Коефіцієнт загальної ліквідності – показує взаємозв'язок між розміром активів та наявних зобов'язань у підприємства;

тобто цей показник характеризує наскільки підприємство здатне погашати свої короткострокові зобов'язання.

Таблиця 2.5

Показники ліквідності на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за 2020-2021 рр.

№	Показник	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення, + / -	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,003	0,003	0	-
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,27	1,27	0	-
3	Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1,65	1,62	0,03	-1,82

Джерело: складено автором

Проаналізуємо для початку 2020 рік:

- Коефіцієнт абсолютної ліквідності: $((714 + 514) / 2) + ((218528 + 187658) / 2) = 614 / 203093 = 0,003$

- Коефіцієнт швидкої ліквідності: $((337625 + 331495) / 2 - (81389 + 72303) / 2) / 203093 = (334560 - 76846) / 203093 = 1,27$

- Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття): $334560 / 203093 = 1,65$

Аналогічні розрахунки проводимо для 2021 року:

- Коефіцієнт абсолютної ліквідності: $((514 + 884) / 2) + ((187658 + 237353) / 2) = 699 / 212505,5 = 0,003$

- Коефіцієнт швидкої ліквідності: $((331495 + 358621) / 2 - (72303 + 77834) / 2) / 212505,5 = (345058 - 75068,5) / 212505,5 = 1,27$

- Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття): $345058 / 212505,5 = 1,62$

Отже, бачимо, що протягом досліджуваного періоду показники абсолютної та швидкої ліквідності не змінювалися. Нормативним значенням першого показника є 0,2-0,6 і вище; другого – 0,6-1 і більше (але не більше 2). Коефіцієнт абсолютної ліквідності знаходиться далеко за нижньою межею норми. Про що це може свідчити? ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» здійснює неефективне управління дебіторською заборгованістю та має недостатність поточних активів (оборотних). Доцільно розглядати даний

показник в динаміці, але за цей період змін не відбулося, тож підприємству необхідно налагодити схему контролю за дебіторською заборгованістю та забезпечувати належним чином обсяг поточних активів. Коефіцієнт швидкої ліквідності знаходиться дещо вище нормативного значення, але не є більшим за верхню дозволена межу. Можна стверджувати, що на даний момент підприємство дещо неефективно здійснює управління поточними активами, тож необхідно допрацювати в цьому напрямку.

І останній показник – коефіцієнт загальної ліквідності, який також називають коефіцієнтом покриття, ліквідністю 1-го рівня – зазнав змін порівняно з іншими показниками. У 2021 році коефіцієнт зменшився на 1,82% та становив 1,62. Це говорить, що підприємство проводило деякі зміни в управлінні поточними активами, але це не призвело до негативних змін, адже нормативним значенням показника є 1-2, тож ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має гарний показник загальної ліквідності.

За даними фінансової звітності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» спостерігається посилення господарського потенціалу, на що вказує збільшення суми активів на 8,75%. Тобто у підприємства збільшується обсяг наявного у розпорядженні майна.

Той факт, що активи зростають швидше за дохід від продажу товарів і послуг вказує на необхідність пошуку резервів оптимізації поточної структури активів. Збільшення суми балансу зумовлене зростанням як оборотних (+8,18%), так і необоротних активів (+10,06%).

Збільшується також і сума наявних джерел фінансування для залучення активів, що зумовлено зростанням власного капіталу (+26,08%) та короткострокових зобов'язань (+26,48%) (рис. 2.9).

Факт зростання суми власного капіталу вказує на підвищення рівня благополуччя власників. Зростання загальної суми зобов'язань забезпечує більш повне розкриття наявного потенціалу компанії, хоча призводить до підвищення залежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів.

Рис. 2.9. Джерела фінансування ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Таким чином, на основі проведеного аналізу, можна стверджувати, що загалом на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» протягом досліджуваного періоду зберігається фінансова стійкість фірми в межах нормативів, але одночасно на недостатньому рівні.

На даний час, доходи покривають загальну кількість витрат, хоча і присутнє зменшення прибутку. Отже, підприємство, що досліджується здійснює прибуткову діяльність протягом 2020-2021 рр. Проте, співставлення з минулим роком за досліджуваний період відображає зниження прибутку. Можливим методом покращення діяльності підприємства є зменшення собівартості. Оскільки протягом аналізованих років собівартість продукції зростала, то треба ретельно продумати як її зменшити через скорочення витрат на продукцію (можливо придбавати сировину у постачальників, що розташовані ближче до комбінату та мають більш демократичні ціни).

Загалом на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» облік процесу виробництва не суттєво відрізняється від обліку в інших підприємствах, лише за специфікацією відповідно до галузі (табл. 2.6).

Як бачимо, рахунок 201 має субрахунок 201/1 – свинина.

Журнал господарських операцій виробничого процесу на ТОВ
«Житомирський м'ясокомбінат»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Оприбутковано сировину (свинину) на склад	201/1	631	20 000
2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	4 000
3	Перераховано аванс постачальнику за сировину	371	311	40 000
4	Використано сировину для потреб виробництва	23	201/1	15 200
5	Передано матеріали на переробку	206	201/1	2 350
6	Оприбутковано виробничі запаси, виготовлені власними силами	201	23	12 735
7	Віднесено в склад виробничої собівартості втрати внаслідок технічно неминучого браку	23, 91	24	7 350
8	Встановлено недостачу продукції	947	23	1 520
9	Відображено на позабалансовому рахунку сума недостач	072	-	1 520
10	Віднесено на винну особу сума відшкодування збитків	375	716	1 520
11	Списано з позабалансового рахунку суми збитків	-	072	1 520
12	Нарахована заробітна плата робітникам, задіяним у виробництві	23	661	58 950
13	Нарахована відпускні робітникам, задіяним у виробництві	23	661	12 400

Джерело: внутрішня інформація підприємства

На ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» для кожного виду м'ясної сировини створено відповідний субрахунок.

2.3. Методологічні основи та практичний аналіз процесу виробництва продукції

Функціонування підприємства вимагає належних витрат виробничих ресурсів, відповідно, і коштів. Собівартість показує, по суті, ціну виробництва та реалізації готової продукції для підприємства. Отже, підприємство буде успішним тоді, коли підприємство зможе забезпечити зростання накопичень та прибутку при цьому зменшуючи виробничі витрати. Що ж може слугувати джерелами зниження собівартості? Відповідь проста – економія живої праці та матеріалів, яка забезпечується помірним використанням всіх ресурсів [39, с. 135].

Метою аналізу витрат на виробництво є пошук можливостей, які дозволять раціонально використовувати виробничі ресурси, інформаційне забезпечення стосовно оптимізації витрат та прийнятті управлінських рішень [39, с. 136].

Основними задачами, що постають при аналізі виробничих витрат є:

1. Визначення динаміки собівартості як на 1 грн продукції, так і одиниці виробу.
2. Оцінювання доречності планових показників собівартості та їх виконання.
3. Визначення факторів, що впливають на коливання собівартості продукції та резервів її зниження.
4. Пошук відхилень, з'ясування їх причин щодо фактичних показників від планових.

При проведенні аналізу процесу виробництва використовуються різні джерела, які вже наводилися вище (табл. 1.4). На виконання виробничої програми впливають інтенсивні та екстенсивні показники.

До інтенсивних чинників належать: віддача основних засобів, матеріаловіддача, продуктивність праці. До екстенсивних – вартість основних засобів, вартість матеріальних витрат, чисельність працівників. Послідовність

аналізу впливу чинників, що впливають на обсяг виробництва та реалізацію продукції показано на рис. 2.10. При аналізі динаміки обсягів виробництва досліджуються внутрішні та зовнішні фактори, які і спричинили такі зміни. Варто зауважити, що найбільш детально розглядається така складова як договірні зобов'язання, а точніше їх виконання. Окрім цього досліджуються причини недовиконання плану. Недопоставка продукції негативно відображається на кінцевих результатах діяльності підприємства.

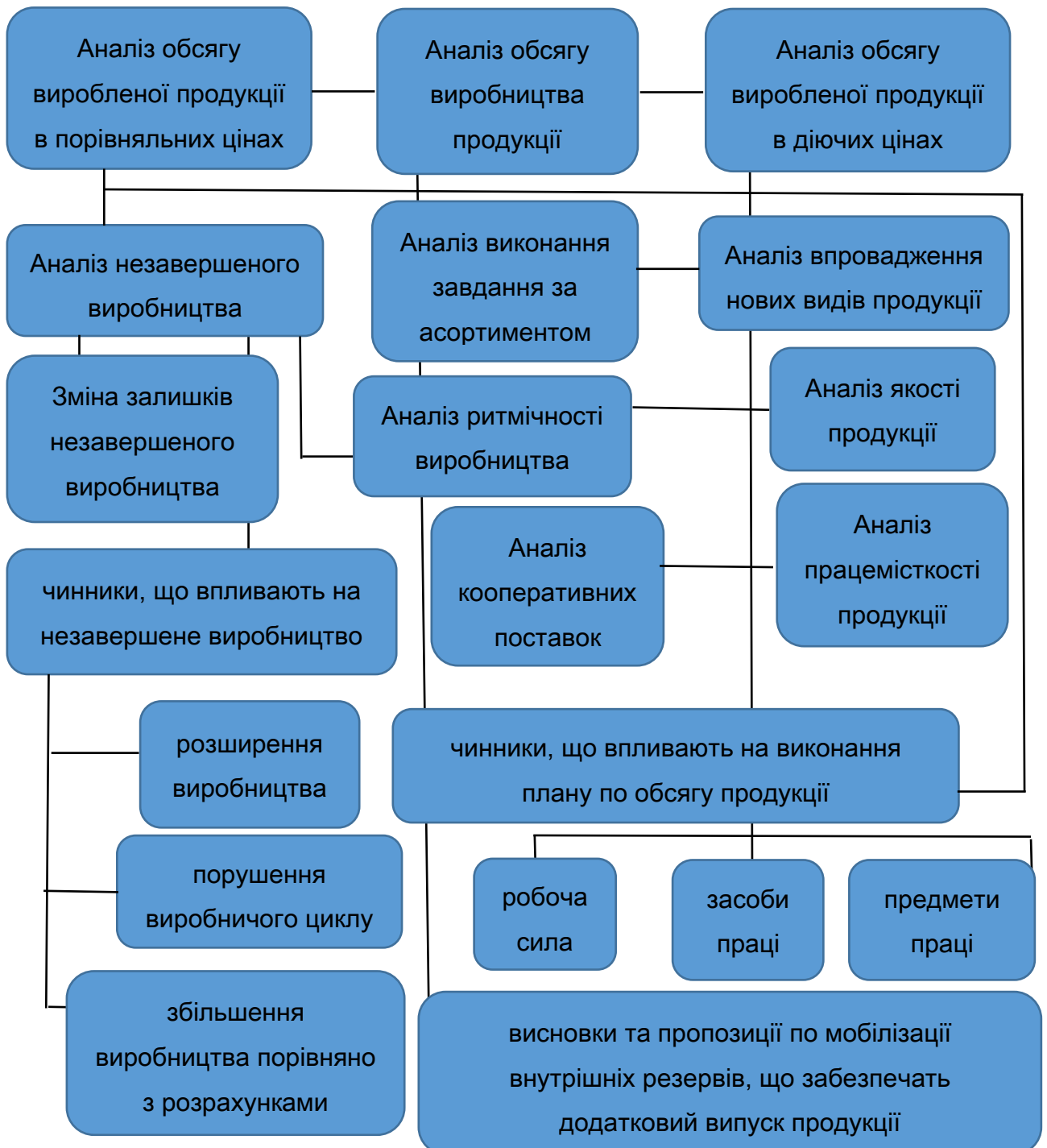

Рис. 2.10. Аналіз виконання виробничої програми підприємства

Згідно законодавства, складання первинних документів відбувається безпосередньо під час здійснення господарської операції, після чого надаються бухгалтерському відділу для подальшої обробки. На ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» використовується програмний продукт ВАС Бухгалтерія, що призначена для бухгалтерського та податкового обліку, формування необхідної фінансової звітності тощо. Пропоную більш детально розглянути його переваги та недоліки. Перевагами програми є:

- зрозумілий облік відповідно до законодавчої бази та потреб бізнесу;
- зручний інтерфейс та комфортність додавання даних, різних команд та документів у Вибране за допомогою одного кліку;
- реєстрація податкових документів;
- безкоштовне оновлення програми;
- ефективна підтримка користувачів у поєднанні з високим комфортом роботи;
- підтримується необмежена кількість юридичних осіб (в т.ч. ФОП), облік яких можна вести в одному інтерфейсі. Це дає змогу робити консолідований звіт одразу для декількох організацій одного підприємства;
- можливість керівникам підприємства оцінювати виробничі і матеріальні запаси шляхом обліку середньої собівартості, згідно з ціною продажу, використовуючи ідентифіковану собівартість;
- економія часу при проведенні розрахунків з контрагентами.

Проте програма має і свої недоліки, серед яких:

- складний конект з банками. Хоча в програмі і є вбудована обробка обміну з банками у форматі xml, але вона потребує доопрацювань розробниками, щоб нею можна було користуватися в реальному часі;
- у програмі може працювати тільки один користувач одночасно.
- користувач може самостійно налаштовувати зовнішній вигляд програми, проте елементи розділів не є структурованими однозначно та мають

чималу варіативність доступів до об'єктів, що спричиняє певний безлад в роботі звичайних користувачів з обмеженими правами доступу;

- не передбачена можливість змінювати конфігурацію.

Документи з обліку вартості товарів, робіт і послуг фіксуються у вигляді рахунків на оплату та актів виконаних робіт. Загалом первинні документи надаються бухгалтерії, після чого вона узагальнює всю інформацію в комп'ютерній програмі. Для прикладу, оформлення операцій щодо випуску готової продукції протягом звітного періоду відбувається за допомогою «Калькуляції». Вводиться він наступним шляхом: Документи – Виробництво – Калькуляція. Новостворені документи відображаються у журналі «Виробництво».

Методика ведення виробництва в BAS Бухгалтерія зводиться до накопичення непрямих витрат, прямих витрат і готової продукції. Розподілення непрямих витрат здійснюється в кінці місяця на конкретну номенклатурну групу та розраховується собівартість. Загальна схему обліку виробничого процесу схематично зображена на рис. 2.11.

Рис. 2.11. Облік виробничого процесу

Облік виробництва за допомогою даного програмного продукту дозволяє автоматизовано розраховувати собівартість продукції та послуг. Протягом місяця облік виготовленої готової продукції ведеться за плановою собівартістю.

Загалом в частині обліку виробництва програма "BAS Комплексне управління підприємством" надає можливість: планувати та забезпечувати матеріалами виробничої програми місяця; забезпечувати матеріалами замовлення клієнта на виробництво продукції; контролювати та здійснювати аналіз план-факту витрат матеріалів; вести облік багатопередільного виробництва безнапівфабрикатним та напівфабрикатним методами; вести облік фактичних витрат підприємства в залежності від видів діяльності; здійснювати оперативний кількісний облік ресурсів у незавершеному виробництві; вести облік фактичних залишків незавершеного виробництва на кінець звітного періоду; розраховувати фактичну собівартість випуску за певний період; дозволяє здійснювати розподіл витрат на собівартість продукції, виробничі витрати, витрати майбутніх періодів, напрямки діяльності різними способами; надає дані про структуру собівартості продукції.

Працюючи з програмою "BAS Комплексне управління підприємством" облік процесу виробництва починається з загальних налаштувань. Управлінська структура підприємства, включаючи виробничі підрозділи, налаштовується в списку Структура підприємства, виробничі підрозділи – в розділі Виробництво – Налаштування та довідники – Виробнича структура (рис. 2.12).

Рис. 2.12. Налаштування виробничих підрозділів

Для підрозділів вказуються додаткові параметри: графік роботи (як підприємства в цілому, так і індивідуальний графік працівників), склад матеріалів, метод списання прямих виробничих витрат. Документ «Списання витрат на випуск», який використовується для списання прямих виробничих витрат, дозволяє розрахувати собівартість виробленої продукції у партіях виробничого процесу незалежно від рівня складності.

Параметри процесу виготовлення продукції зазначаються на в ресурсних специфікаціях. Так як в специфікації зазначаються всі ресурси, які необхідні для випуску продукції, то, відповідно, вона отримала назву ресурсна. Специфікації представлені в вкладці Виробництво - Нормативно-довідкова інформація – Ресурсні специфікації (рис. 2.13).

Найменування	Код	Статус	Період дії		Основное изделие
			з	по	
Вівця	00-000097				
Диван для відпочинку	00-000104				
Диван Єврокижка	00-000086				

Рис. 2.13. Ресурсні специфікації

Специфікація відображає:

- список виходів, тобто вироблену продукцію, зворотні відходи та виконані роботи;
- обсяг трудовитрат;
- список номенклатурних входів, тобто матеріали, сировину, роботи сторонніх організацій;
- склад етапів процесу виробництва, що обов'язкові до виконання для досягнення бажаного результату.

Також специфікацію можна відфільтрувати під свої потреби. Можна створити фільтри по: статусу специфікації, матеріалу, виробу.

Документ Передача матеріалів у виробництво зазначає Групу (вид) продукції. При розподілі витрат на собівартість фактично випущеної продукції вказана аналітика по Групі (виду) продукції вказує на переважаюче право

розподілу одержаних за нею витрат на певний вид готової продукції. Оформленн результатів процесу виробництва здійснюється за допомогою документу Випуск продукції, де зазначається підприємство, підрозділ, ціна, напрям випуску. Ресурси, які використовуються для випуску готової продукції зазначаються у Списанні витрат на випуск (Виробництво – Виробничі витрати – Списання витрат на випуск). У цьому документі на вкладці Вихідні вироби вказуються вироблені вироби з точністю до документа випуску; на вкладці Матеріали та роботи вказуються використані ресурси. При проведенні документа відбувається розподіл використаних ресурсів між виробами відповідно до конкретної специфікації випуску.

Статті витрат виробництва можна поділити на 2 групи (табл. 2.7)

Таблиця 2.7

Статті витрат виробництва

Прямі витрати	Непрямі витрати
1) Матеріали та сировина, що списуються на виготовлення конкретної продукції	1) Оренда приміщень
2) Заробітна плата робітників, тобто тих, хто задіяний в етапах виробництва відповідних виробничих підрозділів	2) Комунальні витрати
	3) Амортизація спільного обладнання
	4) Списання МШП
	5) Нарахування заробітної плати адміністрації
	6) Інші витрати

Джерело: складено автором

В програмі BAS Бухгалтерія всі статті витрат зберігаються в однойменному довіднику (рис. 2.14).

☆ Електроенергія (ОПЗ) (Статті витрат)

Головне [Методи розподілу непрямих витрат організації](#)

Записати та закрити Записати Ще ?

Найменування: Електроенергія (ОПЗ) Код: 00082

Група витрат: Загальновиробничі

Вид витрат: Матеріальні

Рис. 2.14. Довідник витрат

В бухгалтерському обліку на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» для прямих витрат використовують рахунок 231 («Основне виробництво»), на якому збираються дані про затрати в розрізі 2-х аналітик (субконто):

- «Номенклатурні групи» - товар чи група однотипних товарів, по яких вираховується собівартість;
- «Підрозділ» - аналітика, згідно якої відбувається розподіл загальновиробничих витрат (ЗВВ).

Непрямі витрати обліковуються на рахунку 91 («Загальновиробничі витрати»), де збираються дані про затрати по субконто «Підрозділ» (рис. 2.15).

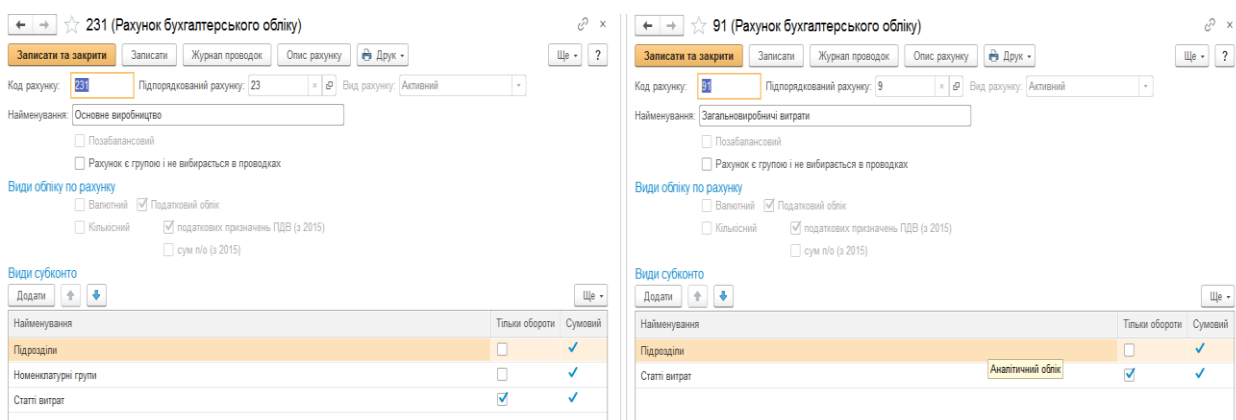

Рис. 2.15. Облік витрат

Основним документом у виробничому процесі, що формується в програмі BAS Бухгалтерія є «Звіт виробництва за зміну» (Меню «Виробництво» - «Випуск продукції» - «Звіт виробництва за зміну») (рис. 2.16).

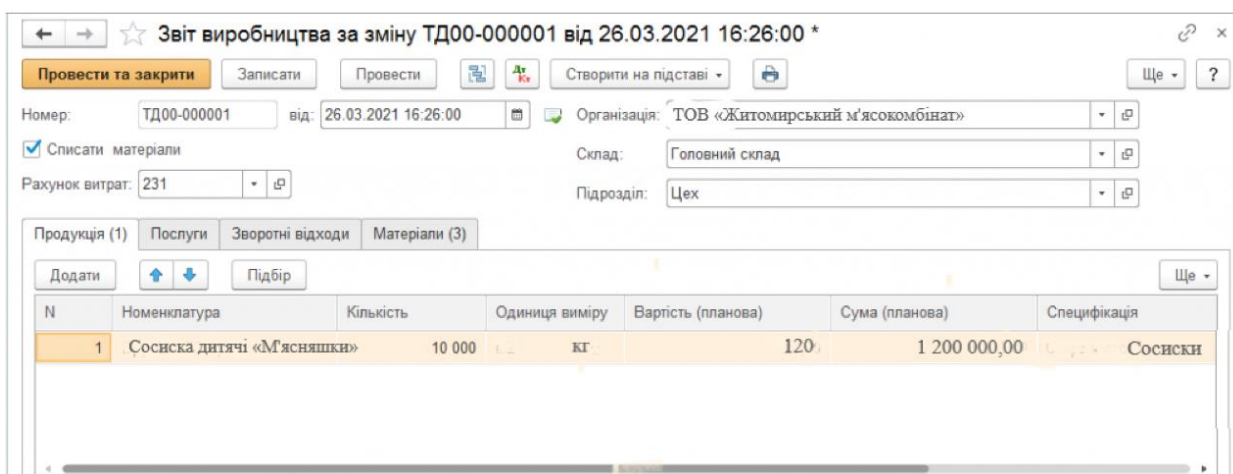

Рис. 2.16. Звіт виробництва за зміну

Документ виконує ряд завдань:

- 1) Оприбуткування готової продукції у вкладці «Продукція», де в обов'язковому порядку вказується рахунок витрат (зазвичай це 23 рахунок), планова собівартість, підрозділ (по якому виготовляється продукція);
- 2) Списання матеріалів у вкладці «Матеріали». Перелік матеріалів можна заповнити або вручку, або за специфікацією, яку необхідно спочатку ввести в картці номенклатури. Обов'язковими до заповнення є «Номенклатурна група» та «Стаття витрат» (рис. 2.17);

N	Номенклатура	Кількість	Од.	Рахунок	Номенклатурна група	Стаття витрат
1	Свинина	480	кг	201	Сосиски дитячі "М'яс. Сировина власна"	Сосиски дитячі "М'яс. Сировина власна"
2	Птиця	150	кг	201	Сосиски дитячі "М'яс. Сировина власна"	Сосиски дитячі "М'яс. Сировина власна"
3	Яловичина	258	кг	201	Сосиски дитячі "М'яс. Сировина власна"	Сосиски дитячі "М'яс. Сировина власна"

Рис. 2.17. Списання матеріалів

- 3) Повернення зворотніх відходів виробництва. При проведенні документа «Звіт виробництва за зміну» у програмі формуються відповідні бухгалтерські проведення (рис. 2.18).

Період	Дебет	Кредит	Под. облік Дт	Кредит	Под. облік Кт	Сума
26.03.2021	26 Сосиски дитячі «М'ясяшки» Звіт виробництва за зміну TD00-000001 від 26.03.2021 16:26:00 Головний склад	231 Готова продукція	10,000	200,00	Опод. ПДВ	200,00
26.03.2021	231 Сосиски Матеріали власні	201 Свинина	Опод. ПДВ	5,000	Опод. ПДВ	5,00
26.03.2021	231 Сосиски Матеріали власні	201 Птиця	Опод. ПДВ	20,000	Опод. ПДВ	20,00
26.03.2021	231 Сосиски Матеріали власні	201 Яловичина	Опод. ПДВ	40,000	Опод. ПДВ	40,00

Рис. 2.18. Бухгалтерські проведення відповідно до звіту виробництва за зміну

Для накопичання виробничих витрат по зарплати існує документ «Нарахування заробітної плати. Витрати, які безпосередньо мають вплив на

собівартість та в подальшому розподіляються обліковують на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати». Дані витрати відображають документи:

- Авансовий звіт;
- Списання товарів;
- Надходження товарів та послуг;
- Нарахування заробітної плати;
- Закриття місяця

Проведемо витрати виробничого цеху по оренді. Для цього використовуємо документ «Надходження товарів та послуг», де вказуємо рахунок витрат 91 та зазначаємо Підрозділ та Статтю витрат (рис. 2.19).

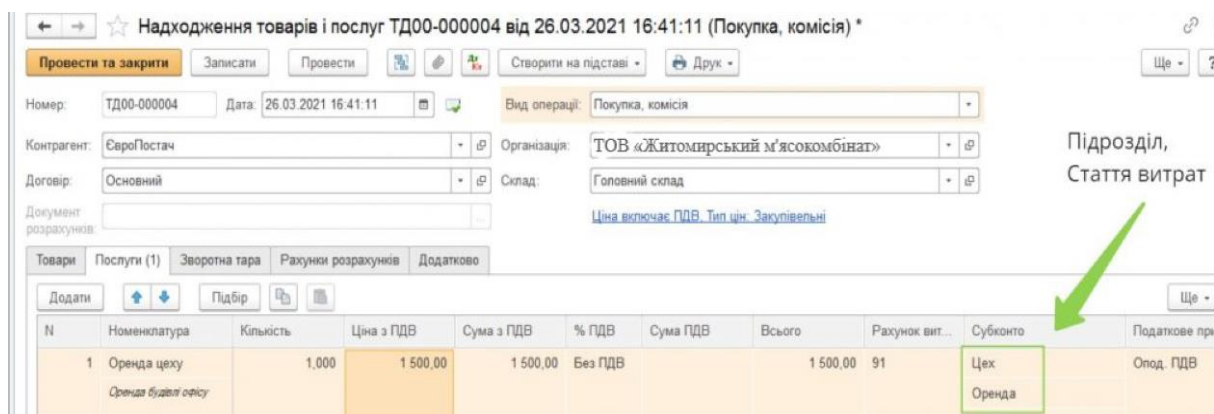

Рис. 2.19. Оренда виробничого цеху

Щоб врахувати загальновиробничі витрати в собівартість, достатньо виконати декілька простих кроків: обрати спосіб розподілу витрат у довіднику «Методи розподілення непрямих витрат» (Головна – Організації). Після вибору підприємства натискаємо на вкладку Облікова політика – «Загальновиробничі» - «Методи розподілення непрямих витрат» (рис 2.20).

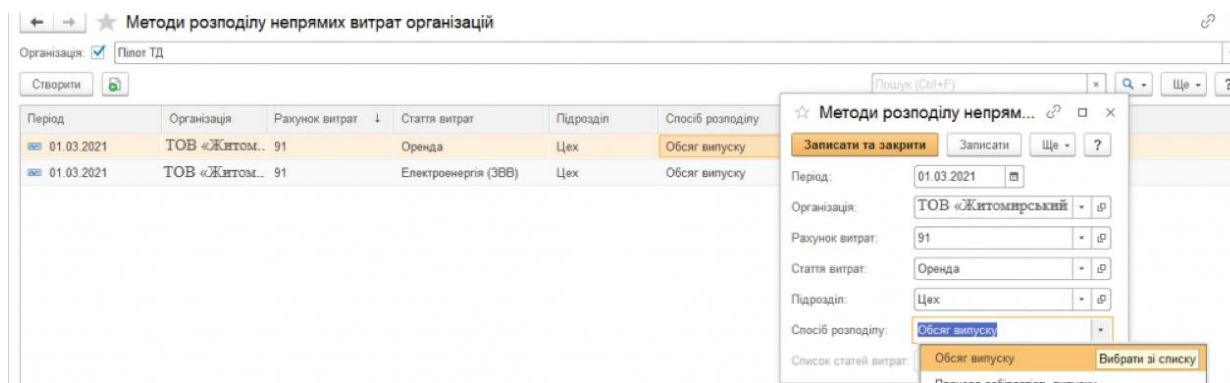

Рис. 2.20. Методи розподілення непрямих витрат

Після внесення всіх витрат і відображення випуску продукції необхідно зробити закриття місяця. Документ «Закриття місяця» міститься в розділі «Операції» - «Закриття періоду» - «Закриття місяця». Даний документ складається з певного переліку регламентованих операцій податкового і бухгалтерського обліку. Формування собівартості виконується операцією «Розрахунок і коригування собівартості продукції (послуг)» (рис. 2.21). Важливим аспектом є те, що для розрахунку коректної суми собівартості необхідно перепровести документи для того, щоб партії матеріалів у виробництво підтягувалися у хронологічному порядку.

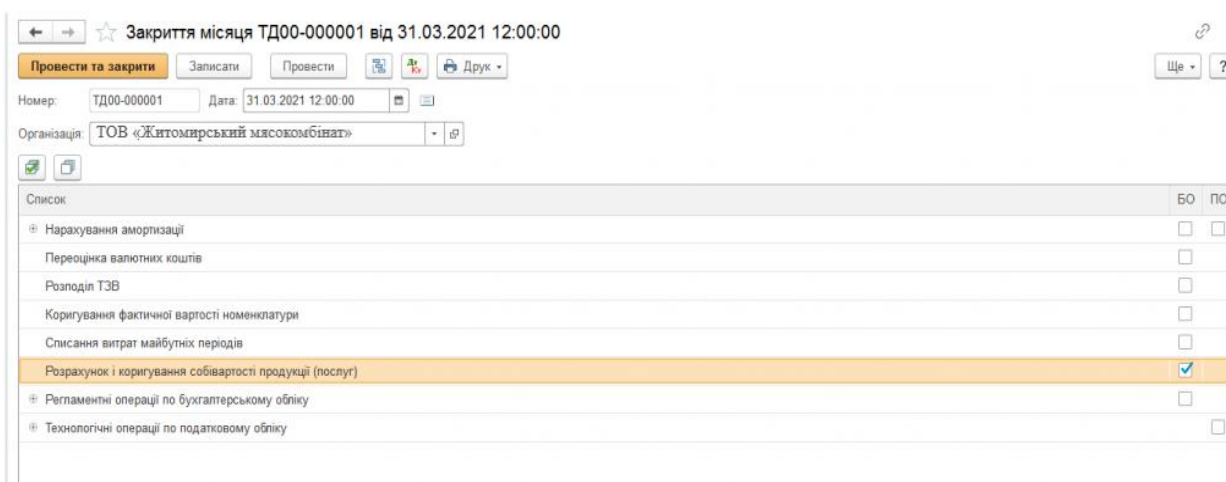

Рис. 2.21. Закриття місяця

Показником закриття місяця є закриті рахунки 231 та 91 (рис. 2.22).

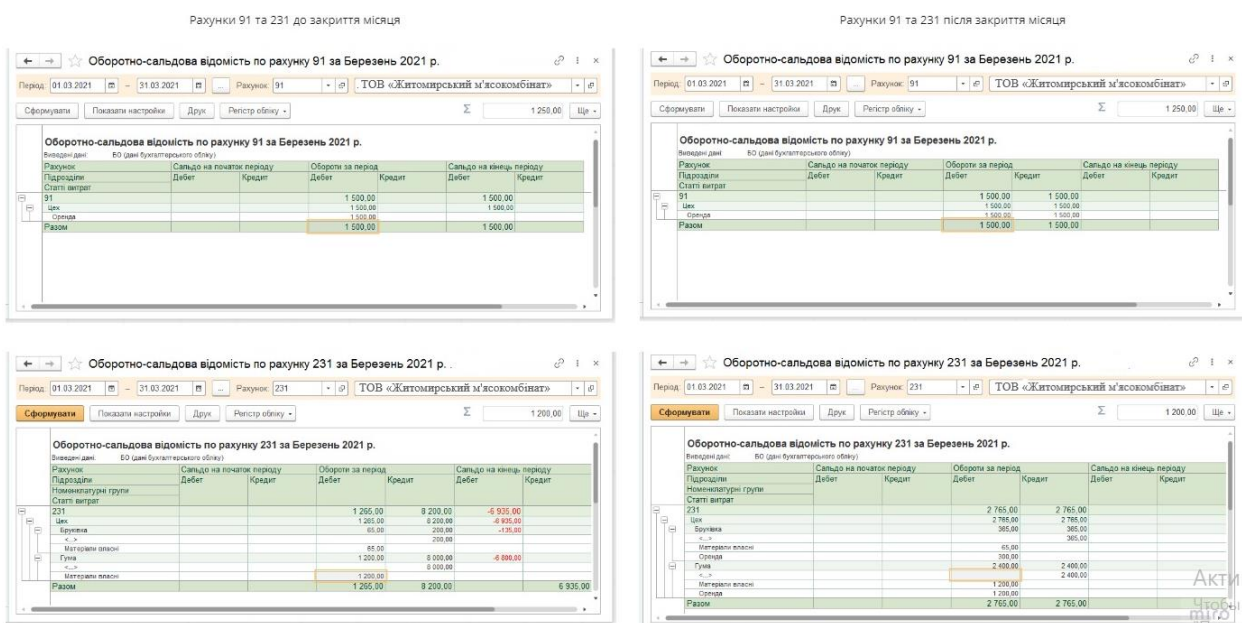

Рис. 2.22. Закриття рахунків

На підставі реєстрів аналітичного і синтетичного обліку автоматично створюється Оборотно-сальдова відомість по підприємству. Інформація експортується до програми «М.е.doc» для того, щоб була можливість сформувати фінансову звітність.

Отже, ми розглянули облік процесу виробництва на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» за допомогою програмного продукту BAS Бухгалтерія, яке використовує підприємство.

Розглянемо також матеріальні витрати як складову операційних витрат на основі макету аналітичної таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Макет аналітичної таблиці по структурі операційних витрат

№	Показник	Один. виміру	За минулий рік	За звітний рік	Питома вага в минулому році	Питома вага у звітному році
A	B	C	D	E	F	G
1	Матеріальні затрати	тис.грн	Ф.2, р. 2500	Ф.2, р. 2500	1D/6D * 100%	1D/6D * 100%
2	Витрати на оплату праці	тис.грн	Ф.2, р.2505	Ф.2, р.2505	2D/6D * 100%	2D/6D * 100%
3	Відрахування на оплату праці	тис.грн	Ф.2, р. 2510	Ф.2, р. 2510	3D/6D * 100%	3D/6D * 100%
4	Амортизація	тис.грн	Ф.2, р. 2515	Ф.2, р. 2515	4D/6D * 100%	4D/6D * 100%
5	Інші операційні витрати	тис.грн	Ф.2, р. 2520	Ф.2, р. 2520	5D/6D * 100%	5D/6D * 100%
6	Разом	тис.грн	Ф.2, р. 2550	Ф.2, р. 2550	100,0	100,0

Джерело: складено автором

Як бачимо, показники беруться із фінансової звітності, отже, приступимо до аналізу структури операційних витрат, а саме обсягу матеріальних витрат як основної складової витрат виробничого процесу (табл. 2.9).

Оскільки досліджуване підприємство займається виробництвом продукції, то це не дивно, що матеріальні витрати становлять основу операційних витрат. В загальній частці операційних витрат, матеріальні становлять 87%.

Таблиця 2.9

Структура операційних витрат на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»
за 2020-2021 роки

№	Показник	Один. виміру	2019 рік	2020 рік	Питома вага в минулому році	Питома вага у звітному році
1	2	3	4	5	6	7
1	Матеріальні затрати	тис.грн	1116417	1189621	88,12	87,56
2	Витрати на оплату праці	тис.грн	97940	107720	7,73	7,93
3	Відрахування на соціальні заходи	тис.грн	19386	22580	1,53	1,66
4	Амортизація	тис.грн	24287	30696	1,92	2,26
5	Інші операційні витрати	тис.грн	8851	7961	0,70	0,59
6	Разом	тис.грн	1266881	1358578	100,0	100,0

Джерело: складено автором

Для більшого розуміння ефективності виробничого процесу проаналізуємо рівень валового прибутку, який отримується в ході діяльності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» (табл 2.10).

Таблиця 2.10

Ефективність виробничого процесу

Показник	Один. виміру	2020 рік	2021 рік	Абсолютне відхилення, +/-	Відносне відхилення, %
Собівартість реалізованої продукції	тис. грн.	966943	1047812	80869	8,36
Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	1350451	1423130	72679	5,38
Валовий прибуток (збиток)	тис. грн.	383508	375318	-8190	-2,14

Джерело: складено автором

Як бачимо, собівартість складає в 2020 році 71,6% від чистого доходу від реалізації продукції. У 2021 році – 73,63%. Отже, протягом аналізованого періоду собівартість зросла на 2% та і в загальному займає досить велику частку в чистому доході від реалізації. Завданням для підприємства є пошук шляхів до зниження собівартості, не знижуючи при цьому рівень прибутку та не погіршуючи якості продукції.

Чинників зміни рівня собівартості може бути чимало (рис.2.23).

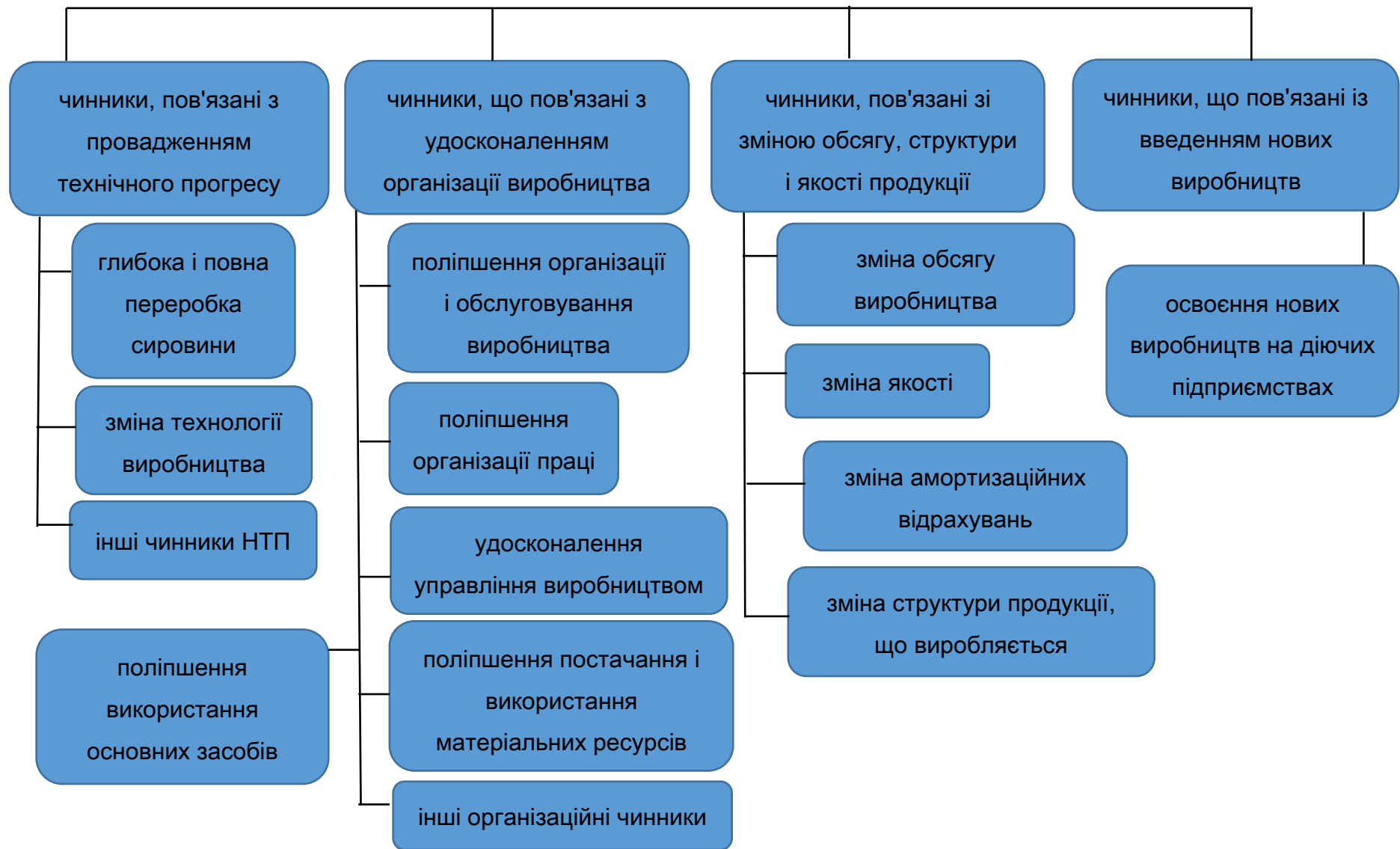

Рис. 2.23. Класифікація чинників, що мають вплив на собівартість продукції

До основних джерел резервів зниження обсягу собівартості продукції належать:

- збільшення обсягу виробництва продукції (утворюються за рахунок умовно-постійних витрат внаслідок зростання обсягу виробництва);

- зменшення витрат на виробництво (відбувається за рахунок впровадження нових видів конструкцій; усунення втрат в результаті переробки, зберігання та логістичних перевезень матеріалів, застосування маловідходних технологій, підвищення продуктивності праці, посилення контролю за зберіганням сировини та матеріалів тощо).

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

В зальгальному аналітичний та синтетичний облік витрат на виробництво продукції на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» виконується на достатньо високому рівні, якихось недоїлків чи порушень під час проведення дослідження в дипломній роботі не виявлено.

Продукція м'ясокомбінату є досить різноманітною. Станом на сьогоднішній день, ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має 3 головних марки, які завоювали смаки споживачів з різними вподобаннями. Це ТМ «Gremio de la Carne», ТМ «М'ясна Гільдія», ТМ «Ранчо».

Продукція виготовляється за відкритим характером, тобто має відкритий цикл виробництва (підприємство закуповує сировину у фізосіб (селян, одноосібних господарів, фермерів) та здійснює перевезення власним транспортом). Реалізація продукції відбувається або в роздріб, або оптовими закупками.

Структура підприємства мало відрізняється від інших виробничих підприємств та має цехову структуру. Організаційна структура має лінійно-функціональний характер. Щодо організації бухгалтерії, то підприємство має в своєму арсеналі головного бухгалтера, 7 бухгалтерів та касира. Наказ про облікову політику є головним документом, що регламентує прийоми та методи бухгалтерського обліку на підприємстві, технології обробки інформації та документообігу.

На ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» протягом досліджуваного періоду зберігається фінансова стійкість фірми в межах нормативів, але одночасно на недостатньому рівні. На даний час, доходи покривають загальну кількість витрат, хоча і відбувається зменшення прибутку. Отже, ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має прибуткову діяльність протягом 2020-2021 рр. Можливим методом покращення діяльності підприємства є зменшення собівартості. Оскільки протягом аналізованих років собівартість продукції зростала, то треба ретельно продумати як її зменшити через скорочення витрат на продукцію (можливо придбавати сировину у

постачальників, що розташовані ближче до комбінату та мають більш демократичні ціни).

На ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» використовується програмний продукт BAS Бухгалтерія, що призначена для бухгалтерського та податкового обліку, формування необхідної фінансової звітності тощо. Перевагами програми є:

- зрозумілий облік відповідно до законодавчої бази та потреб бізнесу;
- зручний інтерфейс та комфортність додавання даних, різних команд та документів у Вибране за допомогою одного кліку;
- реєстрація податкових документів;
- безкоштовне оновлення програми;
- ефективна підтримка користувачів у поєднанні з високим комфортом роботи;
- підтримується необмежена кількість юридичних осіб (в т.ч. ФОП), облік яких можна вести в одному інтерфейсі. Це дає змогу робити консолідований звіт одразу для декількох організацій одного підприємства;
- можливість керівникам підприємства оцінювати виробничі і матеріальні запаси шляхом обліку середньої собівартості, згідно з ціною продажу, використовуючи ідентифіковану собівартість;
- економія часу при проведенні розрахунків з контрагентами.

Проте програма має і свої недоліки, серед яких:

- складний конект з банками. Хоча в програмі і є вбудована обробка обміну з банками у форматі xml, але вона потребує доопрацювань розробниками, щоб нею можна було користуватися в реальному часі;
- у програмі може працювати тільки один користувач одночасно.
- користувач може самостійно налаштовувати зовнішній вигляд програми, проте елементи розділів не є структурованими однозначно та мають чималу варіативність доступів до об'єктів, що спричиняє певний безлад в роботі звичайних користувачів з обмеженими правами доступу;

- не передбачена можливість змінювати конфігурацію.

Методика ведення виробництва в BAS Бухгалтерія зводиться до накопичення непрямих витрат, прямих витрат і готової продукції. Розподілення непрямих витрат здійснюється в кінці місяця на конкретну номенклатурну групу та розраховується собівартість.

Оскільки досліджуване підприємство займається виробництвом продукції, то це не дивно, що матеріальні витрати становлять основу операційних витрат. В загальній частці операційних витрат, матеріальні становлять 87%.

Розмір власного капіталу на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» становив 32271 тис. грн. у 2021 році, а це збільшення показника на 23112 тис. грн. порівняно з попереднім роком. Отже, у відсотковому вираженні показник становить 252,34%, відбулося збільшення практично в 3,5 рази. Така позитивна динаміка спричинена переважно збільшенням нерозподіленого прибутку у 2021 році. Я б рекомендувала цю суму спрямувати на виплату відсотків. Прибуток від операційної діяльності теж зазнав змін, але з негативною динамікою, що, відповідно, вплинуло на обсяг чистого прибутку. Так, в 2021 р. зменшення чистого прибутку становило близько 81% в порівнянні з 2020 р. і дорівнювало 7445 тис. грн. Як бачимо, відбулося зменшення майже в 5 разів. Можна довго аналізувати причини, але основною, на мою думку, є збільшення собівартості продукції в 2021 р. І, прогнозуючи витрати на 2023 р., можу стверджувати, що така тенденція зберігатиметься і надалі, адже військовий стан спровокував інфляційні процеси, здорожчення матеріалів та сировини, відтік людського ресурсу тощо. Окрім собівартості на зменшення чистого прибутку вплинули також зміни у статті «Інші витрати», переважний обсяг якої був спрямований на виплату відсотків та відрахування на резерв сумнівних боргів.

. Коефіцієнт швидкої ліквідності знаходиться дещо вище нормативного значення, але не є більшим за верхню дозволenu межу. Можна стверджувати, що на даний момент підприємство дещо неефективно здійснює управління

поточними активами, тож необхідно допрацювати в цьому напрямку. Коефіцієнт загальної ліквідності, який також називають коефіцієнтом покриття, ліквідністю 1-го рівня – зазнав змін порівняно з іншими показниками. У 2021 році коефіцієнт зменшився на 1,82% та становив 1,62. Це говорить, що підприємство проводило деякі зміни в управлінні поточними активами, але це не призвело до негативних змін, адже нормативним значенням показника є 1-2, тож ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» має гарний показник загальної ліквідності.

За даними фінансової звітності ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» спостерігається посилення господарського потенціалу, на що вказує збільшення суми активів на 8,75%. Тобто у підприємства збільшується обсяг наявного у розпорядженні майна. Той факт, що активи зростають швидше за дохід від продажу товарів і послуг вказує на необхідність пошуку резервів оптимізації поточної структури активів. Збільшення суми балансу зумовлене зростанням як оборотних (+8,18%), так і необоротних активів (+10,06%). Збільшується також і сума наявних джерел фінансування для залучення активів, що зумовлено зростанням власного капіталу (+26,08%) та короткострокових зобов'язань (+26,48%).

Факт зростання суми власного капіталу вказує на підвищення рівня благополуччя власників. Зростання загальної суми зобов'язань забезпечує більш повне розкриття наявного потенціалу компанії, хоча призводить до підвищення залежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів.

РОЗДІЛ III. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ

3.1. Теоретичні основи аудиту процесу виробництва продукції

Для будь-якого підприємства, в тому числі для ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» метою діяльності є виробництво продукції чи надання послуг. Тому особливо важливо приділяти достатню увагу аудиту виробничого процесу для того, щоб зрозуміти правдивість та достовірність як бухгалтерської, так і фінансової інформації. Для цього перед аудитором постає завдання дослідити на якому рівні знаходиться методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві та чи відповідає він нормативним документам.

На етапі ознайомлення, аудитор встановлює які основні види продукції виробляються підприємством, а також чи відповідають вони заявленій якості та як вони використовуються. Для цього вивчається технологічна документація, посадові інструкції робітників, положення про структурні підрозділи. Це, власне, і є початковий етап проведення аудиту.

Аудит процесу виробництва на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» слід розпочати з того, що направити запити керівникам виробничих підрозділів, які контролюють цей процес. В запиті чітко уточнюються які документи, регламенти та нормативи необхідні аудитору для проведення аналізу виробничого процесу. За допомогою цього можна отримати інформацію про відповідність відображення витрат наказу про облікову політику, виявити проблемні місця у виробничому процесі та і взагалі як здійснюється сам процес виробництва.

Одне з важливих місць в аудиторській перевірці займає аудиторський ризик – суб'єктивно визначена аудитором ймовірність визнати, що бухгалтерська звітність може мати невиявлені суттєві викривлення після підтвердження достовірності звітності, або містить суттєві викривлення, якщо насправді таких не виявлено [15, с. 72]. Оцінка аудиторського ризику

проводиться на всіх етапах перевірки до формування аудиторського висновку. Величина наданого аудиторського ризику має вплив на обсяг аудиту, так як він піддається різному психологічному впливу.

При аудиті витрат на виробництво продукції проводиться аналіз списання матеріальних цінностей. Для цього проводиться аналіз ведення складського обліку на підприємстві: як ведуться картки складського обліку, чи укладені договори про матеріальну відповідальність, з якою періодичністю проводиться інвентаризація матеріальних цінностей, чи здійснюється належний контроль над внутрішнім рухом матеріальних цінностей всередині підприємства, чи проводиться звірка списання матеріалів і даних складського обліку тощо.

Метою перевірки операцій по витратах виробництва та калькулювання продукції є встановлення доцільності, законності та ефективності здійснення господарських операцій [15, с. 74].

Вагоме місце надається аудиту нарахування амортизації основних засобів. Адже від цього залежить величина собівартості та прибутку підприємства. В ході проведення аудиту, аудитор визначає чи зафіксовано в наказі про облікову політику методика нарахування амортизації та наскільки вона відповідає фактичній діяльності підприємства. Досить частим явищем є виявлення помилок при нарахуванні амортизації у випадках модернізації чи реконструкції основних засобів.

Розподілення витрат на прямі та непрямі перевіряється аудитором на самому початку. Даний поділ залежить від методики обліку витрат, що обрало підприємство. Необхідні процедури, що здійснює аудитор при перевірці витрат на виробництво продукції доцільно подати у вигляді програми аудиту (табл. 3.1). За допомогою програми аудиту можна уникнути можливих помилок, більш чітко організувати аудиторський процес та провести якісну комплексну перевірку. Основним завданням аудиту виробничої діяльності підприємства є: правильність формування та розрахунку собівартості, контроль за використанням матеріалів та інших ресурсів, дотримання кошторисів витрат

та лімітів, перевірка організації виробництва, перевірка повноти оприбуткування продукції, розрахунок та підвищення рентабельності виробництва.

Таблиця 3.1

План програми аудиту виробничих витрат

№	Цикл	Аудиторські процедури
1	Етап 1. Збір аудиторських доказів	Ознайомлення з загальними даними підприємства
2	Цикл формування непрямих витрат на виробництво продукції	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінювання доцільності обраного методу розподілу непрямих витрат. 2. Перевірка достовірності даних по непрямим витратам та відображення їх в обліку. 3. Перевірка доцільності і правомірності занесення у витрати вартість відрахувань на соціальні потреби, оплати праці, матеріалів, амортизації, інших витрат тощо.
3	Цикл формування прямих витрат на виробництво продукції	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка доцільності обраного методу обліку витрат. 2. Перевірка правильності зарахування окремих видів витрат до собівартості. 3. Перевірка сталості методів обліку витрат і способів калькулювання собівартості, що зазначені в обліковій політиці підприємства. 4. Перевірка первісної оцінки системи внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку.
4	Цикл оцінки незавершеного виробництва	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка доцільності обраного методу оцінки незавершеного виробництва та готової продукції. 2. Перевірка правильності розподілу фактичної собівартості між собівартістю готової продукції та незавершеним виробництвом. 3. Оцінка інвентаризації незавершеного виробництва.

Джерело: [15, с. 76-77]

Характеристика завдань перевірки дозволяє аудитору розробити програму та план аудиту, загальну стратегію, які будуть використані в процесу перевірки. Формування та затвердження програми аудиту процесу

виробництва здійснюється на основі плану перевірки та є деталізованим переліком процедур, що необхідні для втілення плану аудиту в реальність.

Доцільно буде навести процедури, які характерні для певного етапу аудиту виробничого процесу:

1) аудит організації обліку виробничого процесу – логічна (доцільності витрат), нормативно-правова (перевірка відповідності П(С)БО);

2) перевірка відповідності собівартості продукції (оцінка виробничих запасів) – логічна (доцільності витрат), нормативно-правова (перевірка відповідності П(С)БО);

3) перевірка доцільності зарахування запасів до складу прямих матеріальних витрат на виробництво м'ясної продукції – логічна (перевірка обґрунтованості), нормативно-правова перевірка (перевірка відповідності П(С)БО), детальна аналітична процедура (дослідження рахунків 20 і 23 у розрізі субрахунків до них);

4) перевірка якісних показників списаних на виробництво запасів – фактична перевірка (лабораторні дослідження);

5) перевірка ймовірності списання матеріалів на виробництво – взаємний контроль (порівняння документів), формальна (правильне оформлення документів зі списання матеріалів на виробництво), детальна аналітична процедура (дослідження рахунків 20, 22 і 23 у розрізі субрахунків та їх взаємодія); аналіз підсумків за місяцями;

6) перевірка доцільності включення до витрат вартості оплати праці, відрахувань на соцпотреби, матеріалів, амортизації тощо;

7) перевірка дотримання норм з відпуску запасів – арифметична (перевірка відповідності норм з відпуску запасів технологічним картам та їх дотримання), взаємний контроль (співставлення документів за якісними показниками);

8) оцінка якості інвентаризації незавершеного виробництва;

9) оцінка доцільності обраного методу оцінки незавершеного виробництва;

- 10) перевірка сталості методів обліку відповідно до облікової політики підприємства;
- 11) звірка даних аналітичних субрахунків і даних первинних документів;
- 12) перевірка правильності розподілу фактичної собівартості між собівартістю готової продукції та незавершеним виробництвом;
- 13) звірка даних за аналітичними та синтетичними регістрами;
- 14) звірка даних синтетичних регістрів з даними оборотно-сальдової відомості [3].

Для того, щоб зформувати програму аудиторської перевірки, аудиторська організація, що проводить перевірку має ознайомитися із рівнем внутрішнього контролю на підприємстві, який відображено в Тесті внутрішнього контролю (рис. 3.1).

№	Зміст питання	Варіант відповіді			Оцінка системи внутрішнього контролю	Примітки
		так	ні	інф. відсутня		
1	2	3	4	5	6	7
1.	Чи є на підприємстві відділ внутрішнього контролю?					
2.	Чи контролюється наявність необхідних документів, що підтверджують витрати?					
3.	Чи санкціонуються витрати відповідною особою?					
4.	Чи проводилась аудиторська перевірка у цьому році?					
5.	Чи були виявлені аудиторами порушення?					
6.	Чи відповідає документація вимогам чинного законодавства?					
7.	Застосування облікових регістрів: - рекомендовані; - із застосуванням ЕОМ (програма, відомості тощо)					
8.	Чи були у звітному періоді суттєві зміни в технології виробництва продукції на підприємстві?					
9.	Чи затверджені на підприємстві методичні рекомендації щодо розрахунку виробничої собівартості продукції?					
10.	Чи були у звітному періоді зміни щодо віднесення витрат на виробництво?					
11.	Чи були у звітному періоді зміни методу калькулювання собівартості продукції?					
12.	Чи були у звітному періоді зміни складу і змісту калькуляційних статей?					

Рис. 3.1. Тест внутрішнього контролю

До аудиторської перевірки також прикладається перелік об'єктів аудиту відповідно до напрямків, а також зазначається кількість часу, яка буде витрачена на кожен з напрямків аудиторських процедур. В ході проведенні аудиту обов'язково зосереджується увага на різних джерелах інформації: з оприбуткування продукції, з відображення витрат на виробництво, з калькуляції собівартості виготовленої продукції.

Аудиторська думка формується на основі отриманих із зовнішніх та внутрішніх джерел аудиторських доказів. Внутрішні джерела – це, в основному, первинні документи, звітність, реєстри (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Джерела аудиторських доказів під час аудиту виробничого процесу

№	Джерело	Найменування
1	Первинні документи обліку виробництва	Накладні, рахунки-фактури, прибуткові ордери, лімітно-забірні карти, накладні-вимоги на відпуск
2	Аналітичні реєстри обліку виробничого процесу	Відомості аналітичного обліку запасів, звіти матеріально-відповідальних осіб
3	Реєстри синтетичного обліку виробництва	Відомість руху матеріалів, звіт виробництва за зміну
4	Фінансова звітність підприємства	Баланс (Звіт про фінансовий стан), Примітки до річної фінансової звітності

Джерело: [28, с. 65]

Єдиної думки на рахунок етапів процесу аудиту щодо їх кількості та найменування ще немає, проте в більшості випадків виділяють: підготовчий, проміжний, основний, заключний (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Етапи процесу аудиту

№	Назва етапів	Зміст етапів
1	2	3
1	Підготовчий	Попереднє дослідження об'єкта аудиту та заключення договору
2	Проміжний (планування)	Аналіз системи внутрішнього контролю та системи бухгалтерського обліку Розробка загального плану проведення аудиту Розробка програми аудиту з переліком усіх необхідних аудиторських процедур

1	2	3
3	Основний	Перевірка первинних документів, фінансової звітності та облікових реєстрів. Уточнення плану та програми аудиту за необхідності Встановлення ступеня відповідності показників фінансової звітності обліковим записам
4	Заключний	Оформлення Звіту незалежного аудитора та інших підсумкових документів аудитора Передача підсумкових документів замовнику

Джерело: складено автором на основі [28, с.64]

Ознайомившись із системою внутрішнього контролю та визначивши рівень суттєвості, аудитор підготує програму проведення аудиту виробничого процесу та переходить до перевірки коректного відображення обліку процесу виробництва.

3.2. Організація проведення аудиту процесу виробництва продукції на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Аудит виробничої діяльності підприємства та виробничого процесу є найважливішою та найскладнішою частиною аудиторської перевірки, особливо якщо це харчове підприємство. Всі витрати, що задіяні для виробництва включаються до собівартості окремих видів продукції.

Аудиторська перевірка виробничого процесу на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» включає всі ті процедури та етапи, що розглядалися вище. Для початку перевіряється система внутрішнього контролю (табл. 3.4).

Оцінивши систему внутрішнього контролю та бухгалтерського обліку, аудитор обирає як буде проводити перевірку, які будуть задіяні методи перевірки (вибірковий, суцільний), кількість аудиторських процедур тощо.

Аудиторська фірма «Фараон»

Організація, що перевіряється ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Тест внутрішнього контролю на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

№	Зміст	Варіанти відповідей			Примітки
		Так	Ні	Інформація відсутня	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1	Чи укладено колективний договір?	+			
2	Чи були зміни у звітному періоді суттєві зміни в технології виробництва продукції на підприємстві?	+			
3	Чи були у звітному періоді суттєві зміни в номенклатурі виробленої продукції?	+			
4	Чи затверджені на підприємстві методичні рекомендації щодо розрахунку собівартості реалізованої продукції?	+			
5	Чи були у звітному періоді зміни щодо віднесення витрат на виробництво?		+		
6	Чи були у звітному періоді зміни калькулювання собівартості продукції?		+		
7	Чи були у звітному періоді зміни в питаннях обліку незавершеного виробництва?		+		
8	Чи були зміни у звітному періоді в класифікації витрат на прямі і непрямі		+		
9	Чи були у звітному періоді зміни методів розподілу непрямих витрат між окремими об'єктами обліку витрат?		+		

1	2	3	4	5	6
10	Чи були у звітному періоді зміни в класифікації витрат на постійні та змінні?		+		
11	Чи були у звітному періоді зміни складу і змісту калькуляційних статей?		+		
12	Чи відповідає відображення на рах. 23 «Виробництво» витрат виробництва вимогам П(С)БО 16 та іншим нормативним актам?	+			
13	Чи ведеться аналітичний облік: - за видами виробництва; - за підрозділами підприємствами; - за центрами витрат і відповідальності; - за статтями витрат та групами або видами продукції?	+			
14	Чи встановлено перелік та склад змінних та постійних загально-виробничих витрат в обліковій політиці?	+			
15	Чи уточнюється розмір незавершеного виробництва при проведенні інвентаризацій?	+			

Слав Гаврилов М. К.

Перевірів Дзюба О. П.

Ознайомився Коняхин Д. Ю.

Джерело: складено автором

Для проведення аудиторської перевірки, аудитор опирається на певну модель аудиту (рис. 3.2) [26].

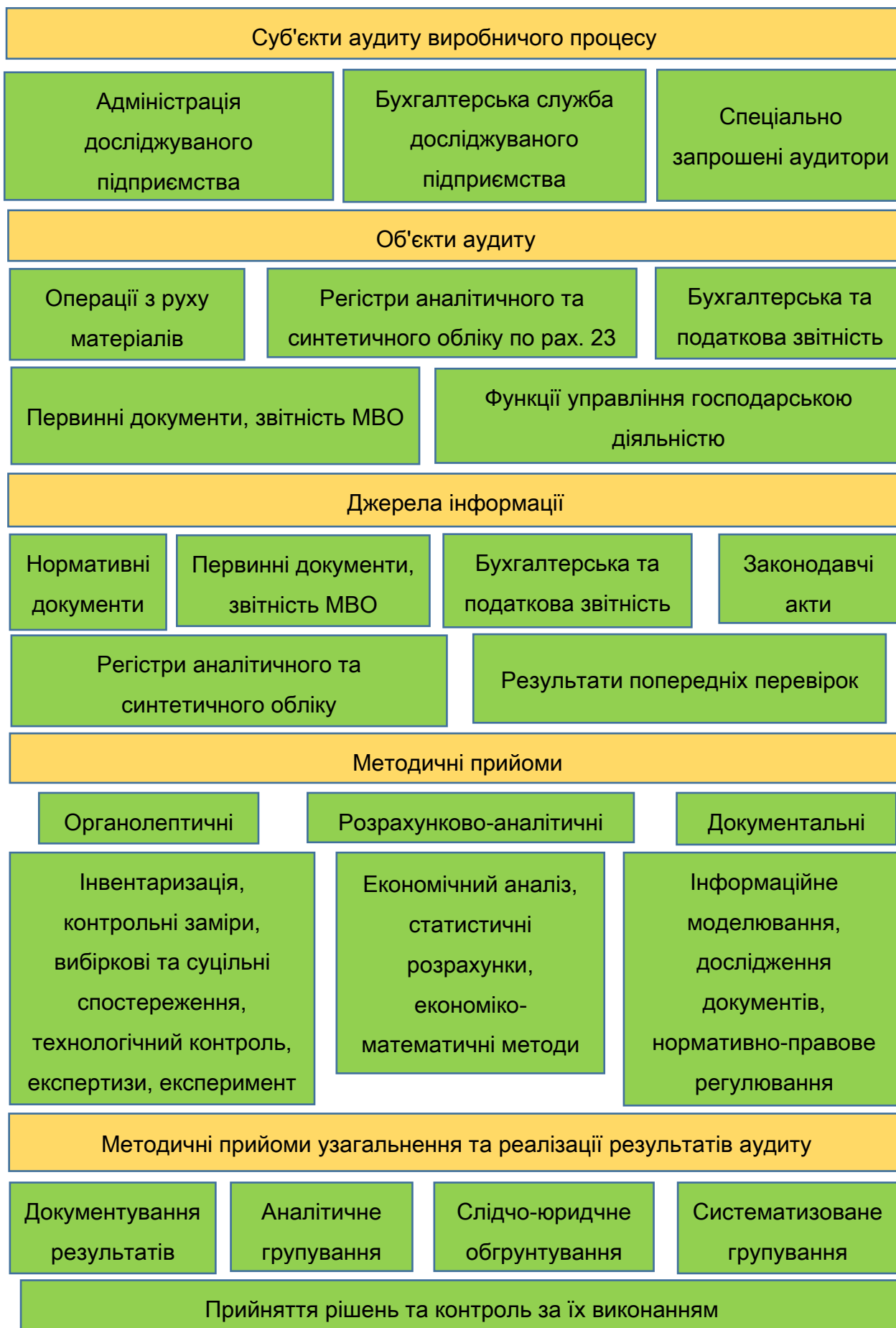

Рис. 3.2. Модель аудиту виробничого процесу

Загалом дослідження виробничого процесу в сфері аудиту на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» включає:

1. Облікову політику підприємства з питань обліку виробничого процесу.
2. Внутрішні нормативні та загальні документи ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».
3. Договори з контрагентами.
4. Первинні документи та реєстри обліку по рахунках, що призначені для ведення бухгалтерського обліку виробничого процесу.
5. Договори з матеріально відповідальними особами.
6. Місця зберігання матеріалів, запасів, незавершеного виробництва.
7. Регістри синтетичного обліку, всі види звітності (оперативна, фінансова та статистична).
8. Документи суб'єктів внутрішнього контролю на рахунок раціонального використання ресурсів та дотримання норм зберігання матеріалів та готової продукції.
9. Технологічний процес виробництва (інформація про рух сировини та матеріалів від складу до вже готової продукції, тобто проходження всіх стадій виробничого процесу).

Після проведення попереднього планування аудитор розробляється загальний план аудиту – це той документ, який відображає час та обсяг певних процедур, що здійснює аудитор для формування висновку та зменшення аудиторського ризику до прийняттого низького рівня [28]. Саме на основі попереднього планування складається загальний план аудиторської перевірки (табл. 3.5).

Аудиторська фірма «Фараон»

Організація, що перевіряється ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат»

Керівник перевірки Дзюба О. П.

Період перевірки 01.01.2021 – 31.12.2021

Термін перевірки 01.02.2022 – 26.02.2022

Загальний план аудиторської перевірки процесу виробництва на ТОВ
«Житомирський м'ясокомбінат»

№	Етапи	Перелік аудиторських процедур	Виконавець	Термін перевірки
1	Підготовчий	Укладання договору, ознайомлення з господарською діяльністю та оцінка системи внутрішнього контролю, планування аудиту виробничого процесу, визначення аудиторського ризику та суттєвості	Гаврилов М. К.	01.02.2022-05.02.2022
2	Основний	Перевірка залишків незавершеного виробництва на початок періоду; правильності відображення витрат в обліку, що утворюють собівартість продукції; перевірка правильності оформлення документів з операцій виробничого процесу; правильності розподілу ЗВВ; правильності розрахунку виробничої собівартості продукції; підтвердження доцільності обраного методу калькулювання продукції; правильності кореспонденції рахунків з обліку витрат на виробництво продукції	Гаврилов М. К.	06.02.2022-19.02.2022
3	Заключний	Проведення процедур зі систематизації та обґрунтування інформації, що отримана від підприємства, а саме: підготовка та надання аудиторського висновку	Яновська В. О.	20.02.2022-26.02.2022

Склав Гаврилов М. К.

Перевірів Дзюба О. П.

Ознайомився Коняхин Д. Ю.

Джерело: складено автором

Робоча програма аудиту процесу виробництва на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» наведено в таблиці 3.6.

Як бачимо, в аудиті виробничого процесу основну частку займає аналіз витрат виробництва.

Таблиця 3.6

Програма аудиту процесу виробництва продукції

№	Аудиторські процедури	Мета та якість	Задачі	Аудиторські докази	Метод перевірки	Код робочого документа	ПІБ	Період проведення
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Перевірка залишків незавершеного виробництва на початок періоду	Впевнитись у правильності формування залишків незавершеного виробництва на початок періоду	Перевірка відповідності залишків незавершеного виробництва на початок періоду	Баланс, Журнал 5	Арифметичний, документальний	РД-1.1	Гаврилов М. К.	01.02.2022-05.02.2022
			Перевірка повноти та правильності формування залишків на початок періоду (перевіряючи залишки на кінець попереднього періоду)	Баланс	Документальний, арифметичний, зіставлення	РД-1.2	Гаврилов М. К.	06.02.2022-10.02.2022
2	Перевірка правильності документального оформлення операцій з обліку виробничих витрат	Впевнитись у правильності документального оформлення операцій з обліку витрат на виробництво	Перевірка правильності документального оформлення операцій з обліку виробничих витрат	Лімітно-забірні картки, накладні-вимоги на відпуск матеріалів (внутрішнє переміщення), довідки бухгалтерії, розрахунки амортизації, рахунки, акти виконаних робіт,	Документальний	РД-2	Яновська В. О.	11.02.2022-14.02.2022

продовження до табл. 3.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				розрахунково-платіжні відомості, акти про брак				
3	Перевірка правильності відображення інформації про витрати, що зараховуються до собівартості продукції	Впевнитись у правильності відображення інформації про витрати, які складають собівартість продукції	Перевірка правильності та повноти формування матеріальних витрат	Лімітно-забірні картки, накладні-вимоги на відпуск матеріалів	Арифметичний, зіставлення	РД-3.1, РД-3.2	Яновська В. О.	15.02.2022-17.02.2022
			Перевірка правильності та повноти формування відрахувань на соціальні заходи	Розрахунково-платіжні відомості, довідки бухгалтерії	Арифметичний, зіставлення	РД-3.3	Яновська В. О.	18.02.2022-19.02.2022
			Перевірка правильності та повноти формування витрат на оплату праці	Розрахунково-платіжні відомості, таблиці обліку робочого часу	Арифметичний, зіставлення	РД-3.4	Дзюба О. П.	20.02.2022-21.02.2022
			Перевірка правильності та повноти відображення інших витрат	Рахунки та акти виконаних робіт	Арифметичний, зіставлення	РД-3.5	Корнієнко Н. Г.	22.02.2022-23.02.2022
			Перевірка правильності обчислення суми амортизації	Довідки бухгалтерії, розрахунки амортизації, Наказ про облікову політику	Арифметичний, зіставлення	РД-3.6	Корнієнко Н. Г.	24.02.2022-25.02.2022

продовження до табл. 3.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4	Перевірка правильності визначення суми втрат від браку, віднесеної на виробничу собівартість продукції	Впевнитись у правильності визначення суми втрат від браку, віднесеної на виробничу собівартість	Перевірка правильності визначення суми втрат від браку, віднесеної на собівартість продукції	Акти про брак, розрахунок втрат від браку	Арифметичний, зіставлення	РД-4	Дзюба О. П.	26.02.2022-27.02.2022
5	Перевірка правильності розподілення загальновиробничих витрат	Впевнитись в правильності розподілення загальновиробничих витрат	Перевірка правильності розподілення загальновиробничих витрат	Відомість розподілу загальновиробничих витрат	Документальний, арифметичний	РД-5	Дзюба О. П.	28.02.2022-01.03.2022
6	Перевірка правомірності та своєчасності включення витрат до складу собівартості продукції	Впевнитись у правомірності та своєчасності включення витрат до складу собівартості продукції	Перевірка правомірності та своєчасності включення витрат до складу собівартості продукції	Калькуляція	Документальний, аналітичний	РД-6	Рихтик М. П.	02.03.2022-05.03.2022

продовження до табл. 3.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7	Перевірка правильності розрахунку виробничої собівартості продукції	Впевнитись у правильності розрахунку виробничої собівартості продукції	Перевірка правильності розрахунку виробничої собівартості продукції	Калькуляція	Арифметичний	РД-7	Дзюба О. П.	06.03.2022-08.03.2022
8	Оцінка правильності формування собівартості продукції по об'єктам калькулювання	Впевнитись у правильності формування собівартості продукції по об'єктам калькулювання	Перевірка правильності формування собівартості продукції по об'єктам калькулювання	Розрахунок по кожному окремому виду продукції	Зіставлення, арифметичний	РД-8	Рихтик М. П.	09.03.2022-10.03.2022
9	Підтвердження обґрунтованості обраного методу калькулювання продукції	Впевнитись в доцільності обраного методу калькулювання продукції	Перевірка обґрунтованості обраного методу калькулювання продукції	Визначення доцільності обраного методу калькулювання	Зіставлення, документальний	РД-9	Рихтик М. П.	11.03.2022-12.03.2022
10	Перевірка правильності кореспонденції рахунків з	Впевнитись у правильності кореспонденції рахунків з	Перевірка правильності кореспонденції рахунків з обліку процесу виробництва	Лімітно-забірні картки, розрахунок амортизації,	Документальний, зіставлення	РД-10	Коркішко С. В.	13.03.2022

продовження до табл. 3.6

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	обліку процесу виробництва	обліку процесу виробництва		довідки бухгалтерії, розрахунково-платіжні відомості,				
11	Перевірка відповідності записів в аналітичному та синтетичному обліку на рахунках витрат записам в облікових регістрах та звітності	Впевнитись у відповідності записів в аналітичному та синтетичному обліку на рахунках витрат записам в облікових регістрах та звітності	Перевірка відповідності записів в аналітичному та синтетичному обліку на рахунках витрат записам в облікових регістрах та звітності	Рахунок 23 «Виробництво», відомості аналітичного обліку витрат на виробництво, Баланс (Звіт про фінансові результати)	Зіставлення, документальний, арифметичний	РД-11	Коркішко С. В.	14.03.2022-15.03.2022

Джерело: складено автором

Робочі документи аудитора при цьому виглядають по-різному для кожного підприємства, так як кожен аудитор формує їх індивідуально (табл. 3.7-3.10).

Таблиця 3.7

РД-1.2 – Перевірка повноти та правильності формування залишків
незавершеного виробництва

№	Показники	Дані підприємства		Дані аудиту		Відхилення (+/-)
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	
1	Залишок у фінансовій звітності (Баланс) – рядок 1102 «Назавершене виробництво»	16309	10988	16309	10988	-

Джерело: складено автором

Далі розглянемо робочий документ аудитора щодо перевірки операцій з обліку витрат на виробництво у розрізі документального оформлення (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

РД-2 – Перевірка правильності документального оформлення операцій з обліку виробничих витрат

Основні реквізити первинних документів (за елементами витрат)		Наявність	Примітки аудитора
1		2	3
Матеріали	Лімітно-забірні картки: - місяць; - рік; - назва матеріалу; - ліміт видачі; - дата видачі; - видана кількість; - залишок ліміту; - підписи уповноважених осіб	+ + + + +	

	1	2	3
	Накладна-вимога на відпуск матеріалів: - дата складання; - підстава видачі; - назва матеріальних цінностей; - одиниця виміру; - кількість (затребувана і відпущена); - ціна та сума; - підписи уповноважених осіб	+ + + + + + +	
Заробітна плата	Табель обліку робочого часу: - назва підприємства; - назва структурного підрозділу; - дата заповнення та звітний період; - табельний номер працівника; - ПІБ та посада; - відмітки про явки та неявки за числами місяця; - оклад (тарифна ставка); - підписи уповноважених осіб Розрахунково-платіжна відомість: - дата складання; - назва підприємства; - нарахована сума за видами оплат; - сума утримань; - підпис головного бухгалтера	+ + + + + + + + + + +	
Відрахування на соціальні заходи	Довідка бухгалтерії: - назва документа; - назва підприємства; - зміст господарської операції; - сума операції; - підписи уповноваженої особи і головного бухгалтера	+ + + + +	
Амортизація	Розрахунок амортизації: - назва підприємства; - види ОЗ; - первісна вартість; - норма амортизації; - сума амортизації - відповідність обраному методу амортизації; - підпис головного бухгалтера	+ + + + + +	

продовження до табл. 3.8

1		2	3
Інші витрати	Рахунок: - назва підприємства; - номер та дата документа; - назва товару (матеріалів, послуги); - одиниці виміру; - кількість; - ціна та сума; - підписи директора і головного бухгалтера	+ + + + + + +	
	Інші витрати	Акт виконаних робіт: - дата складання і місце складання; - замовник; - виконавець; - перелік виконаних робіт (наданих послуг); - вартість виконаних робіт (наданих послуг); - підписи та печатки сторін	+ + + + + +

Джерело: складено автором на основі [23]

Також розглянемо робочий документ аудитора щодо перевірки визначення суми втрат від браку, що віднесена на виробничу собівартість продукції (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

РД-4 – Перевірка правильності визначення суми втрат від браку.
віднесеної на виробничу собівартість продукції

№	Показник	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення
1	Вартість остаточно забракованої продукції	15 000	16 000	-1 000
2	Витрати на виправлення браку	7 000	7 000	0
3	Сума втрат, відшкодована за рахунок винних осіб	5 800	5 800	0
4	Сума, отримана від постачальників за неякісні матеріали як відшкодування	12 000	11 500	+500
5	Втрати від браку, які включаються до виробничої собівартості продукції	4 200	5 300	-1 100

Джерело: складено автором

Дані відхилення, що зафіксовано в процесі перевірки виникли в результаті арифметичних помилок.

Також в обов'язковому порядку перевіряється відповідність кореспонденції рахунків (табл. 3.10).

Таблиця 3.10

РД-10 – Перевірка правильності кореспонденції рахунків з обліку витрат на виробництво

№	Зміст господарських операцій	За даними підприємства			За даними аудиту			Відхилення та виправлення		
		Д-т	К-т	Сума, грн	Д-т	К-т	Сума, грн	Д-т	К-т	Сума, грн
1	Оприбутковано сировину (свинину) на склад	201/1	631	20 000	201/1	631	20 000	-	-	-
2	Використано сировину (свинину) для потреб виробництва	23	201/1	15 200	23	201/1	15 200	-	-	-
3	Встановлено недостачу продукції	947	23	1 520	947	23	1 520	-	-	-
4	Нарахована заробітна плата робітникам, задіяним у виробництві	23	661	58 950	23	661	58 950	-	-	-

Джерело: складено автором

Таким чином розроблена програма аудиту витрат на виробництво продукції включає тест внутрішнього контролю, програму аудиту, загальний план аудиту, робочі документи аудитора. Дана програма дозволить підприємству підвищити ефективність своєї діяльності. Адже за допомогою аудиту будуть виявлені певні неточності, відхилення (якщо вони мають місце бути) та розроблені рекомендації щодо усунення тих чи інших проблем.

Запропонована методика аудиту дозволить аудитору:

- провести дослідження правильності обліку процесу виробництва та виробничих витрат, їх законність та своєчасність відображення в обліку;
- охопити всі аспекти обліку виробничих витрат на виробництво продукції;
- провести якісний аудит та надати кваліфіковану оцінку щодо результатів перевірки;
- вчасно виявити відхилення та порушення;
- підвищити ефективність діяльності підприємства за рахунок надання аудиторського висновку та надання певних рекомендацій щодо покращення методики та організації обліку витрат виробництва та загального виробничого процесу.

3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних і контрольних процедур процесу виробництва продукції

Досліджуючи діяльність підприємства в загальному по обліку процесу виробництва, можна побачити наступні пункти, які негативно для нього відображаються:

- низька оперативність інформаційного забезпечення управління загальним процесом виробництва, виробничими витратами;
- неналежний рівень здійснення контрольних заходів щодо регулювання процесів виробництва від надходження сировини до отримання готової продукції;
- відсутність єдиного підходу до визначення класифікації результатів виробничого процесу;
- різні підходи до визначення собівартості результатів виробництва;
- недостовірна оцінка економічних вигод від використання продукції через відсутність єдності в підходах до організаційних положень побудови системи внутрішнього контролю виробничого процесу тощо.

Вирішити дані питання можливо за допомогою оновлення системи отримання інформації про виробничий процес, використання нових підходів та способів до обліку щодо його ефективного використання, а також для оптимізації результатів діяльності підприємства за рахунок впровадження нових методів та принципів бухгалтерського обліку [21].

На мою думку, покращити рівень управління виробничим процесом можна за допомогою наступних кроків:

- 1) підвищити швидкість інформаційного забезпечення виробничого процесу, що забезпечується впровадженням та використанням інформаційних технологій обробки інформації;
- 2) узгодити механізми податкового та бухгалтерського обліку виробничого процесу в загальному, особливо виробничих витрат;
- 3) чітко організувати обліково-контрольні процедури руху сировини та матеріалів підприємства;
- 4) обґрунтувати системи обліку матеріальних витрат на опанування нового обладнання та технологій у виробничому процесі;
- 5) забезпечити суворе виконання порядку приймання, зберігання, передачі та використання сировини та матеріалів;
- б) розробити певний алгоритм застосування методів оцінки результатів процесу виробництва, враховуючи при цьому національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Гадаю, що зазначені кроки удосконалення обліку процесу виробництва дозволить підприємству значно підвищити його фінансово-господарську діяльність та її результати (отримання прибутку). Крім цього, завдяки даним напрямкам створюються передумови для покращення облікової політики підприємства, враховуючи всі його особливості.

Для ефективного управління фінансово-господарськими процесами необхідно покращити елементи облікової політики підприємства щодо виробничих витрат за об'єктами: оцінка запасів при надходженні та вибутті; база

розподілу ЗВВ; методи обліку витрат виробництва; методи калькулювання собівартості готової продукції; інвентаризація; звітність тощо. Використання даних елементів спонукає до розширення обліково-аналітичного забезпечення управління кінцевими результатами виробничого процесу.

Для покращення контрольного та облікового процесу розроблено пакет звітності (внутрішньої) стосовно результатів процесу виробництва. Даний пакет включає:

- Звіт про собівартість результатів виробництва – відображає показники, які розкривають інформацію про елементи витрат, які входять до собівартості продукції.

- Звіт про кондиційну та некондиційну продукцію – відображає показники, які розкривають обсяги, собівартість, напрямки використання кондиційної та некондиційної продукції.

- Звіт про відходи – відображає показники, які розкривають як і скільки використовуються зворотні та незворотні відходи.

Використання наведеної вище звітності є своєрідним фундаментом для задоволення інформаційних потреб апарату управління, тобто підприємство буде володіти правдивою, достовірною та повною інформацією про основні техніко-технологічні показники і доцільність та ефективність використання результатів виробничого процесу та загальної господарської діяльності. Даний аспект дозволить уникнути в майбутньому судових розглядів стосовно неналежності готової продукції до критерій якості і безпеки.

Тож на основі отриманих результатів, було запропоновано шляхи удосконалення виробничого процесу. В частині обліку та інформаційного забезпечення варіантом покращення виробничого процесу може слугувати впровадження нового програмного продукту на підприємстві (для прикладу «Дебет Плюс»), додавання аналітичних рахунків з розподілом за видами м'яса (рис. 3.3).

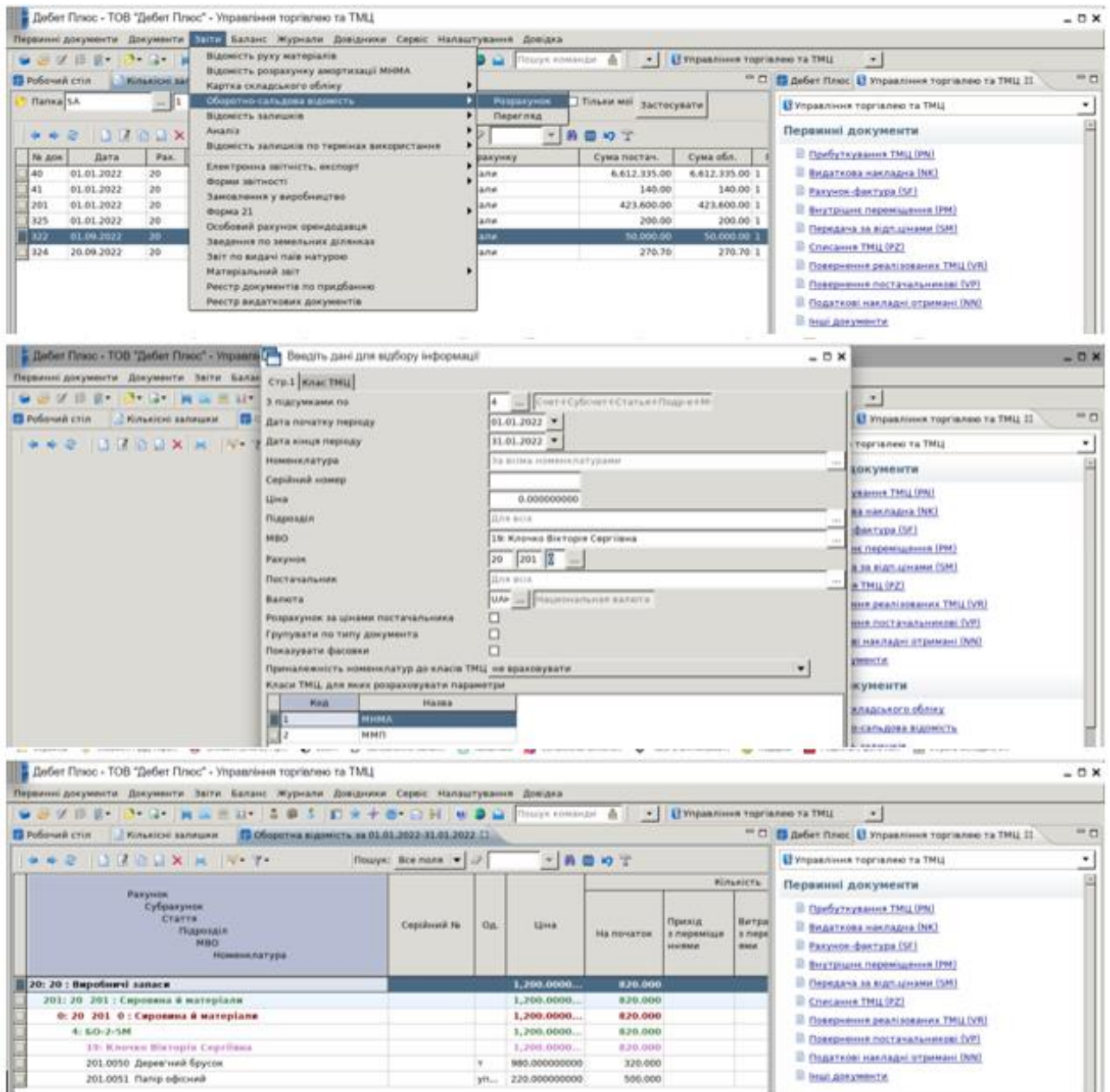

Рис. 3.3. Програма «Дебет Плюс»

В частині здійснення контролю - можливо запровадити певний графік регулярної інвентаризації; також можна скористатися методом «подвійної перевірки» (коли, наприклад бухгалтер розносить дані по аналітичним рахункам, а інший перевіряє це вкінці тижня за допомогою оборотно-сальдової відомості).

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ III

Особливо важливо приділяти достатню увагу аудиту виробничого процесу для того, щоб зрозуміти правдивість та достовірність як бухгалтерської, так і фінансової інформації. Для цього перед аудитором постає завдання дослідити на якому рівні знаходиться методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві та чи відповідає він нормативним документам.

Основним завданням аудиту виробничої діяльності підприємства є: правильність формування та розрахунку собівартості, контроль за використанням матеріалів та інших ресурсів, дотримання кошторисів витрат.

Характеристика завдань перевірки дозволяє аудитору розробити програму та план аудиту, загальну стратегію, які будуть використані в процесу перевірки. Формування та затвердження програми аудиту процесу виробництва здійснюється на основі плану перевірки та є деталізованим переліком процедур, що необхідні для втілення плану аудиту в реальність.

Єдиної думки на рахунок етапів процесу аудиту щодо їх кількості та найменування ще немає, проте в більшості випадків виділяють: підготовчий, проміжний, основний, заключний.

Ознайомившись із системою внутрішнього контролю та визначивши рівень суттєвості, аудитор підготовлює програму проведення аудиту виробничого процесу та переходить до перевірки коректного відображення обліку процесу виробництва.

Загалом дослідження виробничого процесу на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» включає:

1. Облікову політику підприємства з питань обліку виробничого процесу.
2. Внутрішні нормативні та загальні документи ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».
3. Договори з контрагентами.
4. Первинні документи та реєстри обліку по рахунках, що призначені

для ведення бухгалтерського обліку виробничого процесу.

5. Договори з матеріально відповідальними особами.
6. Місця зберігання матеріалів, запасів, незавершеного виробництва.
7. Регістри синтетичного обліку, всі види звітності (оперативна, фінансова та статистична).
8. Документи суб'єктів внутрішнього контролю на рахунок раціонального використання ресурсів та дотримання норм зберігання матеріалів та готової продукції.
9. Технологічний процес виробництва (інформація про рух сировини та матеріалів від складу до вже готової продукції, тобто проходження всіх стадій виробничого процесу).

Запропонована в дипломній роботі методика аудиту дозволить аудитору:

- провести дослідження правильності обліку процесу виробництва та виробничих витрат, їх законність та своєчасність відображення в обліку;
- охопити всі аспекти обліку виробничих витрат на виробництво продукції;
- провести якісний аудит та надати кваліфіковану оцінку щодо результатів перевірки та вчасно виявити відхилення і порушення;
- підвищити ефективність діяльності підприємства за рахунок надання аудиторського висновку та надання певних рекомендацій щодо покращення методики та організації обліку витрат виробництва та загального виробничого процесу.

Варто зазначити, що собівартість продукції тісно пов'язана з ефективністю виробничого процесу підприємства та залежить від змін в процесі виробництва і реалізації готової продукції. Вагомий вплив на рівень витрат мають техніко-економічні показники. Даний вплив проявляється в залежності від технічних змін, змін в організації виробництва, змін в рівні якості продукції та її структури тощо.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

При проведенні дослідження та виконання магістерської роботи було висвітлено та з'ясовано, що виробничі витрати знаходяться серед найважливіших показників виробничого процесу та характеризує якісні зміни, що відбуваються в організації праці та виробничого процесу, техніці, технології тощо. Основною метою підприємства є максимізація прибутку. Дану мету можна реалізувати різними методами та шляхами, проте саме зниження рівня собівартості продукції та виробничих витрат, що дозволить покращити ефективність діяльності підприємства та підвищить рівень його рентабельності.

Управління витратами виробництва потрібне для підвищення конкурентоздатності підприємства в загальному та конкретних видів продукції, яку воно виготовляє; отримання максимального рівня прибутку; зниження ймовірності виникнення банкрутства підприємства; поліпшення фінансового стану підприємства тощо.

Аналізуючи різну наукову літературу було виявлено, що найбільш влучне трактування витрат за бухгалтерською точкою зору – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів чи збільшення зобов'язань через здійснення господарських операцій, що призводять до зменшення власного капіталу [15, с. 95].

Також охарактеризовано первинні документи з обліку виробничого процесу, а також їх рух від виникнення до передачі в архів.

Основними задачами, що постають при аналізі виробничих витрат є:

1. Визначення динаміки собівартості як на 1 грн продукції, так і одиниці виробу.
2. Оцінювання доречності планових показників собівартості та їх виконання.
3. Визначення факторів, що впливають на коливання собівартості продукції та резервів її зниження.

4. Пошук відхилень, з'ясування їх причин щодо фактичних показників від планових.

В 2021 р. зменшення чистого прибутку становило близько 81% в порівнянні з 2020 р. і дорівнювало 7445 тис. грн. Як бачимо, відбулося зменшення майже в 5 разів. Можна довго аналізувати причини, але основною, на мою думку, є збільшення собівартості продукції в 2021 р. Собівартість реалізованої продукції в 2020 році становила 966943 тис. грн, в 2021 р. – 1047812 тис. грн. Отже, собівартість реалізованої продукції зросла на 80869 (8,36%) тис. грн. у 2021 р. Збільшення спричинене через зростання вартості матеріальних витрат, які становлять основну частку всіх витрат м'ясокомбінату. Матеріальні витрати на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» зросли на 73204 тис. грн. у 2021 році порівняно з 2020 роком.

І, прогнозуючи витрати на 2023 р., можу стверджувати, що така тенденція зберігатиметься і надалі, адже військовий стан спровокував інфляційні процеси, здорожчення матеріалів та сировини, відтік людського ресурсу тощо. Окрім собівартості на зниження чистого прибутку вплинули також зміни у статті «Інші витрати», переважний обсяг якої був спрямований на виплату відсотків та відрахування на резерв сумнівних боргів (Додаток А-2, Додаток Б-2).

На даний час, доходи покривають загальну кількість витрат, хоча і присутнє зменшення прбутку. Отже, підприємство, що досліджується здійснює прибуткову діяльність протягом 2020-2021 рр. Проте, співставлення з минулим роком за досліджуваний період відображає зниження прибутку. Можливим методом покращення діяльності підприємства є зменшення собівартості. Оскільки протягом аналізованих років собівартість продукції зростала, то треба ретельно продумати як її зменшити через скорочення витрат на продукцію (можливо придбавати сировину у постачальників, що розташовані ближче до комбінату та мають більш демократичні ціни).

Загалом на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» облік процесу виробництва не суттєво відрізняється від обліку в інших підприємствах, лише за

специфікацією відповідно до галузі. На ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» для кожного виду м'ясної сировини створено відповідний субрахунок.

Метою перевірки операцій по витратах виробництва та калькулювання продукції є встановлення доцільності, законності та ефективності здійснення господарських операцій. За допомогою програми аудиту можна уникнути можливих помилок, більш чітко організувати аудиторський процес та провести якісну комплексну перевірку.

Основним завданням аудиту виробничої діяльності підприємства є: правильність формування та розрахунку собівартості, контроль за використанням матеріалів та інших ресурсів, дотримання кошторисів витрат та лімітів, перевірка організації виробництва, перевірка повноти оприбуткування продукції, розрахунок та підвищення рентабельності виробництва.

Загалом дослідження виробничого процесу в сфері аудиту на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» включає:

1. Облікову політику підприємства з питань обліку виробничого процесу.
2. Внутрішні нормативні та загальні документи ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат».
3. Договори з контрагентами.
4. Первинні документи та реєстри обліку по рахунках, що призначені для ведення бухгалтерського обліку виробничого процесу.
5. Договори з матеріально відповідальними особами.
6. Місця зберігання матеріалів, запасів, незавершеного виробництва.
7. Регістри синтетичного обліку, всі види звітності (оперативна, фінансова та статистична).
8. Документи суб'єктів внутрішнього контролю на рахунок раціонального використання ресурсів та дотримання норм зберігання матеріалів та готової продукції.

Технологічний процес виробництва (інформація про рух сировини та матеріалів від складу до вже готової продукції, тобто проходження всіх стадій

виробничого процесу). В результаті дослідження на ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» було виявлено незначні порушення, що відбулися через арифметичні помилки.

На мою думку, покращити рівень управління виробничим процесом можна за допомогою наступних кроків:

1) підвищити швидкість інформаційного забезпечення виробничого процесу, що забезпечується впровадженням та використанням інформаційних технологій обробки інформації;

2) узгодити механізми податкового та бухгалтерського обліку виробничого процесу в загальному, особливо виробничих витрат;

3) чітко організувати обліково-контрольні процедури руху сировини та матеріалів підприємства;

4) обґрунтувати системи обліку матеріальних витрат на опанування нового обладнання та технологій у виробничому процесі;

5) забезпечити суворе виконання порядку приймання, зберігання, передачі та використання сировини та матеріалів;

6) розробити певний алгоритм застосування методів оцінки результатів процесу виробництва, враховуючи при цьому національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку.

Основна думка, що я хотіла донести в магістерській роботі, аналізуючи діяльність та процес виробництва ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» - це пошук шляхів зменшення собівартості та матеріальних витрат. На харчовому підприємстві це досить складно зробити, але, все-таки, реально. І про це треба думати вже зараз, адже ціни ростуть, деякі матеріали виходять з ринку через військовий стан та інфляційні процеси.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України: [Кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI] / ВВР. – 2011. – №№13-17. – ст. 112. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: [закон України від 16.07.1999, №996-XIV] / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1999. - №40. – ст. 365. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21. груд. 2017 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
4. НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. №73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfu.gov.ua>
5. НП(С)БО 16 “Витрати”, затверджене наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31 березня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfu.gov.ua>
6. Постанова НБУ «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні»: [постанова від 29.12.2017, №148] / Відомості Національного банку України. – 2017. - №148. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>
7. Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань, затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 879 від 02.09.2014. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua
8. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств [стандарт від 01.01.2013 р.] / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. – 2013. – с. 105. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063#Text

9. Аналіз використання маркетингу. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://vuzlit.ru/233456/analiz_vikoristannya_kompleksu_marketingu].
10. Аудиторський висновок (звіт незалежних аудиторів) про фінансову звітність ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат». – 2019. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zhmk.com.ua/wp-content/uploads/2020/05/Zvit-nezalezhnogo-auditora-za-2019-rik-ZHMK.pdf>
11. Бланк, И. А. Словарь-справочник финансового менеджера [Текст] / И. А. Бланк. – К.: Ника – Центр, 2008. – 19 с.
12. Божко М. В. Трансформація категорії витрат в економічних дослідженнях. Вісник ХНАУ. Серія: Економічні науки, 2016. - № 2. – С. 63-68.
13. Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинець // Міжнародний збірник наукових праць «Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу», 2012. Вип. 1 (22). С.11-18.
14. Валігура Ю. В. Аудит витрат на виробництво сільськогосподарської продукції рослинництва / Ю. В, Валігура, Н. Г. Здирко, Л. А. Коровецька // Курсова робота. – Вінниця: ВНАУ, 2011.
15. Вороняк П. В. Методика та організація обліку і аудиту прямих витрат на виробництво продукції – Тернопіль: ТНЕУ, 2017 – 107 с.
16. Грещак М. Г. Управління витратами [навчально-методичний посібник] / М. Г. Грещак, О. С. Коцюба – К.: КНЕУ, 2016. – 131 с.
17. Грицай, О. І. Сутність витрат промислового підприємства / О. І. Грицай // Фінанси підприємств. – 2014. – № 5. – С. 34-37
18. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств / В. А. Дерій // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Міжнародний збірник наукових праць. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – Вип.2 (17). – С. 77-83.

19. Киміренко В. Бухгалтерський облік витрат та виробництво продукції рослинництва / В. Коміренко // Все про бухгалтерський облік. – № 4 – 2009. – С.56–62.
20. Когут, У.І. Критерії класифікації витрат підприємства [Текст] / У.І. Когут // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та розвитку. – Л. : Львів. Політехніка. – 2016. –С.43-49.
21. Кравець М. О., Олініченко І. В. Сучасні проблеми та напрямки вдосконалення ведення обліку виробничих запасів на підприємстві / ОКВНЗ «Інститут підприємництва «Стратегія». – Жовті води, 2013 р.
22. Лаврик Я. І. Ефективна система управління витратами на підприємстві у ринкових умовах господарювання / Я. І. Лаврик, В. А. Власенко. – Полтава: ПУЕТ. – 2019. – 141 с.
23. Макаренко А. П., Хайло Г. С. Розробка програми аудиту витрат на виробництво продукції з метою підвищення ефективності діяльності підприємства / Економічна наука // Інвестиції: практика та досвід, 2017. – Вип. 1. – С. 68-75.
24. Мелень О. В. Організація бухгалтерського обліку : конспект лекцій для студ. спец. «Облік і аудит» всіх форм навч. / О. В. Мелень. – Х. : НТУ «ХП», 2015. – 84 с.
25. Мних, Є. В. Економічний аналіз [підручник] / Є. В. Мних. – К. : Центр навчальної літератури, 2017 – 412 с
26. Момот К. І. Облік і аудит готової продукції та напрями їх удосконалення. – Полтава: ПУЕТ, 2019 – 90 с.
27. Навчальний посібник із дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування галузі знань 07 «Управління і адміністрування розробники Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. – Х. : ХДУХТ, 2019. – 182 с.
28. Огійчук М. Ф. Аудит: навч. посібник. – 3-тє видання, переробл. і доповн. / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. – К: Алерта, 2016. – 752 с.

29. Офіційний сайт ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zhmk.com.ua/uk/pro-kompaniyu/>
30. Офіційний сайт ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат». ТМ «М'ясна Гільдія». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://master-chef.com.ua/>
31. Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.
32. Римар Г. А. Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку витрат у будівництві / Г. А. Римар // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – Вип. 2 (23). – С. 304-311.
33. Савчук В. П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций / В. П. Савчук. – К. : Максимум, 2011. – 600 с.
34. Сухарева, Л. А. Контроллинг – основа управления бизнесом / Л. А. Сухарева, С.Н. Петренко – К.: Ника-центр, 2015. – 208 с.
35. Сьома О. М. Технологічні особливості виробництва ферментованих ковбас в умовах ТОВ «Житомирський м'ясокомбінат» - Ж.: ПНУ, 2020 – 44 с.
36. Турило А. М. Управління витратами підприємства [навч. посіб.] / А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, А. А.Турило. – К. : Центр навчальної літератури, 2016. – 120 с.
37. Цапюк В. В. Напрями удосконалення обліку і контролю витрат виробництва та виходу продукції рослинництва. – Дніпро: ДДАЕУ, 2021. – 82 с.
38. Цуканов О. Ю. Нормативно-правове регулювання обліку і аудиту виробничих витрат / О. Ю. Цуканов, В. А. Гончар // Всеукраїнська науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України. – Одеса: ОНПУ, 2016.
39. Чернелевський Л. М., Слободян Н. Г., Михайленко О. В. Аналіз діяльності підприємств та банківських установ: економічний, фінансово-

інвестиційний, стратегічний: Підручник. – 2-ге вид-ня, перероб. та доповн. – К.: «Хай-Тек Прес», 2014. – 640 с.

40. Ивашкевич, В. Б. Организация управленческого учета по центрам ответственности и местам формирования затрат / В. Б. Ивашкевич // Бухгалтерский учет. – 2020. – № 5. – С.15–18.

41. Энтони, Р. Дж. Учет : ситуации и примеры / Р. Дж. Энтони – М.: Финансы и статистика, 2007. – 557 с.

ДОДАТКИ

Додаток А-1

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Житомирський м'ясокомбінат"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія	ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ, М. ЖИТОМИР	за ЄДРПОУ	2021	01	01
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	32122069		
Вид економічної діяльності	Виробництво м'ясних продуктів	за КОПФГ	1810100000		
Середня кількість працівників	1722	за КВЕД	240		
Адреса, телефон	10025 УКРАЇНА, Житомирська область, Житомир, вул. Сергій Параджанова, 127	0412423805	10.13		

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	203	300
первісна вартість	1001	1 462	1 740
накопичена амортизація	1002	1 259	1 440
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9 990	6 234
Основні засоби	1010	130 711	138 077
первісна вартість	1011	241 525	271 422
знос	1012	110 814	133 345
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	140 904	144 611
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	81 389	72 303
Виробничі запаси	1101	52 433	45 394
Незавершене виробництво	1102	13 026	16 309
Готова продукція	1103	6 864	8 876
Товари	1104	9 066	1 724
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	198 653	191 770
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	1 009
з бюджетом	1135	643	1 810
у тому числі з податку на прибуток	1136	643	436
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	54 687	63 805
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	714	514
Готівка	1166	106	78
Рахунки в банках	1167	608	436
Витрати майбутніх періодів	1170	20	24
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-

Продовження Додатку А-1

у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 519	260
Усього за розділом II	1195	337 625	331 495
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	478 529	476 106

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6 437	6 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-16 668	22 111
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	-10 231	28 548
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	269 650	259 900
Інші довгострокові зобов'язання	1515	582	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	270 232	259 900
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	126 740	145 387
розрахунками з бюджетом	1620	2 150	1 397
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 181	1 558
розрахунками з оплати праці	1630	4 907	6 278
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3 315	9 652
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	80 235	23 386
Усього за розділом III	1695	218 528	187 658
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримувані для продажу, та групи вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів-недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	478 529	476 106

Керівник

Бабич Олег Анатолійович

Головний бухгалтер

Превєренда Галиця Миколаївна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Житомирський м'ясокомбінат" (найменування)
Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
32122069		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за **Рік 2020** р.

Форма №2 Код за ДКУД

1801003

Додаткові дані:
КВЕД

10.13

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 350 451	921 648
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(966 943)	(613 885)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	383 508	307 763
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	3 477	3 757
у тому числі:			
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	-	-
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(32 089)	(28 291)
Витрати на збут	2150	(256 951)	(201 637)
Інші операційні витрати	2180	(8 851)	(12 828)
у тому числі:			
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	-	-
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	89 094	68 764
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	72	12 888
у тому числі:			
<i>дохід від благодійної допомоги</i>	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(50 160)	(51 563)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(11)	(20 623)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	38 995	9 466
збиток	2295	(-)	(-)

Продовження Додатку А-2

Продовження додатка 2

Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-216	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	38 779	9 466
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	38 779	9 466

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 116 417	715 811
Витрати на оплату праці	2505	97 940	73 884
Відрахування на соціальні заходи	2510	19 386	15 040
Амортизація	2515	24 287	21 675
Інші операційні витрати	2520	8 851	12 828
Разом	2550	1 266 881	839 238

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Бабич Олег Анатолійович

Головний бухгалтер

Превєренда Галина Миколаївна

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "Житомирський м'ясокомбінат" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2021	01	01
			32122069		

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2020 р.**

Форма N3   Код за ДКУД   1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 530 423	1 112 854
Повернення податків і зборів	3005	6	55
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	25	9
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	2 144	2 902
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	449	3
Надходження від операційної оренди	3040	6 286	5 250
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	3 529	4 215
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 234 374)	(888 808)
Праці	3105	(71 461)	(55 188)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(19 693)	(15 164)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(22 074)	(19 036)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(1 434)	(2 122)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(20 640)	(16 914)
Витрачання на оплату авансів	3135	(3 524)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(15 237)	(1 893)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(4 340)	(4 379)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	172 159	140 820
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	599	536
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-

Продовження Додатку А-3

Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(-)	(8 460)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	599	-7 924
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	-	4 510
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	60 135	191 431
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	9 750	12 616
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(50 077)	(51 065)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(582)	(1 229)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(172 658)	(264 654)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-172 932	-133 623
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-174	-727
Залишок коштів на початок року	3405	714	1 486
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-26	-45
Залишок коштів на кінець року	3415	514	714

Керівник

Бабич Олег Анатолійович

Головний бухгалтер

Превєренда Галина Миколаївна

Продовження Додатку А-4

Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	38 779	-	-	38 779
Залишок на початок року	4300	6 437	-	-	-	22 111	-	-	28 548

Керівник

Бабич Олег Анатолійович

Головний бухгалтер

Превєренда Галина Миколаївна

Додаток Б-1

Додаток І
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"	Дата (рік, місяць, число)	2022, грудень	КОДИ	
Територія	ЖИТОМИРСЬКА	за КОАТУУ	1810100000	КОДИ	1810100000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240	КОДИ	240
Вид економічної діяльності	Виробництво м'ясних продуктів	за КВЕД	10.13	КОДИ	10.13
Середня кількість працівників	1 628				
Адреса, телефон	10025, ЖИТОМИРСЬКА, ЖИТОМИР, вулиця Сергія Параджанова, 127		423805		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					V
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	300	488
первісна вартість	1001	1 740	2 133
накопичена амортизація	1002	1 440	1 645
Незавершені капітальні інвестиції	1005	6 234	3 334
Основні засоби	1010	138 077	155 342
первісна вартість	1011	271 422	316 853
знос	1012	133 345	161 511
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	144 611	159 164
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	72 303	77 834
Виробничі запаси	1101	45 394	48 269
Незавершене виробництво	1102	16 309	10 988
Готова продукція	1103	8 876	12 929
Товари	1104	1 724	5 648
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	191 770	200 857
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1 009	903
з бюджетом	1135	1 810	880
у тому числі з податку на прибуток	1136	436	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	63 805	76 362
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	514	884
Готівка	1166	78	71
Рахунки в банках	1167	436	813
Витрати майбутніх періодів	1170	24	105
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Продовження Додатку Б-1

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	260	796
Усього за розділом II	1195	331 495	358 621
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	476 106	517 785

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6 437	6 437
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	22 111	29 556
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	28 548	35 993
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	259 900	244 439
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	259 900	244 439
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	44 520
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	145 387	151 628
розрахунками з бюджетом	1620	1 397	3 457
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	1 223
розрахунками зі страхування	1625	1 558	2 040
розрахунками з оплати праці	1630	6 278	7 657
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	9 652	10 970
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	23 386	17 081
Усього за розділом III	1695	187 658	237 353
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду			
	1800	-	-
Баланс	1900	476 106	517 785

ЕП Бабич Олег
Анатолійович
ЕП Преверенда
Галина
Миколаївна

Бабич Олег Анатолійович

Преверенда Галина Миколаївна

І.к. 32122069
№1

Визначається згідно з постановою центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток Б-2

Підприємство **ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"**Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
32122069		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 423 130	1 350 451
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 047 812)	(966 943)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	375 318	383 508
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 744	3 477
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(36 706)	(32 089)
Витрати на збут	2150	(268 124)	(256 951)
Інші операційні витрати	2180	(7 961)	(8 851)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	64 271	89 094
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	176	72
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(51 839)	(50 160)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(2 806)	(11)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження до Додатку Б-2

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	9 802	38 995
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(2 357)	(216)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	7 445	38 779
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	7 445	38 779

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 189 621	1 116 417
Витрати на оплату праці	2505	107 720	97 940
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 580	19 386
Амортизація	2515	30 696	24 287
Інші операційні витрати	2520	7 961	8 851
Разом	2550	1 358 578	1 266 881

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП Бабич Олег
Анатолійович
ЕП Прерернда
Галина
Миколаївна

Бабич Олег Анатолійович

Прерернда Галина Миколаївна

Додаток Б-3

Підприємство **ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число) 2022 | 01 | 01
за ЄДРПОУ 32122069

КОДИ		
2022	01	01
32122069		

ДОКУМЕНТ ПРИНЯТО

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2021** р.

Форма N3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 613 953	1 530 423
Повернення податків і зборів	3005	5	6
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	26	25
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	7 975	2 144
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	-	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	1 915	449
Надходження від операційної оренди	3040	11 026	6 286
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	6 305	3 529
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 464 072)	(1 234 374)
Праці	3105	(83 444)	(71 461)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(22 952)	(19 693)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(26 201)	(22 074)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(706)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(2 600)	(1 434)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(22 895)	(20 640)
Витрачання на оплату авансів	3135	(8 759)	(3 524)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(7 976)	(15 237)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(4 471)	(4 340)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	23 330	172 159
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-
необоротних активів	3205	116	599
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	-	-
дивидендів	3220	-	-
Надходження від депозитів	3225	-	-
Надходження від погашення позик	3230	-	-
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Продовження до Додатку Б-3

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)
необоротних активів	3260	(-)	(-)
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)
Витрачання на надання позик	3275	(-)	(-)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	(-)	(-)
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	116	599
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	318 959	-
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	151 349	60 135
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	289 900	9 750
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(52 096)	(50 077)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(-)	(582)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(151 341)	(172 658)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-23 029	-172 932
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	417	-174
Залишок коштів на початок року	3405	514	714
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(47)	(26)
Залишок коштів на кінець року	3415	884	514

ЕП Бабич Олег
Анатолійович

ЕП Превєрєнєв
Галина
Миколаївна

Бабич Олег Анатолійович

Превєрєнєв Галина Миколаївна

Додаток Б-4

Підприємство **ТОВ "Житомирський м'ясокомбінат"**

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
32122069		
ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО		

Звіт про власний капітал
за Рік 2021 р.

Форма №4

Код за ДКУД

1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	6 437	-	-	-	22 111	-	-	28 548
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	6 437	-	-	-	22 111	-	-	28 548
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	7 445	-	-	7 445
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних цільових фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

Продовження до Додатку Б-4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	7 445	-	-	7 445
Залишок на кінець року	4300	6 437	-	-	-	29 556	-	-	35 993

Керівник

ЕП Бабич Олег
Анатолійович

Бабич Олег Анатолійович

Головний бухгалтер

ЕП Превєренда
Галина
Миколаївна

Превєренда Галина Миколаївна

